

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตร

Tourism Company Administrators' Opinions on Agro Tourism Management

โดย

นายกอบชัย ล้อเพ็ญภพ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)

พ.ศ. 2549

ISBN 947-16-2760-2

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
.....
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)
.....
ปริญญา

.....
ส่งเสริมการเกษตร

.....
ส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

Tourism Company Administrators' Opinions on Agro Tourism Management

นามผู้วิจัย นายกอบชัย ล้อเพ็ญภพ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมศรี ภัทรธรรม, วท.ม.)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กาญจนาศ อรรถวิภาคไพศาลย์, M.S.)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิทธิชัย เกษตรเกษม, วท.ม.)

หัวหน้าภาควิชา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเดิม จำใจ, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์วินัย อาจคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 19 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2519

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รศ. สมศรี ภัทรธรรม
ประธานกรรมการที่ปรึกษา รศ. กาญจนศ อรรถวิภาคไพศาลย์ กรรมการวิชาเอก ผศ. สิทธิชัย
เกษตรเกษม กรรมการวิชาการ และ ผศ. จงกล แก่นเพิ่ม ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย เป็นอย่างสูงที่
ความคำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ รวมถึงอาจารย์ผู้สอน
ทุกท่านที่มอบความรู้ และประสบการณ์ต่างๆที่เป็นประโยชน์ แก่ศิษย์ด้วยความเต็มใจ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อพยุหศักดิ์ และคุณแม่ปทุมณา ล้อเพ็ญภพ ที่ให้เลี้ยงดู
และสนับสนุนในทุกเรื่องอย่างไม่มีที่ติตลอดชีวิต ขอบคุณเจ๊อู๋ น้องผึ้ง น้องเป็ด และเพื่อนซุซ
สำหรับความช่วยเหลือในทุกสิ่ง

สุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆน้องๆรวมถึงเจ้าหน้าที่ ภาควิชาส่งเสริมการเกษตรมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ทุกท่าน ที่ทำให้การเรียนปริญญาโทมีแต่ความสุข ความประทับใจ ที่ผู้เขียนไม่มีวัน
ลืม

กอบชัย ล้อเพ็ญภพ

ตุลาคม 2549

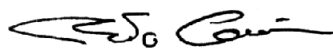
กอบชัย ลือเพ็ญภพ 2549: ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการ
ท่องเที่ยวเกษตร ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชา
ส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร ประชานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์สมศรี ภัทรธรรม,
วท.ม. 187 หน้า
ISBN 974-16-2760-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว พื้นฐานของบริษัท
ท่องเที่ยว การดำเนินงานของบริษัทท่องเที่ยว ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการ
ท่องเที่ยวเกษตร รวมถึงปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร โดยใช้แบบ สอบถามส่งทาง
ไปรษณีย์เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว จำนวน 119 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาค่า
ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และ ค่า t-test

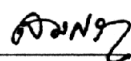
ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาคือชาย ร้อยละ 68.1 มีอายุเฉลี่ย 40 ปี มีการ
ศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.8 มีประสบการณ์ในการทำงานด้านท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 34.5 ตำแหน่ง
ตำแหน่งผู้จัดการ ร้อยละ 42.0 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 91.6 สำหรับสภาพบริษัทท่องเที่ยวที่
ทำการศึกษา พบว่าเป็นบริษัทท่องเที่ยวที่จัดตั้งน้อยกว่า 4 ปี ร้อยละ 43.7 มีจำนวนพนักงาน และมีลูกค้าเฉลี่ย
บริษัทละ 14 และ 11 คนตามลำดับ ส่วนการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว ปรากฏว่า มีการวางแผน
เพื่อจัดการท่องเที่ยว การกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยใช้ข้อมูลจากการ
ประเมินผลของปีที่ผ่านมาเป็นแนวทาง รวมทั้งมีการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทท่องเที่ยว

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร พบว่า มีผู้เห็นด้วย
มากที่สุดในเรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อมจำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่ออธิบายความรู้ให้นักท่องเที่ยวได้
อย่างชัดเจน ส่วนปัญหาที่พบคือความไม่พร้อมของสถานที่ และการขาดการประชาสัมพันธ์ สำหรับข้อเสนอแนะ
คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกษตรให้มากขึ้น และควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรให้มีความพร้อม
ในทุกด้าน

จากการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่ เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์
ทำงานด้านท่องเที่ยว แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรบางประการแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งพบว่าผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาจัดตั้ง มีจำนวนพนักงาน และ
มีลูกค้าแตกต่างกัน ก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกันบางประการ อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ลายมือชื่อนิติกร

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

13, 10, 49.

Kobchai Lorpenphob 2006: Tourism Company Administrators' Opinions on Agro Tourism Management. Master of Science (Agriculture), Major Field: Agricultural Extension, Department of Agricultural Extension and Communication. Thesis Advisor: Associate Professor Somsri Pattaratuma, M.S. 187 pages
ISBN 974-16-2760-2

The objectives of this research were to study basic information of the Tourism Company administrators, their opinions on agro tourism management, including their problems and suggestions. The data were collected from 119 administrators by using mailed questionnaires, and statistically analyzed for percentage, arithmetic mean and t-test.

The results were revealed that 68.1% of the studied administrators were male, with the average age of 40 years, 58.8% obtained bachelor's degree, 34.5% having less than 5 years of working experience, 42.0% being managers, 91.6% having English language ability. For the Tourism Company information, it was shown that 43.7% being less than 4 years of establishment, the average number of company employees and guides were 14 and 11 persons respectively. It was also found that tourism management was planned, domestic and foreign traveling schedule were set by using evaluated results, and also doing evaluated for Tourism Company management.

According to the administrators' opinions, it was clear that they most agreed that the ready agro tourism places needed to have expert farmers to transfer knowledge and technology to tourists clearly. Their problems were unreadiness of the agro tourism places, and lack of public relations. They also suggested that agro tourism public relations should be increased and readiness of agro tourism places should be developed every aspect.

The hypotheses were proved that Tourism Company administrators with different sex, age, educational level and working experience had some different opinions on agro tourism management statistically significant at the level of .05 and it was found that administrators of Tourism Company with different established time, number of employees and guides had also same different opinions statistically significant at the level of .05

KOBCHAI Lorpenphob.

Student's signature

Somsri

Thesis Advisor's signature

13 / 10 / 06.

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของงานวิจัย	4
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	7
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	10
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกษตร	27
การจัดการท่องเที่ยวเกษตรและแหล่งท่องเที่ยวเกษตร	38
ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย	59
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
สมมติฐานของงานวิจัย	66
กรอบแนวคิดในการวิจัย	67
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	68
ประชากร	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
การทดสอบแบบสอบถาม	69
การรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	70

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	71
ผลการวิจัย	71
ข้อวิจารณ์	151
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	160
สรุปผลการวิจัย	160
ข้อเสนอแนะ	169
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	171
ภาคผนวก	177
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ	178
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	180

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทใบอนุญาต	64
2	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ตำแหน่งการทำงานและความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ	73
3	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตาม ระยะเวลาการจัดตั้ง เพื่อดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว	75
4	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามจำนวนผู้ปฏิบัติงานและมัคคุเทศก์	77
5	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามสถานที่ตั้ง	81
6	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามจำนวนรายการนำเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมา	83
7	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทรายการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมมากที่สุดในรอบปีที่ผ่านมา	86
8	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการวางแผนการจัดการท่องเที่ยว	87
9	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวภายในประเทศสำหรับปีต่อไป	89
11	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวต่างประเทศสำหรับปีต่อไป	91
12	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	92
13	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว	94
14	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการประเมินผลการดำเนินงาน	95
15	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2548)	96
16	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่น่าสนใจและเป็นที่ยอมรับ	97
17	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร	99
18	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยว	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยว	105
20	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร	106
21	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเกษตรให้ประสบความสำเร็จ	108
22	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน	109
23	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน	115
24	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	120
25	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยวแตกต่างกัน	125
26	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่บริษัทท่องเที่ยวมีระยะเวลาการจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยวแตกต่างกัน	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร ของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่บริษัทท่องเที่ยวมีจำนวนพนักงานในบริษัท แตกต่างกัน	138
28	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร ของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่บริษัทท่องเที่ยวมีจำนวนมัคคุเทศก์ของบริษัท แตกต่างกัน	145

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้เริ่มพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2503 ซึ่งในปีดังกล่าว มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามายังประเทศไทยจำนวน 81,340 คน ทำให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นเงิน 196 ล้านบาท และได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นตลอดมาเมื่อเทียบกับจำนวนตัวเลขที่เก็บรวบรวมได้ล่าสุดในปีพุทธศักราช 2547 พบว่ามีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนถึง 11.65 ล้านคน และมีรายได้เพิ่มเป็น 384,360 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548) จากสถิติตัวเลขข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างดียิ่ง

จากนโยบายการสนับสนุนการท่องเที่ยวของรัฐบาล ความร่วมมือของผู้ประกอบการธุรกิจเอกชน และประชาชนชาวไทย ทำให้กิจการการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ด้วยการดำเนินงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) โดยได้มีการรณรงค์ในปี พ.ศ.2530 ให้ชื่อว่าโครงการปีท่องเที่ยวไทย ส่วนในปี พ.ศ. 2537 มีการรณรงค์เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และปี พ.ศ. 2538-2540 รัฐบาลได้ประกาศให้เป็นปีสืบสานวัฒนธรรมไทย ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ (วรรณ, 2546: 14) จากการสรรหากิจกรรมเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการนำเอาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่มาจัดให้มีกิจกรรมใหม่ขึ้นเสมอ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้จัดให้ปี พ.ศ. 2541-2542 เป็นปี Amazing Thailand และในปี พ.ศ. 2546-2547 ได้กำหนดให้เป็นปี Unseen Thailand ซึ่งก็ประสบความสำเร็จ (ราไพพรรณ, 2548) เป็นผลให้ประเทศมีรายได้เพิ่มเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดการลงทุนด้านการผลิตบริการการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นการสร้างอาชีพให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดการเพิ่มและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นเป็นอันมาก จึงเป็นการเสริมสร้างความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมให้แก่ประเทศ (บุญเลิศ, 2543)

เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่า และยั่งยืน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้มีแนวทางจัดกิจกรรมโดยยึดหลักการเพิ่มคุณค่า และคุณภาพ (Value Added and Value Creation) แนวคิดนำเสนอความหลากหลายของสินค้า และบริการการท่องเที่ยว (Variety of Tourism Products) ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นกิจกรรมหนึ่งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนำมาขยายผล เพื่อให้มีการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และสนองนโยบายของรัฐบาลเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงมีนโยบายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการประสานงานกับกรมส่งเสริมการเกษตร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ราไพพรรณ, 2548) อย่างไรก็ตามองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดนำเที่ยวให้แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล คือ บริษัทท่องเที่ยว (Tour Company) (พวงบุญหงา, 2539: 10) การประกอบธุรกิจนำเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยวต้องมีการขออนุญาตตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2536 ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 ที่มีการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนว่าบริษัทท่องเที่ยวต้องมีสถานที่ประกอบการที่แน่นอน ต้องมีโทรศัพท์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการสื่อสารประจำสถานที่ประกอบการ ต้องมีบุคลากรที่มีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด ให้บริการขยายนพาหนะที่มีอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน อีกทั้งมีบุคลากรดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยว คือ ผู้จัดการ กรรมการ หรือกรรมการผู้จัดการ ต้องไม่ยินยอมให้บุคคลอื่นมาดำเนินการธุรกิจท่องเที่ยวของตน ส่วนมัคคุเทศก์ที่ว่าจ้างต้องจ้างให้ตรงตามประเภทของงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และมีคุณลักษณะที่วางใจได้และที่สำคัญคือ บริษัทนำเที่ยวต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติยศ และจรรยาบรรณของธุรกิจนำเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546: 34)

จากการศึกษารายการนำเที่ยวของบริษัทในทสปอท ฮอติเคย์ จำกัด พบว่า ส่วนมากเป็นรายการท่องเที่ยวธรรมชาติทางภาคใต้ 14 รายการ ได้แก่ ท่องทะเลตรัง-กระบี่ เที่ยวฟาร์มชิมหอยนางรม- กุ้งหลินเมืองไทย-สุราษฎร์-เขื่อนเชี่ยวหลาน และเกาะสมุย-หมู่เกาะอ่างทองในอ่าวไทย เป็นต้น ส่วนรายการท่องเที่ยวในภาคเหนือมี 12 รายการ ได้แก่ แกรนด์แม่ฮ่องสอน-ถ้ำแก้วโกมล-ล่องแม่น้ำสาละวิน เชียงราย-คอยตุง-แม่ฮ่องสอน-ห้วยแม่คำ-สามเหลี่ยมทองคำ-แม่สาย และเชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง-พะเยา-เวียงกุมกาม เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีรายการท่องเที่ยว Agro Tourism เพียง 1 รายการ คือ ปากช่อง-เขาคือ-พิษณุโลก เท่านั้น และอีกรายการหนึ่ง คือ Eco Agro Tourism คือ กาญจนบุรี ทองผาภูมิ เจาะลึกสังขละบุรี ทั้งสองรายการนี้อยู่ในหัวข้อที่ชื่อว่า ครอบครัวอบอุ่นเที่ยว Family Series (บริษัท ในทสปอท ฮอติเคย์, 2548) นอกจากนี้ยังมีรายการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของกรมจารี แอนด์ ซี.ซี. ทัวร์(2548) คือ ประเพณีตัดบาตรดอกไม้ ณ วัดพระพุทธบาท

ราชวรวิหาร จังหวัดสระบุรี ท้องตลาดน้ำดำเนินสะดวก ชมวัดสวยสามเมือง สมุทรปราการ-ราชบุรี-เพชรบุรี และประเพณีการละเล่น “ศิลาโขน” จังหวัดเลย เป็นต้น

จะเห็นได้ว่ารายการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยวที่เป็นรายการท่องเที่ยวเกษตรมีจำนวนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับรายการท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม แหล่งธรรมชาติ และประวัติศาสตร์ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกษตร ซึ่งจะมีผลเกี่ยวกับการดำเนินกิจการท่องเที่ยว จึงควรทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตรแก่หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาพื้นฐานของบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร
5. เพื่อศึกษา ปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร
6. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทย
2. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเกษตร และการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานของรัฐ และเอกชน
3. ทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกษตรต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่จะทำการศึกษา คือ ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่จดทะเบียนประกอบธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 469ราย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548) โดยการ ใช้แบบสอบถามที่จัดส่งทางไปรษณีย์

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

“ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว” หมายถึง ผู้จัดการ กรรมการ หรือกรรมการผู้จัดการของบริษัทท่องเที่ยว

“บริษัทท่องเที่ยว” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ร่วมกันประกอบธุรกิจการค้าที่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจท่องเที่ยวตามกฎหมาย พ.ศ. 2536 โดยเป็นบริษัทที่ได้จดทะเบียนประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทย

“ความคิดเห็น” หมายถึง การประเมิน หรือการคาดคะเนคุณค่าของบุคคล หรือสิ่งของ หรือสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว โดยการพูดหรือเขียน

“การจัดการท่องเที่ยวเกษตร” หมายถึง การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรของบริษัทท่องเที่ยวโดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว การวางแผนการจัดการการท่องเที่ยว การเตรียมการท่องเที่ยว การเดินทางท่องเที่ยว การติดตามและประเมินผล การท่องเที่ยว การสรุปปัญหาการปฏิบัติงาน การจัดการท่องเที่ยวเกษตร

“ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่อายุน้อย” หมายถึง ผู้ดำเนินการบริษัทท่องเที่ยวทั้งชาย และหญิงที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี ซึ่งเป็นอายุเฉลี่ยของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว

“ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่อายุมาก” หมายถึง ผู้ดำเนินการบริษัทท่องเที่ยวทั้งชาย และหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นอายุเฉลี่ยของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว

“ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีการศึกษาน้อย” หมายถึง ผู้ดำเนินการบริษัทท่องเที่ยวที่มีการศึกษาดำกว่า ปริญญาตรี

“ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีการศึกษามาก” หมายถึง ผู้ดำเนินการบริษัทท่องเที่ยวที่มีการศึกษาตั้งแต่ ปริญญาตรี ขึ้นไป

“ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยวที่อายุน้อย” หมายถึง ผู้ดำเนินการบริษัทท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยวที่อายุน้อยกว่า 10 ปี ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ยของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว

“ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยวมาก” หมายถึง ผู้ดำเนินการบริษัทท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยวตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ยของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว

“บริษัทท่องเที่ยวที่ก่อตั้งบริษัทมาเป็นระยะเวลาไม่นาน” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ร่วมประกอบธุรกิจการค้าที่ก่อตั้งบริษัทตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542

“บริษัทท่องเที่ยวที่ก่อตั้งบริษัทมาเป็นระยะเวลานาน” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ร่วมประกอบธุรกิจการค้าที่ก่อตั้งบริษัทก่อนปี พ.ศ. 2542

“บริษัทท่องเที่ยวที่มีพนักงานในบริษัทจำนวนน้อย” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ร่วมประกอบธุรกิจการค้าที่มีพนักงานทั้งหมดในบริษัทจำนวนน้อยกว่า 14 คน ซึ่งเป็นจำนวนพนักงานเฉลี่ยของบริษัทท่องเที่ยวทั้งหมด

“บริษัทท่องเที่ยวที่มีพนักงานในบริษัทจำนวนมาก” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ร่วมประกอบธุรกิจการค้าที่มีพนักงานทั้งหมดในบริษัทจำนวนตั้งแต่ 14 คน ขึ้นไป ซึ่งเป็นจำนวนพนักงานเฉลี่ยของบริษัทท่องเที่ยวทั้งหมด

“บริษัทท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์จำนวนน้อย” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ร่วมประกอบธุรกิจการค้าที่มีมัคคุเทศก์ทั้งหมดในบริษัทจำนวนน้อยกว่า 11 คน ซึ่งเป็นจำนวนมัคคุเทศก์เฉลี่ยของบริษัทท่องเที่ยวทั้งหมด

“บริษัทท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์จำนวนมาก” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ร่วมประกอบธุรกิจการค้าที่มีมัคคุเทศก์ทั้งหมดในบริษัทจำนวนตั้งแต่ 11 คนขึ้นไป ซึ่งเป็นจำนวนมัคคุเทศก์เฉลี่ยของบริษัทท่องเที่ยวทั้งหมด

“แหล่งท่องเที่ยวเกษตร” หมายถึง พื้นที่ที่มีการทำกิจกรรมทางการเกษตร อาทิ พื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยง แหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ รวมทั้งสถานที่ราชการ ตลอดจนสถาบันการศึกษาที่มีงานวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรที่ทันสมัย

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว
เกษตร ได้มีการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ความหมาย และแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. ความหมาย และแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
3. ความหมาย และแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกษตร
4. การจัดการท่องเที่ยวเกษตร และแหล่งท่องเที่ยวเกษตร
5. ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

สำหรับความหมายของความคิดเห็น (opinion) ได้มีนักวิชาการให้คำอธิบายดังนี้ คือ

สงวน และคณะ (2522: 92-93) ให้คำจำกัดความว่า เป็นการแสดงออกถึงวิจรรณญาณที่มีต่อ
เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นมีความหมายที่แคบกว่าเจตคติ เพราะความคิดเห็นของ
บุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง (fact) และเจตคติ (attitude) ของบุคคล ในขณะที่เจตคติแสดง
สภาพความรู้สึกต่างๆไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นจะเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อ สิ่งใดสิ่ง
หนึ่งโดยเฉพาะ

สุชา (2524: 80) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อ
สิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเช่นเดียวกับทัศนคติ และความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของ
ทัศนคติที่แต่ละบุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

สุโท (2525: 58-59) กล่าวถึงความคิดเห็นว่าเป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ ฯลฯ

กมลรัตน์ (2527) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกโดยการพูด หรือเขียน เกี่ยวกับ เจตคติ ความเชื่อ หรือค่านิยมของบุคคล เป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมภายนอกที่ผู้อื่นสังเกต หรือทราบ ได้อย่างชัดเจน

โยธิน และจุมพล (2529: 46) กล่าวว่าความคิดเห็น (opinion) เป็นการแสดงออกทางถ้อยคำ (verbal expression) เกี่ยวกับทัศนคติ ความเชื่อ หรือค่านิยม ความคิดเห็นไม่ใช่เป็นสิ่งเดียวกับทัศนคติ เพราะในตัวของมันเองไม่จำเป็นต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบทางอารมณ์ หรือทางพฤติกรรม

นพมาศ (2539) กล่าวว่า ความคิดเห็นถูกจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูด หรือเขียน มนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริง พูดตามสังคม หรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็จะทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักจะถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความเป็นใจ

Kolasa (1969: 386) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลในอันที่จะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการประเมินผล (evaluation) สิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ หรือความคิดเห็นเป็นการสนองต่อสิ่งเร้าที่ถูกจำกัด

Kolesnik (1970: 320) ได้นิยามความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า เป็นการแสดงออกซึ่งการตัดสินใจจากการประเมินค่า (evaluation judgment) หรือทัศนะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ และความคิดเห็นย่อมได้รับอิทธิพลของทัศนคติ

ดังนั้น สรุปความหมายของ ความคิดเห็น ว่าเป็นการแสดงออกโดยการพูด หรือการเขียน จากการพิจารณาถึงข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการประเมินผล (evaluation) หรือทัศนะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

Foster (1952: 119) ได้กล่าวสรุปแนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นว่ามีมูลเหตุ 2 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ (experience) ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หมู่คณะ เรื่องราว หรือ สถานการณ์ต่างๆ ความคิดเห็นที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล จากการ ได้พบเห็นคุ้นเคย อาจถือได้ว่าเป็น ประสบการณ์ตรง (direct experience) และจากการ ได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นรูปภาพ หรือการอ่านจาก หนังสือ โดยไม่ได้พบเห็นของจริง ถือว่าเป็นประสบการณ์อ้อม (indirect experience)

2. ระบบค่านิยม และการตัดสินค่านิยม (value system and judgment) กลุ่มชนแต่ละกลุ่มมี ค่านิยม และการตัดสินค่านิยมที่ไม่เหมือนกัน จึงทำให้คนแต่ละกลุ่มมีความเห็นต่อสิ่งเดียวกัน แตกต่างกัน

Remmer (1954: 6-7) ได้อธิบายว่า ความคิดเห็นมี 2 ประเภท คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (extremeness) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ ซึ่งสามารถบอกทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงบูชา ส่วนทิศทางลบสุด ได้แก่ รังเกียจมาก ความเห็นประเภทนี้จะรุนแรง และเปลี่ยนแปลงได้ยาก

2. ความคิดเห็นจากความเข้าใจ (cognitive contents) การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจในทางที่ดี (positive) ได้แก่ ชอบ ยอมรับ และเห็นด้วย ส่วนการมี ความรู้ความเข้าใจในลักษณะเป็นกลาง (neutrality) ได้แก่ เฉยๆ ไม่มีความคิดเห็น และการมี ความรู้ ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี (negative) ได้แก่ ไม่ชอบ รังเกียจ และไม่เห็นด้วย

Shaw และ Wright (1976: 28-29) ได้แบ่งวิธีการวัดความคิดเห็นไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การฉายภาพ (projective technique) เป็นการวัดโดยการสร้างจินตนาการจากภาพโดย ภาพจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงความคิดเห็นออกมา และสามารถพิจารณาได้ว่าบุคคลมีความ คิดเห็น หรือมีความรู้สึกอย่างไรต่อภาพที่เห็นนั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับมาเป็นลำดับ

2. การสัมภาษณ์ (interview) เป็นการซักถามบุคคลเพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลที่ขยายครอบคลุม ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

3. การใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นวิธีการวัดความคิดเห็นที่สิ้นเปลืองเวลา และเงินทนน้อยกว่าวิธีอื่น โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มที่ต้องการศึกษาให้ตอบกลับมา แต่มีข้อจำกัดคือ ผู้ที่ถูกถามต้องอ่านออกเขียนได้

4. การให้เล่าความรู้สึก (self-report) เป็นการวัดโดยการให้บุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อ สิ่งหนึ่งสิ่งใดออกมา ซึ่งผู้เล่าจะบรรยายความรู้สึกนึกคิดตามประสบการณ์ และความสามารถ

ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

จุฑามาศ (2536: 18) ได้สรุปว่า การท่องเที่ยวเป็นการสมัครใจเดินทางจากที่อยู่อาศัยของตน เพื่อไปทัศนศึกษา หรือร่วมกิจกรรม ณ สถานที่ต่างๆ โดยมีการกำหนดระยะเวลาไปกลับที่ค่อนข้างแน่นอน ซึ่งแม้ว่าจะไปเพื่อทำธุรกิจ หรือหารายได้ด้วย น่าจะนับได้ว่าเป็นการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน เพราะเหตุผลสนับสนุนที่ว่านักธุรกิจหรือผู้หารายได้ที่แวะเที่ยวชม หรือร่วมกิจกรรม ณ สถานที่ท่องเที่ยวในขณะนั้น ย่อมต้องเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวไปโดยปริยาย

นิคม (2536: 1) ได้อธิบายว่าการท่องเที่ยวประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้

ยุพดี (2539: 188) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึงการเดินทางตามเงื่อนไขที่กำหนดเป็นสากล 3 ประการ ได้แก่ (1) เดินทางจากที่อยู่ปกติไปยังที่อื่นชั่วคราว (2) เดินทางโดยสมัครใจ (3) ไม่ใช่เดินทางไปประกอบอาชีพหรือรายได้ และไม่ใช่นักศึกษาที่อยู่ใน

จังหวัดที่เดินทางไป โดยที่จุดประสงค์ของการเดินทางไม่เฉพาะเพื่อการพักผ่อน หรือสนุกสนาน รื่นเริง แต่รวมถึงเพื่อประชุมสัมมนา ศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา ดิฉันต่อธุรกิจ หรือเยี่ยมญาติ

ชาญวิทย์ (2540: 6) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง การท่องเที่ยวโดย ผู้ท่องเที่ยวไม่มุ่งหวังที่จะได้รับผลตอบแทน แต่เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนอารมณ์ เพื่อ ทำนุบำรุงสุขภาพ และเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541: 1) มีรายงานว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่ง ของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจกรรมงานประจำ รวมถึงการเดินทางจาก ที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยไม่คำนึงว่าระยะทางนั้นจะใกล้ หรือไกล และการเดินทางนั้นจะมีการพัก แรมหรือไม่

สุจารี (2541: 10) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่าเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ จากที่อยู่อาศัยปกติ ไปยังที่อื่นเป็นชั่วคราว ด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบ อาชีพ หรือรายได้

องค์การสหประชาชาติ (อ้างถึงใน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2541: 1) มีรายงานใน การประชุมว่าด้วยการเดินทาง และการท่องเที่ยว ณ กรุงโรม เมื่อปี พ.ศ. 2506 ได้ให้นิยามของ การท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่มีเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ (1) ต้องมีการเดินทาง (2) ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมชมเยือน และ (3) ต้องมีจุดหมายของการเดินทาง

อุไรวรรณ (2544: 11) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจในการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้ที่เป็นเจ้าของสถานที่ กับผู้ที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเยือน สถานที่เป็นการชั่วคราว ไม่ว่าด้วยจุดมุ่งหมายใดๆก็ตาม โดยจัดให้มีกิจกรรมสนับสนุนการบริการ ในหลายสาขาผสมผสานกัน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจ และความพึงพอใจให้แก่ผู้มาเยี่ยมชมเยือน

ยศวีร์ (2547: 10) ให้ความหมายไว้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัย ปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว โดยมีจุดมุ่งหมายของการเดินทางว่าไปเที่ยวที่ใด หรือร่วมกิจกรรม ใด โดยมีการกำหนดระยะเวลาไปกลับค่อนข้างแน่นอน

สรุปความหมายของการท่องเที่ยว คือ เป็นการเดินทางจากที่อยู่ปกติด้วยความสมัครใจ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเรียนรู้สิ่งต่างๆ เป็นการชั่วคราว ไปยังสถานที่ที่ต้องการเยี่ยมชม โดยมีความหมายในการเดินทางที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือรายได้ และมีกำหนดระยะเวลา กับสถานที่เดินทางค่อนข้างแน่นอน

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541: 2-5) มีรายงานว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันเป็นวงจร คือ

1. นักท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว ถ้าไม่มีนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวก็เกิดขึ้นไม่ได้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 6 ประเภท คือ

1.1 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (international visitor) หมายถึง บุคคลที่มีที่พักแรมในราชอาณาจักรไทย

1.2 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน (international tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย แต่ครั้งอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 60 วัน

1.3 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ไม่ค้างคืน (international excursionist) หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย แต่ครั้งโดยมิได้ค้างคืน

1.4 นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (domestic visitor) หมายถึง บุคคลทุกสัญชาติที่มีที่พักแรมอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทย และเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งในอีกจังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีใช้เป็นถิ่นที่อยู่ประจำ

1.5 นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน (domestic tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศ ที่ไปค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบัน แต่ครั้งอย่างน้อย 1 คืน

1.6 นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่ค้างคืน (domestic excursionist) หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศ ที่ไม่ได้พักค้างคืนนอกที่พำนักอาศัยปัจจุบัน

2. การตลาดท่องเที่ยว การที่จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวที่นั่น จะต้องมีการตลาดท่องเที่ยวในการชักนำให้เข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งการตลาดท่องเที่ยว หมายถึง ความพยายามที่จะทำให้ นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และบริการการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่นั่น การตลาดท่องเที่ยวอาจทำได้ 2 วิธี คือ

2.1 การให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ทางการท่องเที่ยว

2.2 การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เป็นการสื่อสารข้อมูลข่าวสาร การท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านสื่อต่างๆ

3. การขนส่ง ในกรณีที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจจะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวใด จำเป็น ต้องมีบริการการขนส่ง นำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่นั่นๆ และกลับสู่ภูมิลำเนา ซึ่งการขนส่งแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

- 3.1 การขนส่งทางรถยนต์
- 3.2 การขนส่งทางรถไฟ
- 3.3 การขนส่งทางเรือ
- 3.4 การขนส่งทางเครื่องบิน

4. ทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว ที่เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของ นักท่องเที่ยว ให้ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยว ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งทรัพยากร การท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท คือ

4.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามตามธรรมชาติ สามารถดึงดูดให้คนไปเยือน หรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น ภูเขา ป่าไม้ น้ำพุร้อน ถ้ำ น้ำตก บ่อน้ำร้อน ชายทะเล หาดทราย ทะเลสาบ และเกาะแก่ง เป็นต้น

4.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณ และ โบราณวัตถุ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นตามความประสงค์ หรือประโยชน์ของมนุษย์เอง ทั้งที่เป็นมรดกในอดีต และได้สร้างเสริมในปัจจุบัน แต่มีผลดึงดูดให้คนไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น พระราชวัง ศาสนสถาน ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ กำแพงเมือง อุทยานประวัติศาสตร์ และอนุสาวรีย์ เป็นต้น

4.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ซึ่งปฏิบัติยึดถือสืบทอดต่อกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดให้คนไปเยือน หรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น สภาพชีวิตในชนบท หมู่บ้านชาวเขา ตลาดน้ำ ศูนย์วัฒนธรรม และงานเทศกาลประเพณีต่างๆ เป็นต้น

5. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่รองรับในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกสบาย และปลอดภัย แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

5.1 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น เพื่อรองรับการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะประกอบด้วย 2 อย่าง คือ

5.1.1 การอำนวยความสะดวกในการเข้า และออกประเทศ โดยการอำนวยความสะดวกในการผ่านเข้า และออกประเทศของนักท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนถ่ายกระเป๋าเดินทาง และการตรวจตราหนังสือเดินทาง เป็นต้น

5.1.2 การให้บริการท่องเที่ยว ด้วยการให้ความสะดวกในระหว่างการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ได้แก่ บริการขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว บริการที่พักแรม บริการอาหาร และบันเทิง บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น

5.2 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม ซึ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ในประเทศแล้ว 3 อย่าง คือ

5.2.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ได้แก่ การสื่อสาร การไฟฟ้า การประปา การคมนาคม การสุขาภิบาล การศึกษา และการสาธารณสุข เป็นต้น

5.2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย ได้แก่ การป้องกันการโจรกรรม ชิงทรัพย์ เป็นต้น

5.2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่นๆ เช่น การบริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และการบริการเสริมความงาม เป็นต้น

วรรณ (2546: 23) กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวว่า เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศต่างๆ เพราะองค์ประกอบนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้เกิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นผลดีแก่นักท่องเที่ยวโดยทั่วไปด้วย กิจกรรมทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง คือ

1. นักท่องเที่ยว
2. สินค้าท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยว
3. การคมนาคมขนส่ง
4. ข้อมูลข่าวสารและการบริการ
5. ความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกในการเข้าเมือง
6. องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐาน
7. การสนับสนุนอื่นๆ

ประเภทของการท่องเที่ยว

วรรณ (2546: 17) ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยวได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆภายในประเทศ การท่องเที่ยวในลักษณะนี้จะต้องมีสิ่งจูงใจหลายอย่าง เช่น ความสวยงามของภูมิประเทศ ความสะดวกสบายในการเดินทาง ความปลอดภัย ตลอดจนการโฆษณา หรือมีสิ่งจูงใจ โดยเฉพาะของสถานที่นั้น เช่น หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หรือศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น เป็นต้น

2. การท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่ต่างไปจากประเทศของตน และต้องผ่านขบวนการระหว่างประเทศหลายอย่าง เช่น ศุลกากร ด้านตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น ใช้ภาษาต่างประเทศและอาจต้องมีมัคคุเทศก์เป็นผู้นำ การท่องเที่ยวต่างประเทศนี้ขนาดของประเทศเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ประเทศที่มีขนาดใหญ่ มักจะมีสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวมาก เพราะมีโอกาสที่จะมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งอื่นๆหลากหลายมากกว่าประเทศที่มีขนาดเล็ก แต่บางครั้งการที่จะเดินทางไกลๆ ก็อาจจะเป็นอุปสรรค หรือทำให้นักท่องเที่ยวหมดความสนใจ หรือมีความสนใจน้อยลงก็ได้

นอกจากนั้น การท่องเที่ยวยังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการไปเที่ยวอีกด้วย ตัวอย่างเช่น การไปท่องเที่ยวในระหว่างวันหยุดอาจจะเป็นการไปตากอากาศ ชมสภาพบ้านเมือง หรือไปคู่วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชนบทรวมไปถึงการไปเยี่ยมเยียนเพื่อนฝูง เป็นต้น จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว อาจแบ่งลักษณะของการท่องเที่ยวออกได้เป็น 6 ลักษณะ (วรรณ, 2546:17-18) ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนาน และความบันเทิง เป็นการท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ ประกอบกับความอยากรู้อยากเห็น เพื่อชมทิวทัศน์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของท้องถิ่นต่างๆ หรือท่องเที่ยวไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน บางครั้งเป็นการไปเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ และสถานที่พักอาศัย การท่องเที่ยวแบบนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ทัศนียภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว และสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

2. การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน เป็นการใช้เวลาว่างเพื่อพักผ่อนร่างกายและสมอง อาจรวมถึง การพักผ่อนหลังความเจ็บป่วย โดยจะใช้เวลาพักผ่อนให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ สถานที่ที่ไปพักจะ เลือกที่สงบ สะดวกสบาย อากาศบริสุทธิ์ เช่น ชายทะเล หรือบนภูเขาที่ห่างไกลจากความอึกทึก ครึกโครม

3. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวที่มักมีจุดประสงค์ที่จะศึกษา หา ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นต่างๆ ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้วย เป็นการศึกษาชีวิตความเป็น อยู่ทั้งในแง่มุมมานุษยวิทยา และสังคมวิทยา เช่น ชมโบราณสถาน ศิลปะหรือการแสดงต่างๆ

4. การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา การท่องเที่ยวแบบนี้มีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ

4.1 เป็นการไปชมการแข่งขันกีฬาที่ตนสนใจ เช่น ฟุตบอล มวย เทนนิส ฯลฯ การแข่งขันกีฬานี้ ถึงแม้ว่าจะมีการย้ายสถานที่แข่งขันก็ยังมีผู้ชมติดตามไปชมอยู่เสมอ

4.2 เป็นการท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬา หรือออกกำลังกาย ซึ่งการท่องเที่ยวประเภทนี้ สถานที่ที่จะไปเป็นสิ่งดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว เช่น ชายทะเล ภูเขา หรือการเดินป่าเพื่อ ยิงนก ตกปลา หรือส่องสัตว์ เป็นต้น จากจุดประสงค์ดังกล่าวจะพบว่าประเทศที่มีทัศนียภาพ หรือลักษณะ ภูมิประเทศหลายๆแบบมักจะได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวประเภทนี้มาก

5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ การประชุม และสัมมนา ความจริงแล้วลักษณะการท่องเที่ยว แบบนี้ไม่น่าจัดว่าเป็นการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะตามหลักแล้ว การท่องเที่ยวต้องเป็นการเดินทางไป เพื่อที่จะท่องเที่ยวหรือพักผ่อน แต่ความเป็นจริงแล้ว ผู้ที่ไปเพื่อธุรกิจหรือสัมมนามักจะแบ่งเวลา ส่วนหนึ่งไว้สำหรับการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแบบนี้สิ่งที่จะเป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ ต้อง มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีสถานที่พักอาศัย หรือ โรงแรม และระบบการคมนาคมที่ดี สะดวก รวดเร็ว ปัจจุบันนี้การท่องเที่ยวลักษณะนี้มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ

6. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา คือ การที่บุคคลไปต่างประเทศเพื่อศึกษาดูงาน หรือวิจัย หรือการแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัย และจะไปอยู่ในประเทศนั้นเป็นเวลา นับเดือน การท่องเที่ยวประเภทนี้รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาภายในประเทศด้วย จัดว่าเป็น การท่องเที่ยวที่หารายได้ให้กับประเทศอย่างหนึ่ง

จากจุดประสงค์ดังกล่าวข้างต้นทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเจริญก้าวหน้ากลายเป็นธุรกิจระหว่างชาติที่จะต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีการแข่งขันปรับปรุงบริการด้านการท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศมากยิ่งขึ้น และมีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่เกิดขึ้นเสมอเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแบบ Ecotourism หรือการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น (วรรณ, 2546:18)

ศรัณยา (2546: 15-19) ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยวออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. การท่องเที่ยวตามลักษณะพื้นฐานของการท่องเที่ยว โดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว ดังนี้

1.1 การท่องเที่ยวเมื่อมีเวลาว่าง (leisure) การใช้เวลาว่างของมนุษย์มีความแตกต่างกันตามเจตคติ และสิ่งแวดล้อม การใช้เวลาว่างของบุคคลเป็นไปตามแรงจูงใจส่วนบุคคล แต่ในยุคของข้อมูลข่าวสาร ทำให้คนได้รับรู้ข่าวสารต่างๆ ได้โดยง่าย ทำให้มีการท่องเที่ยวไปในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ตามอัธยาศัยใจของเพิ่มขึ้น ผู้ที่มีเวลาว่างจะวางแผนในการเดินทางล่วงหน้าในแหล่งท่องเที่ยวที่แต่ละคนสนใจ

1.2 การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน (recreation) เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการพักผ่อนอย่างแท้จริง การใช้เวลาหยุดงาน ไปท่องเที่ยวในลักษณะสบายๆ เช่น การไปพักผ่อนในบ้านพักตากอากาศริมทะเล บริเวณบ่อน้ำแร่ และเชิงเขา ฯลฯ

1.3 การท่องเที่ยวในวันหยุด (holiday) ปัจจุบันการเดินทางท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ จึงมีการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อผ่อนคลายความเครียดจากการทำงานเพื่อการดำรงชีพ ในวันหยุดจึงมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางไปต่างท้องถิ่น หรือนอกเมือง นอกถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของตน ชาวตะวันตกนิยมเดินทางออกนอกเมืองหรือเดินทางไปยังท้องถิ่นอื่น เพื่อพักผ่อนในวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือพักร้อน จนเป็นวัฒนธรรมของการเดินทางท่องเที่ยวของชาวตะวันตก

1.4 การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา (sport) การท่องเที่ยวชนิดนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ

1.4.1 การไปชมการแข่งขันกีฬาที่ตนสนใจ เช่น ฟุตบอล มวย เทนนิส หรือกอล์ฟ การแข่งขันกีฬานี้ถึงแม้จะมีการย้ายสถานที่แข่งขัน ก็ยังมีผู้ชมติดตามไปชมอยู่เสมอ

1.4.2 การไปแข่งขันกีฬา เล่นกีฬา หรือออกกำลังกาย การเดินทางไปแข่งขันกีฬา ในสนามแข่งขันกีฬาที่ได้กำหนดไว้ หรือการไปเล่นกีฬา หรือออกกำลังกาย นักท่องเที่ยวจะเดินทางไป ในสถานที่ที่ดึงดูดให้เกิดการเล่นกีฬา เช่น ชายทะเล ภูเขา การเดินป่า ยิงนกตกปลา และส่องสัตว์ เป็นต้น การท่องเที่ยวชนิดนี้ทำให้ประเทศที่มีทัศนียภาพ หรือภูมิประเทศหลากหลายลักษณะ จะได้ประโยชน์จากนักท่องเที่ยวประเภทนี้มาก

1.5 การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ (health) ปัจจุบันการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพกำลังเป็นที่นิยม มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพอย่างมีระบบ เช่น นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไป ประเทศโปแลนด์เพื่อฟื้นฟูสุขภาพ การเดินทางเพื่อไปรับการรักษาทางการแพทย์ การเดินทางไป อาบน้ำแร่ในแหล่งน้ำแร่ต่างๆ เป็นต้น

1.6 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา (study) องค์การท่องเที่ยวโลกได้มีมติให้นักศึกษา และ ผู้ที่เดินทางไปฝึกอบรมศึกษาดูงานเป็นนักท่องเที่ยวด้วย ดังนั้นการเดินทางเพื่อไปศึกษาในต่างถิ่น ต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ภูมิ และประสบการณ์แล้ว ยังมีการเดินทางเพื่อฝึกอบรมระยะสั้น การเดินทางเพื่อดูงาน การเรียนภาษาอังกฤษภาคฤดูร้อน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในตอนเช้าและ เที่ยวชมสถานที่ในตอนบ่าย การเรียนภาษาอังกฤษในลักษณะดังกล่าวได้มีการจัดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งเป็นที่นิยมจากผู้ปกครองที่ฐานะทางเศรษฐกิจดี ส่งบุตรธิดาไปพัฒนาความรู้ ทางภาษา และประสบการณ์ในต่างประเทศ

1.7 การท่องเที่ยวทางศาสนา (religion) การท่องเที่ยวชนิดนี้นับว่าเป็นการท่องเที่ยวที่เก่าแก่ชนิดหนึ่ง ถึงแม้ในระยะเวลาที่ ข้าวยากลำบากแวง การเดินทางไม่ปลอดภัย ก็มีผู้แสวงบุญ ที่เดินทางด้วยความศรัทธา เช่น ในยุคมืด (dark period) ประชาชนนิยมเดินทางไปแสวงบุญไปยัง สถานที่ที่เป็นความเชื่อในศาสนาของตน จึงกล่าวได้ว่าศาสนาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว

1.8 การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (business) การเดินทางชนิดนี้นับเป็นการเดินทางที่เก่าแก่ที่สุดของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ได้ตั้งถิ่นฐานถาวรแล้ว มีสิ่งของที่ผลิตเหลือบริโภคอุปโภค จะมีการเดินทางเพื่อนำสินค้าขึ้นไปขายยังชุมชนอื่น และพัฒนามาเป็นธุรกิจอย่างมีระบบในทุกวันนี้

1.9 การท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมมิตรและญาติ (visiting friends and relatives หรือ VFR) การท่องเที่ยวชนิดนี้เป็นการท่องเที่ยวที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งที่มวลมนุษย์จะเดินทางไปเยี่ยม บิดา มารดา ญาติในถิ่นเกิด หรือที่อยู่อาศัยของครอบครัว ปัจจุบันการท่องเที่ยวชนิดเยี่ยมญาติหรือมิตรเป็นการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับสองรองจากการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การตัดสินใจท่องเที่ยวชนิด VFR นักท่องเที่ยวมีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจนอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งเป็นแหล่งพำนักของญาติมิตร

1.10 การท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ขององค์กร (mission) การท่องเที่ยวชนิดนี้เป็นการเดินทางของบุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กรของตน เช่น การเดินทางของคณะรัฐบาลเพื่อไปเยือน ไปประชุมเจรจาในต่างประเทศ การเดินทางของคณะทูตเพื่อดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย การเดินทางของผู้สอนศาสนาไปยังเมืองต่างๆ และประเทศต่างๆ เพื่อเผยแพร่ศาสนา เช่น การเผยแพร่ศาสนาคริสต์นิกายมอร์มอนด์ เป็นต้น

2. การท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากล การท่องเที่ยวชนิดนี้มีลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 การท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่างๆ ภายในประเทศ การท่องเที่ยวชนิดนี้จะต้องมีสิ่งจูงใจหลายประการ เช่น ความสวยงามของภูมิประเทศ ความสะดวกสบายในการเดินทาง ความปลอดภัย ตลอดจนการโฆษณา หรือมีสิ่งจูงใจโดยเฉพาะของสถานที่นั้นๆ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติอันงดงามในแต่ละท้องถิ่น

2.2 การท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่แตกต่างไปจากประเทศของตน ในการท่องเที่ยวในต่างประเทศ ต้องผ่านขั้นตอนการเดินทางระหว่างประเทศหลายประการ ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ สถานทูต หรือกงสุลของประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว สุลกากร และด่านตรวจคนเข้าออกเมือง

2.3 การท่องเที่ยวในลักษณะส่วนตัว เป็นการท่องเที่ยวเฉพาะบุคคล หรือครอบครัว ที่เดินทางโดยอิสระ ผู้เดินทางเป็นผู้รับผิดชอบการเดินทาง ที่พัก และค่าใช้จ่ายของตนเอง นักท่องเที่ยวอาจติดต่อให้บริษัทนำเที่ยวจัดการอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ที่พัก การเดินทาง และรายการนำเที่ยว แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าการเดินทางไปเป็นหมู่คณะ การท่องเที่ยวชนิดนี้อาจเป็นการเดินทางคนเดียว คู่สามีภรรยา หรือครอบครัว หรือเป็นหมู่คณะที่จำนวนต่ำกว่า 15 คน เมื่อเดินทางถึงจุดหมายปลายทางแล้ว นักท่องเที่ยวจะติดต่อบริษัทนำเที่ยวในเมืองนั้นๆ เพื่อซื้อรายการท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่างๆ ซึ่งบริษัทนำเที่ยวจะจัดให้ไปพร้อมกับนักท่องเที่ยวอื่นๆ ทำให้ค่าใช้จ่ายถูกลง แต่ถ้านักท่องเที่ยวต้องการไปเป็นส่วนตัว บริษัทนำเที่ยวจะบริการให้ แต่จะเสียค่าใช้จ่ายในราคาที่สูงกว่า และยังมีนักท่องเที่ยวอิสระที่ท่องเที่ยวเอง โดยศึกษาแหล่งท่องเที่ยวจากหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยวเฉพาะประเทศที่ให้รายละเอียดอย่างสมบูรณ์ ในเรื่องที่พัก ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางการเดินทาง นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางตามลำพังได้

2.4 การท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ การท่องเที่ยวชนิดนี้โดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวมอบให้บริษัทนำเที่ยวเป็นผู้ดำเนินการ เป็นการเดินทางท่องเที่ยวเป็นคณะไม่ต่ำกว่า 15 คน บริษัทจะจัดดำเนินการนำเที่ยวในสถานที่ต่างๆ ตามรายการที่ตกลงกันไว้ เช่น การจัดเรื่องการเดินทาง ที่พัก อาหาร และแหล่งขายสินค้าที่ระลึก โดยมีมัคคุเทศก์เป็นผู้อำนวยความสะดวก ตลอดการเดินทาง การท่องเที่ยวชนิดนี้จ่ายค่าบริการต่ำกว่าการเดินทางลักษณะส่วนตัวมาก การเดินทางชนิดนี้เป็นที่นิยมทั่วโลก นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายตลอดการเดินทาง การท่องเที่ยวชนิดนี้เรียกว่า GIT (group inclusive tour) นักท่องเที่ยวสามารถรู้ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเพื่อการตัดสินใจ การท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะชนิดทัวร์เหมาจ่าย (package tour) มีลักษณะใกล้เคียงกับ GIT แตกต่างกันในลักษณะเส้นทางที่กำหนดโดยบริษัททัวร์ นักท่องเที่ยวที่ร่วมเดินทางมีหลากหลายอาชีพ และนักท่องเที่ยวในขณะนั้นไม่รู้จักกันมาก่อน

3. การท่องเที่ยวตามลักษณะการจัดการ การท่องเที่ยวชนิดนี้มีรูปแบบดังนี้

3.1 กำหนดโดยประเภท ได้แก่ การท่องเที่ยวภายในประเทศ (domestic tourism) กับ การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (international tourism)

3.2 กำหนดโดยระยะทาง ได้แก่ การท่องเที่ยวระยะไกล (long-haul) กับ การท่องเที่ยวระยะใกล้ (short-haul)

3.3 กำหนดโดยวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว เช่น พักผ่อน ศึกษาดูงาน กีฬา การเยี่ยมชม ญาติมิตร การประชุม หรือเพื่อสุขภาพ

3.4 กำหนดโดยระยะเวลา ได้แก่ การแวะไปเยี่ยม (visit) หรือทัศนจร (excursion) โดยไม่ค้างคืน กับการพักเยี่ยม(staying visit) โดยค้างแรม ในปัจจุบันยังมีการท่องเที่ยวแบบ Home Stay และ Long Stay ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูง และเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้จัดนำเที่ยว ทั่วโลก

3.5 กำหนดโดยนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเป็นผู้กำหนดแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทาง อาจเป็นการท่องเที่ยวคนเดียว หรือการท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม

3.6 กำหนดโดยวิธีการจัดการ ได้แก่ การท่องเที่ยวแบบอิสระ (independent travel) กับการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ (inclusive travel and visit)

3.7 กำหนดโดยปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ การท่องเที่ยวมวลชน (mass tourism) เพราะสามารถไปครั้งละมากๆเป็นการท่องเที่ยวเพื่อประชาชน (popular tourism) เพราะเป็นที่นิยมของประชาชน และการท่องเที่ยวเพื่อสังคม (social tourism)

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

บุญเลิศ (2542: 8) กล่าวว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภททั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวประเภท ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี
2. การท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่า และความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว
3. การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

4. การท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ
ธรรมชาติและวัฒนธรรม

5. การท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในระยะยาว

6. การท่องเที่ยวที่ให้ผลประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และคืนประโยชน์กลับสู่ทรัพยากร
ท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วย

อุไรวรรณ (2544: 22) ให้ความหมายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่า เป็นรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างยาวนาน และไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ และเอกลักษณ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น ขณะเดียวกันก็สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้

วรรณ (2546: 147) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่า หมายถึง การพัฒนาและจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาดรอบคอบ ระมัดระวัง ให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติไว้ได้นานที่สุด เกิดผลกระทบต่อผู้น้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้นานที่สุด โดยไม่ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ยศวิรี (2547: 21) ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรได้อย่างยาวนาน โดยที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเอกลักษณ์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของท้องถิ่น ขณะเดียวกันก็เกิดความพึงพอใจและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของ และนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนได้

ดังนั้น การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงหมายถึงรูปแบบ การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ให้สามารถดำรงอยู่ต่อไปอย่างยาวนาน ควบคู่กับการรักษา ระบบนิเวศทางธรรมชาติ และอนุรักษ์เอกลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อผลประโยชน์แก่นุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

รูปแบบของการท่องเที่ยว

ในการเดินทางท่องเที่ยวของแต่ละบุคคลต่างมีจุดมุ่งหมาย วิธีการ และความต้องการที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายซึ่งมีการเรียกรูปแบบแตกต่างกันตามมุมมอง หรือมิติต่างๆ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540: 2-6) สามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. มิติด้านทรัพยากร เป็นการมองรูปแบบการท่องเที่ยวในด้านทรัพยากรเป็นหลัก ได้แก่ Natural Tourism, Cultural Tourism, Historical Tourism, Event Tourism, Rural Tourism และ Endemic Tourism
2. มิติด้านกิจกรรม เป็นการมองรูปแบบการท่องเที่ยวในด้านกิจกรรมเป็นหลัก ได้แก่ Wilderness Tourism, Adventure Travel, Natural History Tourism, Alternative Tourism, Experience Travel, Cultural Travel, Value-Added Travel, Entertainment, Sport และ Recreation
3. มิติด้านการตลาด เป็นการมองรูปแบบการท่องเที่ยวในด้านการตลาดเป็นหลัก ได้แก่ Mass Market, Elite Market, Back Packing Market, Individual Market และ Domestic Market
4. มิติด้านการจัดการ เป็นการมองรูปแบบการท่องเที่ยวในด้านการจัดการเป็นหลัก ได้แก่ Sustainable Tourism และ Conservation Tourism

วรรณ (2546: 141) กล่าวว่า การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นและเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว และขยายตลาดเพิ่มมากขึ้นมีดังนี้ คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (eco tourism)
2. การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (adventure travel)
3. การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (geo tourism)
4. การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ (health tourism)
5. การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (historical tourism)

6. การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (cultural and traditional tourism)
7. การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชนบท (rural tourism)
8. การท่องเที่ยวแบบผสมผสาน (soft tourism)
9. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agro tourism)

รูปแบบการท่องเที่ยวดังกล่าว จะมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันตามรูปแบบของการท่องเที่ยวแต่ละแบบ ขึ้นอยู่กับความพร้อมทางด้านต่างๆของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

รูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

รําไพพรรณ (ม.ป.ป.: 18-22) ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ดังนี้

1. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (natural based tourism) ซึ่งรูปแบบที่นิยมจัดในประเทศไทย ได้แก่

1.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

1.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (marine ecotourism) คือ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล เช่น เดินชมธรรมชาติป่าบนเกาะ ป่าชายหาด ป่าชายเลน การดำน้ำดูปะการัง เป็นต้น

1.3 การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา หรือ ศิลาสัญจร (litho travel) คือ การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็น หินผา ลานหินทราย อุโมงค์โพรง ถ้ำน้ำลอด ถ้ำหินงอกหินย้อย เพื่อความงาม ภูมิทัศน์ที่มีความแปลกของการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โลก ศิลาธรรมชาติของหินประเภทต่างๆ และซากบรรพชีวิน หรือฟอสซิล

1.4 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agro tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และเลี้ยงสัตว์ เพื่อชื่นชมความงาม ความสำเร็จ และเพลิดเพลินในสวนเกษตร

2. รูปแบบของการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (culture based tourism) มีการจัดรายการท่องเที่ยวในรูปแบบของการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรมไว้หลายประเภท ได้แก่

2.1 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (cultural tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวท้องถิ่นนั้น ได้จัดขึ้น ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อศึกษา ความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้มีความเข้าใจต่อสภาพสังคม และวัฒนธรรม ได้แก่ งานประเพณีในราชสำนัก (ประเพณีหลวง) และประเพณีพื้นบ้าน อาทิ พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

2.2 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (historical tourism) หมายถึง การเดินทางไปยังแหล่งโบราณคดี และประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยว ได้มีความรู้ความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่น ได้แก่ การจัดรายการท่องเที่ยวตามรอยประวัติศาสตร์ต่างๆ เช่น ทิวเส้นทางศิลปะขอม ตามรอยพ่อขุนเม็งราย เทียวอุทยานประวัติศาสตร์ต่างๆ เป็นต้น

2.3 การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชนบท (rural tourism / village tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ มีความโดดเด่น เพื่อความเพลิดเพลิน ได้ความรู้ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน ได้แก่ การท่องเที่ยวหมู่บ้าน ช้าง ปางช้าง หมู่บ้านทอผ้า หมู่บ้านทำเครื่องเงิน หมู่บ้านทำร่ม หมู่บ้านจักรสาน หมู่บ้านทำเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

3. รูปแบบของการท่องเที่ยวผสมผสาน มีทั้งการผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวแบบผจญภัยกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเมื่อผสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เรียกว่า eco adventure travel เมื่อผสมกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะเรียกว่า eco cultural travel ได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ

ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกษตร

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agro-tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นชัดเจนว่ามีใช้เป็นแนวทางของ ecotourism หรือ soft-tourism (สร้อยศรี, 2540: 42) แต่จุดมุ่งหมายของการท่องเที่ยวประเภทนี้ เป็นการผสมผสานระหว่างวิถีการดำเนินชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของชาวชนบท รูปแบบของกิจกรรม และการประกอบอาชีพทางการเกษตร ที่มีความหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งทัศนียภาพอันสวยงามมาจัดให้มีระบบการบริหารจัดการ โดยเกษตรกรหรือชุมชน โดยเปิดโอกาสให้กับนักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติ และวัฒนธรรมการเกษตร บนพื้นที่จริง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเกษตร ก่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ และยึดหลักแห่งการเคารพศักดิ์ศรีของระบบนิเวศน์ เป็นการอนุรักษ์ฐานการเกษตรให้คงอยู่ เอื้ออำนวยประโยชน์ และโอกาสทางเศรษฐกิจ พร้อมกับการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรให้มีคุณภาพต่อไป

นิออน (2545: 366) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่า

1. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการเกษตรเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวหลัก ซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในชุมชน ให้ผู้คนที่ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเต็มตัว ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนับว่าเป็นหนึ่งในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

2. ประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบ่งได้เป็นทรัพยากรที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น สำหรับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบ่งออกได้ โดยพิจารณาจากสภาพทั่วไปของแหล่งเกษตรกรรม และการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยดูจากลักษณะการประกอบกิจกรรมทางการเกษตร โดยแบ่งได้เป็นการกสิกรรม การประมง การป่าไม้ และการปศุสัตว์ และพิจารณาจากการจัดการโดยแบ่งได้เป็นรูปแบบทั่วไป รูปแบบเชิงอนุรักษ์ และรูปแบบเชิงนิเวศ

3. จุดมุ่งหมายในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว สร้างรายได้ ปกป้องรักษาสีเขียวแวดล้อม และวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และเพื่อ

เชื่อมการท่องเที่ยวกับชุมชนให้เป็นหนึ่งเดียวกัน การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรทำได้ โดย การจัดการทรัพยากร (การจัดประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการวางแผนและจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร) การจัดการบริหาร การจัดการบุคลากร และการจัดการการตลาด

4. การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศไทยมีแนวโน้มจะเพิ่มความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีทรัพยากรทางการเกษตรหลากหลาย กรมส่งเสริม การเกษตรจึงได้เริ่มโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในท้องถิ่นทั่วประเทศไทย ได้จัด ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศไทย ให้เป็นรูปแบบของกิจกรรมที่จะให้บริการ แก่นักท่องเที่ยว และได้ดำเนินการบริหารและจัดการ โดยเน้นให้ผู้คนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมใน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนของตน

ความหมายของการท่องเที่ยวเกษตร

นำชัย (2540: 2-5) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agro-ecotourism) ไว้ว่า หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเรียนรู้ และเข้าใจในธรรมชาติ วัฒนธรรมการเกษตร อันเกิดจากภูมิปัญญา และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส กับ ธรรมชาติ และวัฒนธรรมการเกษตรบนพื้นที่จริง ซึ่งจะยึดหลักแห่งการเคารพซึ่งศักดิ์ศรีของ ระบบนิเวศ และเอื้ออำนวยประโยชน์และโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่น

สุรเชษฐ์ (2541: 17) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agro-tourism) ไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวที่นำนักท่องเที่ยวออกไปสู่พื้นที่ที่เป็นแหล่งพืชไร่พืชสวน ชาวเกษตรกรจะเป็น ผู้นำหรืออาจมีมัคคุเทศก์นำ แต่จะมีการศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกร รวมทั้งดำเนินงานในการ ทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และบางครั้งนักท่องเที่ยวเองเข้าไปร่วมช่วยเหลือเกษตรกร

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2543: 18-20) ได้ทำการศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agro-tourism) โดยกำหนดคำนิยาม ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไว้หลายวิธี เพื่อนำไปพิจารณาหาผลการศึกษาที่ชัดเจน ดังนี้

1. การให้คำนิยามโดยใช้หลักองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ แหล่ง หรือสิ่งดึงดูดใจ นักท่องเที่ยว บริการ และนักท่องเที่ยว หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมหลักด้านการเกษตร

ที่สามารถดึงดูด และเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว โดยมีบริการจัดไว้ให้รับรอง เพื่อสนองตอบตามมาตรฐานความต้องการของนักท่องเที่ยว ให้ได้รับความรู้และเพลิดเพลิน โดยนักท่องเที่ยวมีความสามารถ และยินดีจะจ่ายเพื่อเข้าถึงแหล่งและใช้บริการนั้น

2. การให้คำนิยามโดยใช้หลักการเชิงระบบที่ประกอบด้วย ปัจจัยที่ใช้ (input) กระบวนการ (process) และผลที่ได้ (output) รวมทั้งผลข้างเคียง (effect) หรือผลกระทบ (impact) หมายถึง การท่องเที่ยวที่ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมเป็นหลัก มีการบริหาร และการจัดการไว้เพื่อรองรับการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และสร้างรายได้แก่เกษตรกร และมีการจัดการผลกระทบ

3. การให้นิยามโดยหลักการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ที่คำนึงถึงการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชน และระบบบริหารและการจัดการที่ดี หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการเกษตรเป็นหลัก มีการจัดการโดยใช้หลักการเชิงอนุรักษ์ โดยเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วม มีการจัดระบบการบริหาร การจัดการคุณภาพโดยมุ่งให้บังเกิดผลทางด้านส่งเสริมการพัฒนาการเกษตร การพักผ่อน การศึกษาทางวัฒนธรรม และการรักษาสภาพแวดล้อม

อุไรวรรณ (2544: 37) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การเดินทางไปเยี่ยมชมเชื่อมสัมพันธ์ที่มีกิจกรรมด้านการเกษตรเป็นหลัก โดยมีการจัดประเภทของการบริการต่างๆ ไว้รองรับเพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ประสบการณ์ และการพักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์พื้นที่ และกิจกรรมการเกษตรให้มีคุณภาพ และยั่งยืนต่อไป

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ้างถึงใน กนก, 2545: 7) ได้ให้ความหมายว่าการท่องเที่ยวเกษตรเป็นการนำเที่ยวชมด้านการเกษตรที่มีความหลากหลาย เช่น การทำนาข้าว สวนผลไม้ สวนไม้ดอกไม้ประดับ สวนสมุนไพร การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงไหม ซึ่งผสมกลมกลืนกับธรรมชาติที่มีทัศนียภาพที่สวยงามตามชนบทในภาคต่างๆ ของประเทศไทย เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจ และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวในสิ่งที่ได้พบเห็น ดังนั้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในสถานที่ดังกล่าวนี้เป็นแนวทางที่จะให้ความรู้ให้ประสบการณ์ สร้างความตื่นตาตื่นใจแก่นักท่องเที่ยว และสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรจากการจำหน่ายสินค้า และผลผลิตทางการเกษตรจากไร่ นา ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป และค่าบริการในการให้บริการของเกษตรกรโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่

แล้วในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ และเป็นการแก้ปัญหาแรงงานที่ว่างงาน จากการเลิกจ้างของสถานประกอบการในเมืองที่เดินทางสู่ชนบทในสภาพที่เศรษฐกิจตกต่ำ และเป็นการพัฒนาทรัพยากรชุมชนเกษตร เพื่อสร้างรายได้เสริม และรายได้นอกภาคเกษตร นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวเกษตรบางจุดยังใช้เป็นสถานที่ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร ให้กับเกษตรกร และประชาชนทั่วไป สามารถเพิ่มรายได้ และกระจายรายได้ให้แก่เกษตรกรในชนบท ทั้งรายได้เสริม เช่น การจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร สินค้าแปรรูป และหัตถกรรม ส่วนรายได้นอกภาคการเกษตร ก็จะเกิดจากการให้บริการด้านความรู้ทางวิชาการ การนำชมการจำหน่ายอาหาร ตลอดจนให้เข้าวัดดูอุปกรรมทางการเกษตรอื่นๆ และยังเป็นแหล่งให้ความรู้ทางด้านเกษตร วิถีชีวิตและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ในชนบท ก่อให้เกิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ

วรรณ (2546: 145) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หรือเกษตรสัญจร เป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบที่เกิดขึ้น และได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ทางการเกษตร สวนเกษตร ฟาร์มปศุสัตว์ เพื่อชมความงาม การผลิตพืชผลทางการเกษตร ชมวิถีการดำเนินชีวิตของเกษตรกร ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวบ้านในท้องถิ่น หรือชนบท ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งทัศนียภาพอันสวยงาม อันจะก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินรวมทั้งได้รับความรู้พื้นฐานด้านการเกษตร

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยง แหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่าง ๆ สถานที่ราชการ ตลอดจนสถาบันการศึกษาที่มีงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การผลิตทางการเกษตร ที่ทันสมัย ฯลฯ เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จ และเพลิดเพลินในกิจกรรมทางการเกษตรในลักษณะต่าง ๆ ได้รับความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ บนพื้นฐานความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2547)

ยศวีร์ (2547: 25) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเกษตรว่า เป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และเลี้ยงสัตว์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จ เพื่อที่จะเรียนรู้ เข้าใจในวัฒนธรรมเกษตร อันเกิดจากภูมิปัญญา และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น และได้เพลิดเพลินสนุกสนานไปด้วย รวมถึงได้รับประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น

ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2543: 2-3) จำแนก ลักษณะของพื้นที่ทางการเกษตรกรรม ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้ดังนี้

1. รูปแบบการทำนา ที่ใช้วัฒนธรรมดั้งเดิมในการเตรียมดินและเก็บเกี่ยว เช่น ใช้ควาย ใช้โค ไถนา การเก็บเกี่ยว และ นวดด้วยแรงงานคน มีการประกอบอาชีพเสริม ได้แก่ การยกยอ และการก่อบจับปลา เป็นต้น ซึ่งวัฒนธรรมแบบนี้สามารถพบเห็นได้บริเวณจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และอ่างทอง เป็นต้น
2. รูปแบบเกษตรผสมผสาน ได้แก่ การปลูกพืชปลอดสารพิษ ร่วมกับไม้ผล และชุดบ่อเลี้ยงปลา หรือทำนาควบคู่กันไป สามารถทำผักสด ขายผลไม้ ปิ้งปลา หรือกึ่งขายให้นักท่องเที่ยว รูปแบบนี้พบมากในจังหวัดนครปฐม และราชบุรี เป็นต้น
3. รูปแบบสวนผลไม้ ไม้ผลเป็นที่นิยมของชาวต่างชาติ ได้แก่ มะม่วง ส้มโอ มังคุด ทูเรียน ลำไย และลิ้นจี่ เป็นต้น สามารถจัดเทศกาลชิมผลไม้ของแต่ละจังหวัดได้ โดยให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเก็บผลไม้ได้ด้วยตนเอง โดยจัดกรรมวิธีการเก็บที่หลากหลาย
4. รูปแบบไม้ดอกไม้ประดับ ได้แก่ สวนไม้ดอกไม้ประดับที่จังหวัดนครปฐม เชียงใหม่ เชียงราย และนครราชสีมา เป็นต้น
5. รูปแบบเกษตรเชิงอนุรักษ์ผสมวัฒนธรรมชาวไทยภูเขา เช่น การทำการเกษตรบนพื้นที่สูงในท้องที่จังหวัดเพชรบูรณ์ เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน เป็นต้น
6. รูปแบบศูนย์ศึกษา และศูนย์วิจัยทดลองของหน่วยงานราชการต่างๆ ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้
7. โครงการหลวงและโครงการพระราชดำริ เช่น โครงการหลวงดอยอินทนนท์ โครงการหลวงดอยอ่างขาง เป็นต้น ซึ่งมีพันธุ์ไม้หลากหลาย และสวนผักต่างๆ สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

8. รูปแบบชุมชนเกษตรกร เช่น ชุมชนประมง ชุมชนชาวเขา เป็นต้น ซึ่งเป็นการรวมวิถีชีวิต และวัฒนธรรมพื้นบ้านเข้าไปด้วย

9. รูปแบบสวนเกษตร หรือฟาร์มของเอกชน เช่น ไร่บีเอ็น จังหวัดเพชรบูรณ์ ไร่บุญรอด จังหวัดเชียงราย ฟาร์มแม่สา และฟาร์มศิลาแม่สา จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

10. รูปแบบตลาดการเกษตร เช่น ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ตลาดจตุสดมภ์ผลไม้ในเทศกาลต่างๆ

นิออน (2545: 372-373) ได้กำหนดรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของแหล่งเกษตรกรรม และการท่องเที่ยว เป็นการกำหนดรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยดูจากลักษณะของการประกอบกิจกรรมทางการเกษตร สามารถแบ่งได้ดังนี้

1.1 การกิจกรรม คือการประกอบพืชไร่ และพืชสวน จำแนกได้ดังนี้

1.1.1 รูปแบบการทำนา ในประเทศที่มีวัฒนธรรมการปลูกข้าว เช่น ประเทศไทย และประเทศในแถบเขตร้อน ที่ยังคงมีวัฒนธรรมดั้งเดิมในการปลูกข้าว โดยใช้โค กระบือไถนา การเก็บเกี่ยว และการนวดโดยใช้แรงงานคน วัฒนธรรมการทำนาแบบนี้สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวจากเมืองหลวง และเป็นหนึ่งในทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

1.1.2 รูปแบบเกษตรผสมผสาน ได้แก่ การปลูกผักร่วมกับผลไม้ หรือการทำนาควบคู่ไปกับการเลี้ยงปลา

1.1.3 รูปแบบสวนผลไม้ เป็นการเพาะปลูกไม้ผลต่างๆ ทั้งไม้ผลเมืองร้อน เช่น มะม่วง ทูเรียน มังคุด เงาะ ส้มโอ เป็นต้น ไม้ผลเมืองหนาว เช่น สตรอเบอร์รี่ แอปเปิ้ล เป็นต้น ซึ่งสามารถจัดเป็นเทศกาลผลไม้ของแต่ละท้องถิ่น หรือให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชมสวนและเก็บผลไม้ได้ด้วยตนเอง

1.1.4 รูปแบบไม้ดอกไม้ประดับ เป็นการเพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับทั้งเมืองร้อน และเมืองหนาว เพื่อส่งขายและส่งออก โดยสามารถจัดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชมได้อีกด้วย เช่น สวนดอกกล้วยไม้ สวนดอกกุหลาบ เป็นต้น

1.1.5 รูปแบบศูนย์ศึกษา และศูนย์วิจัยทดลอง ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานของทางราชการ หรือเอกชน สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ ตัวอย่างเช่น ศูนย์วิจัยทดลองของหน่วยราชการต่างๆในประเทศไทย เช่น กรมประมง กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น

1.1.6 รูปแบบตลาดการเกษตร คือ ตลาดที่มีผลผลิตทางการเกษตรจำหน่าย อาจมีลักษณะของผลผลิตทางการเกษตรที่เด่นแตกต่างกันไป เช่น ผักสวนครัว ผลไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น ในประเทศแถบหนาว ตลาดการเกษตรจะเป็นที่นิยมมากในฤดูร้อน มีตลาดการเกษตรกลางแจ้งมากมายที่เกษตรกรจะนำผลผลิตมาจำหน่ายด้วยตนเอง

1.2 การประมง มีกิจกรรมทั้งการเพาะเลี้ยง และการจับสัตว์น้ำ ทั้งประมงน้ำจืด และประมงน้ำเค็ม กิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการประมงแบ่งได้ ดังนี้

1.2.1 การบริโภคผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแปรรูป เช่น ปลาแชลมอนอบแห้ง ไข่ปลาแชลมอน ที่มีชื่อเสียงของประเทศแคนาดา อาหารทะเลในประเทศแถบชายทะเล เป็นต้น

1.2.2 การเยี่ยมชมวิถีชีวิตของชาวประมง หรือเยี่ยมชมแหล่งผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เป็นการท่องเที่ยวบริเวณหมู่บ้านชาวประมง ศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ หรือไปเยี่ยมชมแหล่งผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เช่น ฟาร์มกุ้ง บ่อเลี้ยงปลา เป็นต้น

1.2.3 นันทนาการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมประมง เช่น การดำน้ำชมโลกใต้ทะเล การนั่งเรือตกปลา เป็นต้น

1.3 การปศุสัตว์ แบ่งเป็นการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ เช่น โค กระบือ ม้า เป็นต้น การเลี้ยงสัตว์เล็ก เช่น สุกร แพะ แกะ กระจ่าง เป็นต้น การเลี้ยงสัตว์ปีก เช่น ไก่ เป็ด นก เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ป่า เช่น จระเข้ เสือ กวาง นกกระจอกเทศ ม้า เป็นต้น ซึ่งสามารถ

นำนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมในฟาร์มได้ศึกษาการดูแลจัดการเลี้ยงสัตว์ การเพาะพันธุ์สัตว์ อีกทั้งยังสามารถนำผลผลิตจากสัตว์เหล่านี้จำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวได้อีกด้วย

1.4 การป่าไม้ คือการทำสวนป่าเศรษฐกิจพร้อมกับการจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป่าสัก เป็นต้น โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พัก ร้านอาหารให้กับนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังสามารถจัดแปลงขายให้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจได้อีกด้วย

2. รูปแบบการจัดการ เป็นการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยดูจากรูปแบบการจัดการ สามารถแบ่งได้ดังนี้

2.1 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบทั่วไป (conventional tourism) คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นการเยี่ยมชมพื้นที่เกษตรกรรม และการเลือกซื้อสินค้าการเกษตร เช่น การเยี่ยมชมสวนไม้ดอกไม้ประดับ สวนไม้ผล เยี่ยมชมการทำนา เยี่ยมชมไร่ร่องุ่น และกรรมวิธีผลิตไวน์ เทียวงานการเกษตร หรือซื้อสินค้าจากตลาดการเกษตร เป็นต้น

2.2 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบเชิงอนุรักษ์ (conservational tourism) คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มุ่งส่งเสริม และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตของคนท้องถิ่น เกษตรกรท้องถิ่น เช่น การเที่ยวชม และพักแรมในฟาร์ม (farm stay) การพักแรมกับชาวบ้าน (home stay) มีการทำกิจกรรมร่วมกับเกษตรกร เป็นต้น

2.3 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบเชิงนิเวศ (ecotourism) คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นการศึกษาการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับ ระบบนิเวศเดิมที่มีอยู่ในบริเวณที่ทำการเกษตรกรรมนั้นๆ ศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจกรรมทางการเกษตร

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2548) ได้จัดประเภทของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนี้

1. การทำนา (rice cultivation) การทำนาปี การทำนาปรัง การทำนาควน้ำตม การทำนาขึ้นบันได พิพิธภัณฑข้าว ความรู้เรื่องข้าวสายพันธุ์ต่าง ๆ ประเพณีพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าว วัฒนธรรมการกินข้าวไทย เป็นต้น

2. การทำสวนไม้ตัดดอก (cutting flowers) การทำสวนดอกไม้เพื่อตัดดอกขายทุกชนิด เช่น สวนกุหลาบ ฟาร์มกล้วยไม้ สวนไม้ดอกไม้ประดับนานาชนิด ไม้กระถางทุกประเภท รวมถึง ไร่ทานตะวัน

3. การทำสวนผลไม้ (horticulture) การทำสวนผลไม้ทุกประเภท รวมทั้งการทำวนเกษตร การทำเกษตรแผนใหม่ การทำสวนผสม รวมถึงการทำสวนยางพารา สวนไผ่ สวนปาล์มน้ำมัน

4. การทำสวนครัวสวนผัก (vegetables) การปลูกพืชผักสวนครัวทุกประเภท รวมถึงการทำ ไร่ผัก ไร่ถั่ว ไร่ข้าวโพดข้าวฟ่าง ไร่พริกไทย เป็นต้น

5. การทำสวนสมุนไพร (herbs) การปลูกพืชสมุนไพรนานาชนิด เพื่อใช้เป็นอาหารเสริม พืชผักสวนครัวข้างบ้าน เพื่อใช้เป็นเครื่องคั้น เพื่อใช้เป็นเครื่องสำอาง และเพื่อใช้ในการแพทย์แผนไทย

6. การทำฟาร์มปศุสัตว์ (animal farming) การเลี้ยง และขยายพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจนานาชนิด อาทิ การเลี้ยงไหม การทำฟาร์มผึ้ง การทำฟาร์มปลา การเลี้ยงหอยแมลงภู่ หอยแครง หอยนางรม หอยตะกอก ฟาร์มจระเข้ บางแห่งเพาะขยายพันธุ์สัตว์ป่าหายาก เช่น ฟาร์มนกยูง ฟาร์มไก่ฟ้า ฟาร์มกวาง รวมถึงสวนงูของสภาอากาศไทยด้วย

7. งานเทศกาลผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ (festival) การจัดงานเพื่อส่งเสริมการขายผลิตผลทางการเกษตร เมื่อถึงฤดูที่พืชผลเหล่านั้นออกชุก อาทิ มหกรรมไม้ดอกไม้ประดับ งานเทศกาลลีนจี่ เทศกาลลำไย เทศกาลกินปลา เป็นต้น

ลักษณะและรูปแบบของกิจกรรมที่จะให้บริการนักท่องเที่ยว

ในแหล่งท่องเที่ยวเกษตรแต่ละแห่งจะมีกิจกรรมที่จะให้บริการนักท่องเที่ยวหลายๆ กิจกรรมแล้วแต่สภาพของจุดท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

ฐณผการจ (2545: 31-33) กล่าวว่า รูปแบบของกิจกรรมที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวสามารถแยกประเภทได้ดังนี้

1. ประเภทการแสดงสินค้าหรือสาริต

1.1 แปลงสาริตพันธุ์พืชสวยงาม และหลากหลาย เช่น กล้วยไม้ ดอกไม้ พืชผัก และผลไม้ในท้องถิ่น และจากต่างประเทศที่น่าตื่นตาตื่นใจ

1.2 แปลงรวบรวมพันธุ์พืชชนิดต่างๆ เช่น พันธุ์กล้วย พันธุ์พริก พันธุ์มะเขือ เป็นการรวบรวมพันธุ์จากแหล่งต่างๆทั่วโลก

1.3 การแสดงขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆทางการเกษตร เช่น การปลูกดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การบรรจุภัณฑ์ การแปรรูปผลผลิต การเลี้ยงไหม การเลี้ยงผึ้ง และการเลี้ยงกุ้ง

1.4 การแสดงประเพณี และวัฒนธรรมด้านการเกษตรในอดีตที่ผ่านมา เช่น การตกกล้า การไถนา การดำนา การเก็บเกี่ยวผลผลิต การซ่อมข้าวหรือดำข้าว การเก็บเกี่ยวพืชผลและแปรรูป การแสดงงานฝีมือ หรือหัตถกรรมต่างๆ

1.5 การแสดงอุปกรณ์ เครื่องมือ และวิถีทางการเกษตรของไทยในอดีต

2. ประเภทให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น

2.1 การเข้าชมสวนเกษตร เช่น สวนดอกไม้ สวนพืชผัก สวนสมุนไพร สวนผลไม้ โดยนักท่องเที่ยวอาจเก็บผลผลิตกินเองจากต้นในสวน หรือการซื้อผลผลิตโดยเลือกเก็บเองได้ มีทั้งความสวยงามแปลกตา และบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ

2.2 ทำกิจกรรมระยะสั้นร่วมกับชาวบ้าน เช่น ชีควาย นั่งเกวียน ไถนา กรีดขาง ยกขอพายเรือ ทอดแห เป็นต้น

3. ประเภทให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้าน

นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้านเพื่อศึกษา และสัมผัสกับการใช้ชีวิตของชาวชนบทเกษตร โดยให้นักท่องเที่ยวได้รับการบริการที่อบอุ่น ปลอดภัย สะอาด สะอาด

4. ประเภทอบรมให้ความรู้ทางการเกษตรแผนใหม่และความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน

4.1 ฝึกหัดปฏิบัติเกี่ยวกับการทำการเกษตรสมัยใหม่ เช่น การปลูกและดูแลรักษาพืช การแปรรูป และการเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น ซึ่งอาจมีการมอบประกาศนียบัตรให้

4.2 ฝึกหัดปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาของชาวบ้านในหมู่บ้านชนบท เช่น ศึกษา แมลงที่เป็นประโยชน์ พืชผักพื้นเมืองที่กินได้ การเก็บเห็ดในป่า การทำข้าวเม่า การทำขนมจีน การทำน้ำตาลจากมะพร้าว และตาลโตนด การเก็บเกี่ยวข้าว การนวดแผนโบราณ การอบสมุนไพร และการเผาข้าวหลาม ฯลฯ

5. ประเภทการจำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์เกษตร

5.1 สินค้าอาหารแปรรูปที่หลากหลายของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

5.2 สินค้าหัตถกรรมพื้นเมืองของเกษตรกร

5.3 ของใช้ และของที่ระลึกต่างๆ

5.4 ผักสด ผลไม้สด ดอกไม้สด

5.5 ต้นพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์ที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยวซื้อไปปลูกเอง

5.6 อาหารที่ผลิต และเตรียมในพื้นที่แบบง่ายๆ แต่สะอาด เช่น ข้าวโพดต้ม ถั่วต้ม มันต้ม อ้อยเคี้ยว ผลไม้สด อาหารสำเร็จรูปหรือกล่อง น้ำผัก น้ำผลไม้ต่างๆ

6. ประเภทการให้ลู่วางด้านธุรกิจเกษตร

ในช่วงที่เศรษฐกิจอื่นๆ ประสบปัญหาเนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำเช่นในปัจจุบันนี้ จะมีนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเดินทางมาเพื่อหาช่องทางในการทำธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเกษตร เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนรวดเร็ว และเป็นธุรกิจที่ยังก้าวหน้าไปได้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวธุรกิจเกษตรได้สัมผัสพบเห็นกิจกรรมการเกษตรแล้ว อาจจะเกิดแนวคิดในการทำธุรกิจโดยร่วมทุนกับเกษตรกร เช่น ร่วมกับเกษตรกรทำการผลิตเพื่อแปรรูป เพื่อส่งออกไปต่างประเทศ และจำหน่ายภายในประเทศ หรือร่วมกันผลิตและจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมต่างๆ การท่องเที่ยวในลักษณะนี้ นอกจากจะเอื้อประโยชน์อย่างสูงให้แก่เกษตรกรแล้ว ยังเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยเหลือภาคเอกชนจากธุรกิจอื่นที่ได้รับผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการให้เกษตรกรมีการเตรียมข้อมูล และรายละเอียดเชิงธุรกิจเพื่อการนี้ด้วย (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543)

การจัดการท่องเที่ยวเกษตรและแหล่งท่องเที่ยวเกษตร

การจัดการท่องเที่ยวเกษตร

ในการจัดการท่องเที่ยวเกษตรมีขั้นตอนการดำเนินงานหลายขั้นตอน ประกอบด้วย (สมศรี, 2548: 1-12)

ขั้นตอนการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวเกษตร

1. การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรจากสื่อต่างๆ

1.1 แหล่งท่องเที่ยวเกษตร ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ ที่ตั้ง ความรู้ เทคโนโลยี ผลิตผล เวลาที่มีผลิตผล และการติดต่อสื่อสาร แล้วพิจารณาคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม

1.2 แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ทำการสำรวจเพื่อใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตร ต้องมีการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.2.1 กำหนดการเดินทางสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเกษตร

1.2.2 บันทึกเส้นทางการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยว และระยะเวลาการเดินทาง

อย่างละเอียด

1.2.3 บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม เส้นทางเดินชมในพื้นที่ ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเยี่ยมชม ผลผลิตที่น่าสนใจ ผู้บรรยาย และผู้เข้าชม รวมทั้งควรมีการถ่ายภาพเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบด้วย

1.3 แหล่งบริการอาหาร ต้องมีการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อ สถานที่ตั้ง เส้นทางเดินทาง เมนูอาหารที่กำหนด ราคาอาหาร วันเวลาที่คาดว่าจะใช้บริการ ชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ ที่จะติดต่อ ไว้ด้วย

1.4 แหล่งบริการที่พัก (รายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ สถานที่ตั้ง เส้นทางที่ไป จำนวนห้องพักที่จะใช้บริการ และราคา วันเวลาที่คาดว่าจะใช้บริการ ชื่อผู้ที่ติดต่อและหมายเลขโทรศัพท์ ฯลฯ)

1.5 แหล่งท่องเที่ยวอื่น ซึ่งอาจมีการใช้เวลาบางส่วน เพื่อเยี่ยมชมวัด หรือแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่น่าสนใจก็ได้

จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาพิจารณาเพื่อกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวเกษตร เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตร แหล่งบริการอาหาร แหล่งบริการที่พัก ช่วงเวลาที่จะเดินทาง จำนวนนักท่องเที่ยว และยานพาหนะที่ใช้ เพื่อการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

ขั้นตอนการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตร และแหล่งบริการที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรดังต่อไปนี้

1. การวางแผนการประชาสัมพันธ์

- 1.1 มีการกำหนดแผนการเดินทางท่องเที่ยวที่ถูกต้องชัดเจน
- 1.2 มีการกำหนดการใช้สื่อต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลกำหนดการเดินทางท่องเที่ยวเที่ยวเกษตร

2. การวางแผนการรับสมัครนักท่องเที่ยว

2.1 การกำหนดแบบฟอร์มใบรับสมัครนักท่องเที่ยว ให้กรอกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดการท่องเที่ยว เช่น พื้นฐานทั่วไป การบริโภคอาหาร และสุขภาพ เป็นต้น และข้อมูลที่เป็นอื่น ๆ ได้แก่ บุคคล และหมายเลขโทรศัพท์ เพื่อการติดต่อ รวมทั้งค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวเกษตรที่จะจัดให้บริการ

2.2 การกำหนดแผนการรับสมัครนักท่องเที่ยวที่สะดวก รวดเร็วถูกต้อง และเหมาะสม

3. การวางแผนเตรียมการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

3.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหาร ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม

3.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าที่พัก

3.3 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่ายานพาหนะ

3.4 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเกษตร

3.5 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกษตร

3.6 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรับสมัครนักท่องเที่ยว

3.7 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวระหว่างเดินทาง

ที่จำเป็น

3.8 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

4. การวางแผนเตรียมการเดินทางท่องเที่ยวเกษตร

4.1 การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวระหว่างการเดินทางที่จำเป็น

4.2 การเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเกษตร

4.3 การใช้บริการอาหารตามแหล่งบริการอาหารที่กำหนดไว้

4.4 การใช้บริการที่พักตามแหล่งบริการที่พักที่กำหนดไว้

4.5 การใช้บริการยานพาหนะตามแหล่งบริการพาหนะที่กำหนดไว้

5. การวางแผนการติดตามและประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

- 5.1 การกำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเกษตร
- 5.2 การวางแผนวิธีการรวบรวมผลการติดตามและประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเกษตร รวมทั้งการเสนอผล
- 5.3 การวางแผนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

ขั้นตอนการเตรียมการท่องเที่ยวเกษตร

เพื่อให้การจัดการท่องเที่ยวเกษตรได้ผลสำเร็จตามความคาดหวัง ผู้ดำเนินการท่องเที่ยวเกษตร จึงต้องมีการเตรียมการในการดำเนินการดังนี้

1. การทำการประชาสัมพันธ์การเดินทางท่องเที่ยวเกษตรล่วงหน้า
2. การรับสมัครนักท่องเที่ยว (วัน เดือน ปี / จำนวนผู้สมัครและรายชื่อ)
3. การให้นักท่องเที่ยวกรอกใบสมัครที่เตรียมไว้ (วัน เดือน ปี / รายชื่อนักท่องเที่ยว)
4. การเตรียมแบบสอบถามเพื่อประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเกษตรตามแผนที่กำหนด
5. เตรียมเอกสารเพื่ออธิบายการใช้บริการให้แก่นักท่องเที่ยว คือ
 - 5.1 แผนผังและรายชื่อที่นั่งของนักท่องเที่ยวในยานพาหนะ
 - 5.2 รายชื่อนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับบริการที่พัก
 - 5.3 กำหนดรายการเดินทางท่องเที่ยวเกษตร
 - 5.4 รายชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และโทรสาร ของนักท่องเที่ยวเพื่อการติดต่อ
 - 5.5 เอกสารที่สำคัญอื่นๆ เช่น ป้ายชื่อ ใบเสร็จค่าใช้จ่าย และอื่นๆ
 - 5.6 วัสดุ อุปกรณ์ การบันทึกข้อมูล (สมุดบันทึก ปากกา และแฟ้ม หรือกระเป๋าใส่เอกสาร เป็นต้น)

6. เตรียมสิ่งของเพื่อบริการนักท่องเที่ยวระหว่างการเดินทาง
 - 6.1 อาหารว่าง น้ำดื่ม และเครื่องดื่ม
 - 6.2 เครื่องขยายเสียงเพื่อใช้ในการอธิบายข้อมูลในการนำชมพื้นที่
 - 6.3 ของขวัญเพื่อให้แก่บุคคลสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร

7. เตรียมการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเกษตรตามกำหนดเวลา
 - 7.1 ยืนยันการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเกษตรตามกำหนดเวลา
 - 7.2 ยืนยันการใช้บริการอาหารตามกำหนดไว้
 - 7.3 ยืนยันการใช้บริการที่พักตามกำหนดไว้
 - 7.4 ยืนยันการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรแก่นักท่องเที่ยวทุกคน

8. เตรียมการติดตาม และประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเกษตร
 - 8.1 เตรียมแบบฟอร์มที่จะใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยว
 - 8.2 เตรียมวิธีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสม

9. การเตรียมตัวของผู้ปฏิบัติงาน
 - 9.1 เครื่องใช้ส่วนตัว
 - 9.2 เอกสารข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกษตร
 - 9.3 ข้อมูลเส้นทางการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเกษตร และแหล่งบริการที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด

ขั้นตอนการดำเนินงานท่องเที่ยวเกษตร

บุคลากรที่จะปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเกษตร ต้องมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้คือ

1. มาถึงจุดนัดหมายตามวัน และเวลาที่กำหนด
2. นำสิ่งของที่จำเป็นในการให้บริการนักท่องเที่ยวในยานพาหนะ คือ
 - 2.1 อาหารว่าง

- 2.2 น้ำดื่ม และเครื่องดื่ม
 - 2.3 เครื่องเสียง
 - 2.4 เอกสารข้อมูลการท่องเที่ยวเกษตร
 - 2.5 แบบฟอร์มประเมินผล
 - 2.6 อื่นๆ
- 3.ต้อนรับนักท่องเที่ยวเมื่อมาถึง และให้บริการเกี่ยวกับ
 - 3.1 การรับกระเป๋านักท่องเที่ยวไปเก็บในที่ที่เหมาะสม
 - 3.2 การแจกเอกสารข้อมูลการท่องเที่ยวเกษตร
 - 3.3 การให้บริการอาหารและเครื่องดื่มที่เตรียมไว้ รวมทั้งห้องสุขา
 - 3.4 การให้บริการแนะนำที่นั่งที่ถูกต้องในยานพาหนะที่จัดไว้
 4. เมื่อออกเดินทางตามกำหนดเวลา ผู้ให้บริการควรดำเนินการเกี่ยวกับ
 - 4.1 การกล่าวต้อนรับนักท่องเที่ยว
 - 4.2 การให้นักท่องเที่ยวแนะนำตัว
 - 4.3 สร้างบรรยากาศการเดินทางให้เหมาะสม
 - 4.4 ให้นยานพาหนะแวะเข้าห้องสุขาตามที่กำหนดไว้
 5. เมื่อถึงแหล่งท่องเที่ยวเกษตร
 - 5.1 ก่อนถึงแหล่งท่องเที่ยวเกษตร ควรมีการอธิบายข้อมูลที่จำเป็นที่นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติ และไม่ควรปฏิบัติ
 - 5.2 เมื่อถึงแหล่งท่องเที่ยวเกษตร ให้แนะนำบุคลากรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร
 - 5.3 เมื่อเสร็จการเยี่ยมชมต้องมีการกล่าวขอบคุณ
 - 5.4 ให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสซื้อสินค้าที่เป็นผลผลิต และผลิตภัณฑ์ของแหล่งท่องเที่ยวในเวลาที่เหมาะสม
 6. เมื่อถึงแหล่งบริการอาหาร
 - 6.1 นำนักท่องเที่ยวเข้าที่รับประทานอาหาร และดูแลเกี่ยวกับอาหาร
 - 6.2 ให้บริการเกี่ยวกับห้องสุขา

7. เมื่อถึงแหล่งบริการที่พัก

- 7.1 ช่วยให้บริการเกี่ยวกับการเข้าห้องพักของนักท่องเที่ยว
- 7.2 ช่วยให้บริการเกี่ยวกับข้อมูลอื่นๆแก่นักท่องเที่ยวที่จำเป็น

ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

1. เมื่อเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเกษตร และใช้แหล่งบริการที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว
 - 1.1 ขอความร่วมมือนักท่องเที่ยวให้กรอกแบบประเมินผล
 - 1.2 เก็บรวบรวมแบบประเมินผล และตรวจสอบความสมบูรณ์
2. ควรมีการบันทึกข้อสังเกตของผู้ให้บริการนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับปัญหาและสิ่งที่ควรแก้ไข เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผล

ขั้นตอนสรุปปัญหาการปฏิบัติงานการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

เพื่อพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเกษตร ให้เป็นที่พึงพอใจของนักท่องเที่ยว และผู้ให้บริการ จึงควรมีการพิจารณาเกี่ยวกับ

1. ปัญหาการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวเกษตร
2. ปัญหาการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตร
3. ปัญหาการเตรียมการท่องเที่ยวเกษตร
4. ปัญหาการดำเนินการเดินทางท่องเที่ยวเกษตร
5. ปัญหาการติดตามและประเมินผล
6. ปัญหาอื่นๆ

ராஹ்மண (2548) กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยวเกษตรเกี่ยวข้องกับบุคคล 3 กลุ่ม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกัน ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องรู้วิธีการจัดการอย่างมีระบบดังนี้

1. เจ้าของสวนหรือกลุ่มเกษตรกร ผู้ดำเนินงานที่มีความพร้อมบริการนักท่องเที่ยว พร้อมเปิดสวนหรือฟาร์มให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวได้ตั้งแต่กลุ่มเล็ก 7-10 คน จนถึงกลุ่มใหญ่จำนวนนักท่องเที่ยว 80-100-200 คน ควรมีการจัดการดังนี้

1.1 กำหนดพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวเข้าชม (zoning) เจ้าของสวนจะต้องแบ่งพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้สะดวก และป้องกันความเสียหายจากนักท่องเที่ยวได้ การกำหนดพื้นที่อาจทำเส้นทางเดินชมสวนแบบเป็นวงรอบ หรือวงกลมดีกว่า เพื่อป้องกันนักท่องเที่ยวเดินซ้ำย้ำดินในสวน และนักท่องเที่ยวไม่เบื่อด้วย

1.2 การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวขณะเดินชม เจ้าของสวน เจ้าของฟาร์ม ควรจัดวิทยากรบรรยาย ซึ่งมีความรู้เท่ากับเจ้าของสวน บางแห่งอาจให้มัคคุเทศก์เป็นผู้นำชมได้

1.3 การเพิ่มความรู้ให้กับนักท่องเที่ยวนั้น เจ้าของสวนอาจจัดทำป้ายสื่อความหมายให้กับนักท่องเที่ยวได้รู้ ทั้งชื่อไทย และชื่อสามัญภาษาอังกฤษคู่กัน บางแห่งอาจเพิ่มชื่อวิทยาศาสตร์กำกับไว้ด้วย เป็นการให้ความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นอีก

1.4 จัดทำพื้นที่จอดรถ และจัดระบบการจราจร เพื่อความสะดวกในการเข้าออก และจอดรถ ให้สามารถส่งนักท่องเที่ยว กลับรถ จอดรถ และเข้าออกรถได้สะดวก ไม่ติดขัดเสียเวลา

1.5 ที่จอดรถมีส่วนกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว เจ้าของสวนและฟาร์มต้องกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อวัน ตามพื้นที่ที่จอดรถได้ โดยแจ้งให้นักท่องเที่ยวและผู้จัดรายการท่องเที่ยวหรือบริษัทนำเที่ยวที่จะเข้าชมต้องจองการท่องเที่ยวล่วงหน้าอย่างน้อย 1 อาทิตย์ หรือได้รับแจ้งการตอบรับพร้อมบริการก่อน เพื่อสะดวกในการต้อนรับ การบริการต่างๆ และจัดวิทยากรบรรยายได้ เพื่อป้องกันความเสียหายจากการจองรายการแล้วยกเลิกโดยกะทันหัน ทำให้เจ้าของสวนที่ได้เตรียมการต้อนรับไว้เสียหาย ควรมีระเบียบ ระบบ การจองที่จะต้องจ่ายเงินมัดจำล่วงหน้า อาจใช้ระบบการโอนเงินเข้าบัญชี หรือการจ่ายเงินทางบัตรเครดิต เป็นต้น

1.6 มีจุดสาธิตการเก็บผล หรือการเพาะชำต้นอ่อน เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รู้เห็นกับตา จนกระทั่งเก็บผลผลิต บรรจุภัณฑ์ นำส่งขายที่ตลาดว่ามีการจัดการอย่างไรบ้างเป็นการให้ความรู้ครบกระบวนการในสวน สวนบางแห่งมีแปลงสาธิตไว้เพื่อรองรับบริการนำเที่ยวโดยเฉพาะ กันไว้

ต่างหาก จากสวนผลไม้ที่เก็บออกส่งตลาด ตัวอย่างการจัดการเจ้าของที่ดินนั้น คือ ไร่ บี.เอ็น.
อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทำแปลงให้นักท่องเที่ยวเข้าไปตัดดอกไม้ เก็บผัก เช่น แครอท
และเก็บผลไม้ เช่น สตรอเบอร์รี่ สวนผลไม้ที่จังหวัดระยอง บางแห่งจัดแบ่งพื้นที่ให้นักท่องเที่ยว
เข้าไปเก็บเงาะที่ดินได้

1.7 จัดทำมุมจำหน่าย และทดลองชิม บริการผลผลิตให้นักท่องเที่ยวลองชิม อาจจัด
ใต้ถุน หรือจวนใหญ่ มีงานแบ่ง หรือจัดใส่ถุงเล็ก ๆ มอบให้เป็นส่วนตัว เพื่อให้ชิมก่อนซื้อสินค้า
ของสดในสวนในไร่ เช่นเดียวกับร้านขายของที่ระลึก ควรติดราคาจำหน่ายให้ชัดเจน สินค้าที่ระลึก
บางชนิดต้องคิดวันผลิตและวันหมดอายุกำกับไว้ด้วย มีบรรจุภัณฑ์ กล่อง ถุง ใว้บริการนักท่องเที่ยว
เพื่อสะดวกในการหอบหิ้วได้ด้วย บรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม สะดวกถือ นับว่าเป็นความน่าสนใจในความ
สะดวกซื้อของนักท่องเที่ยว

1.8 มีระบบการจัดการขยะที่ดี มีถังใส่ขยะ แยกประเภทขยะ เพื่อให้นักท่องเที่ยวทิ้ง
ขยะได้และช่วยรักษาความสะอาดในสวนเกษตร

1.9 มีห้องสุขาสะอาดบริการ อาจแยกห้องสุขา ชาย หญิง หากเป็นไปได้ควรจัดสร้าง
ห้องสุขาสำหรับคนพิการด้วย (ค่าบริการห้องสุขาอาจคิดบวกไว้กับราคาสินค้า หรืออาจคิด
ค่าบริการแยกต่างหาก เพื่อเจ้าของสวนมีค่าใช้จ่ายการจ้างงานทำความสะอาดได้)

1.10 ค่าบริการอาหารและเครื่องดื่ม ควรแนะนำรายการอาหารคาว หวาน หรือของว่าง
สำหรับอาหารพื้นบ้าน โดยใช้ผลผลิตในสวนหรือในท้องถิ่น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสสัมผัสวิถี
ชีวิตท้องถิ่นด้วย การบริการอาหาร และเครื่องดื่ม ควรสอบถามรายละเอียดจากผู้จองการท่องเที่ยว
ให้ละเอียด เพื่อบริการอาหารท้องถิ่นให้ถูกต้องถูกสุขอนามัย เพราะนักท่องเที่ยวบางคนมีภูมิแพ้
อาหารบางชนิด บางคนไม่กินเนื้อสัตว์บางชนิด บางคนไม่กินเผ็ด จึงควรแจ้งรายการอาหารพร้อม
ค่าบริการให้ชัดเจน

การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบางแห่งอาจคิดค่าเข้าชม เป็นค่าบริการเหมือนกับการเข้าชม
แหล่งท่องเที่ยวประเภทสวนสนุก การจำหน่ายบัตรเข้าชมเป็นการคิดค่าบริการต่างๆเหมารวมอยู่
ทั้งหมด อาทิ ค่าชมในบริเวณ ค่าบริการวิทยากร ค่าบริการน้ำดื่ม และเครื่องดื่ม ค่าบริการชิมใน
สวน ค่าบริการห้องสุขา ค่าบริการจัดเก็บขยะ ค่าบริการอาหารในสวน แยกส่วนจากการบริการ

จำหน่ายของที่ระลึก เพราะรายได้เหล่านี้ชาวสวนสามารถนำมาเป็นค่าจ้างแรงงาน เจ้าหน้าที่ต้อนรับ เจ้าหน้าที่ให้บริการต่างๆในสวนเพิ่มขึ้นจากแรงงานเดิมในสวนเกษตร ค่าเข้าชมสวนเกษตรนี้ เจ้าของสวนเกษตรจะต้องแจ้งให้นักท่องเที่ยว และบริษัทนำเที่ยวทราบล่วงหน้า หรือประกาศให้ชัดเจน ตัวอย่างฟาร์มโชคชัย จำหน่ายบัตรเข้าชมนักท่องเที่ยวผู้ใหญ่คนละ 150 บาท เด็กคนละ 75 บาท และการคิดต้นทุนการผลิต หรือราคาสินค้านั้น เชิงธุรกิจแล้วเจ้าของสวนต้องไม่ลืมรวมค่าตอบแทนอย่างน้อย 15% ของราคาจำหน่ายไว้ด้วย เพื่อตอบแทนแก่บริษัทนำเที่ยว และมัคคุเทศก์

2. เจ้าหน้าที่ผู้จัดรายการนำเที่ยวรวมถึงมัคคุเทศก์ ในการจัดรายการเกษตรสัญจรแต่ละแห่ง ใช้เวลานำชมแตกต่างกัน บางแห่งใช้เวลาเพียง 1.30 ชั่วโมง หรือบางแห่งนานถึง 2.30 ชั่วโมง บางแห่งมากกว่า 3 ชั่วโมง และมีรายการแวะรับประทานอาหารในสวนด้วย การจัดการจึงควรถือปฏิบัติดังนี้

2.1 สำรวจแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีความพร้อมบริการ และประสานงานการจองเข้าชมไว้ เมื่อมีนักท่องเที่ยวจึงแจ้งยืนยันการเข้าชมแต่ละครั้ง

2.2 ควรแจ้งยืนยันจำนวนผู้เข้าชมให้เจ้าของสวนทราบล่วงหน้าทุกครั้งก่อนออกเดินทาง เพื่อเจ้าของสวนจะสามารถจัดบริการเพื่อการต้อนรับ และให้ความสะดวกในการเข้าชมอย่างดี และเหมาะสม

2.3 มัคคุเทศก์นำชมควรมีความรู้เรื่องการทำสวนเกษตรแต่ละชนิด ประดูผู้แทนเจ้าของสวน เพื่อถ่ายทอดอธิบายให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ แต่สิ่งที่ต้องรอบรู้มากกว่าเจ้าของสวน คือต้องเข้าใจว่าเป็นการทำหน้าที่เหมือนคนกลางที่รู้สามารถอธิบายให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ และรู้ว่าสิ่งใดที่ควรปฏิบัติ และสิ่งใดที่ไม่ควรปฏิบัติเมื่อไปเที่ยวสวนอีกด้วย

2.4 ก่อนเดินทางถึงสวนเกษตร นอกจากอธิบายสิ่งที่น่าสนใจในสวนแล้ว จะต้องแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบถึงข้อควรปฏิบัติ และข้อห้าม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ทบทวนการเข้าชมอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแอบเก็บผลไม้ชิมจากต้นที่เจ้าของมิได้จัดไว้ให้ อาจได้รับอันตรายจากสารเคมีจำพวก ยาฆ่าแมลง ยาป้องกันเชื้อโรค เชื้อรา ได้เพราะสวนเกษตรบางแห่งมีความ

จำเป็นต้องใช้ สารเคมีเช่น สวนอ่อน สวนล้ม สวนลื่นจี๋ สวนลำไย เป็นต้น เพราะเมื่อนักท่องเที่ยวเห็นผลไม้ตกเป็นช่อสวยงามก็เกิดความอยากเด็ด อยากชิมจากต้น

2.5 การให้ความรู้นักท่องเที่ยว ควรจัดให้มีเอกสารแนะนำ การเตรียมตัวเดินทาง เตรียมอุปกรณ์ของใช้เดินทาง เพราะสภาพสวนบางแห่งมีการจัดการแตกต่างกันไป บางแห่งเป็นพื้นราบกว้าง บางแห่งยกเป็นร่อง มีคูน้ำล้อมรอบ ต้องเดินไปตามไม้กระดานแผ่นเล็กๆ บางแห่งต้องใช้สะพานลำไม้ไผ่ข้ามคูน้ำไปชมสวนอีกส่วนหนึ่งที่อยู่ฝั่งตรงข้าม

2.6 ระหว่างเดินทางกลับจากสวนเกษตร ควรใช้เวลา 10-15 นาที สอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว นับเป็นการประเมินผลการเดินทาง และทบทวนความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังอาจทำให้ทราบข้อบกพร่องสำหรับการปรับปรุงบริการครั้งต่อไป

3. นักท่องเที่ยว ลักษณะนักท่องเที่ยวที่มีใจอยากเดินทางท่องเที่ยวไปตามแหล่งท่องเที่ยวเกษตรนั้น มีดังนี้

- มีความสนใจใฝ่รู้ต่อการเกษตรกรรม
- อยากเห็นความสวยงามของพื้นที่ อยากเห็น และอยากรู้ถึงความสำเร็จของสวนเกษตร
- อยากสัมผัส แตะ จับ หากเป็นไปได้อยากเป็นเจ้าของที่สามารถเก็บ หรือเด็ดผลผลิตได้ด้วยตนเอง
- อยากถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก ทั้งผลิตภัณฑ์ หรือมีตัวเองประกอบอยู่ในรูปเป็นที่ระลึกด้วย
- อยากชิมผลิตภัณฑ์สดๆ ในสวน เพื่อรู้รสชาติ ทั้งผลไม้สุก และผลผลิตแปรรูปทางการเกษตร
- อยากซื้อผลิตผลจากสวน ฟาร์ม เป็นของฝากของที่ระลึก

จากความปรารถนาเป็นส่วนตัวแล้ว เมื่อทราบข่าวมีแหล่งท่องเที่ยวที่สะดุดตาใจ ในการเดินทางไปที่ท่องเที่ยวทันที แต่การเดินทางเที่ยวชมสวนเกษตร มีระเบียบ ข้อควรปฏิบัติ และข้อห้าม ดังนั้นนักท่องเที่ยวควรมีการเตรียมตัวเดินทางดังนี้

3.1 หากเดินทางท่องเที่ยวกันเองจะต้องหาข้อมูลการเดินทางเข้าถึงสวนเกษตรแห่งนั้น เพื่อเข้าชมถึงจุดหมายปลายทางได้

3.2 หากเดินทางกับบริษัทนำเที่ยวต้องติดต่อจองการเดินทางท่องเที่ยวล่วงหน้า และหาข้อมูลให้พร้อม

3.3 เตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ให้พร้อม ผู้ที่ชอบถ่ายภาพจะต้องเตรียมอุปกรณ์ถ่ายภาพ พร้อมทั้งฟิล์ม และแบตเตอรี่สำรองให้เพียงพอต่อการใช้ เพราะสวนเกษตรบางแห่งมีความสวยงาม น่าสนใจ ที่จะเก็บภาพไว้เป็นที่ระลึกมากมาย

3.4 ควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามเมื่อเที่ยวชมสวนเกษตร มีความรับผิดชอบ และจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมในสวนเกษตร อาทิ ไม่ควรใช้มือแตะ จับ เต็ด ผลไม้ ดอกไม้ หรือสัตว์เลี้ยง กรณีที่เจ้าของสวนอนุญาตให้เก็บได้ ก็ควรใช้กรรไกรตัดออกมาตามอย่างที่เขาสาธิตให้ชม เพื่อไม่ให้กิ่งบอบช้ำ

3.5 สวนผลไม้บางแห่งอาจใช้สารเคมีป้องกันเชื้อโรค และแมลง นักท่องเที่ยวบางคนอาจแพ้กลิ่น ละอองได้ หากมีการวิงเวียนศีรษะ หรือจาม แสดงว่ามีอาการภูมิแพ้ ควรเดินเลี่ยงออกจากสถานที่นั้นเสีย

3.6 แม้การถ่ายรูปก็เช่นกันต้องระวังมิให้เหยียบหรือเบียดต้นไม้จนกิ่งเสียหายได้

3.7 หากโอกาสใดบางขณะอาจได้ชิมผลไม้จากต้นแล้ว ควรเก็บเปลือกทิ้งลงถังขยะใน ส่วนที่เจ้าของจัดวางไว้ให้ ไม่ควรปาทิ้งใต้ต้นไม้ เพราะเปลือกผลไม้จะเน่าจะเป็นบ่อเกิดแห่งเชื้อโรคทำลายต้นไม้ได้

การบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยว วิธีการจัดนำเที่ยว และการเตรียมตัวของนักท่องเที่ยว ทั้งสามประเภท นับเป็นส่วนสำคัญของการจัดนำเที่ยวแบบเกษตรสัญจร หากทั้งสามประเภทมีวิธีการจัดการจัดระเบียบที่ดีแล้วย่อมเป็นผลให้มีการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนได้

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเกษตร

สุวรรณณี (2541: 5-7) ได้พิจารณาองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเกษตรเป็น 3 ส่วนจากระบบของการท่องเที่ยว คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวเกษตร หมายถึง ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ผลิตภัณฑ์ทางเกษตร ไม่ว่าจะเป็นแสงแดด ดิน น้ำ ตลอดจนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ซึ่งเกิดจากการจัดการโดยมนุษย์ ก่อให้เกิดผลผลิตทางการเกษตร เพื่ออุปโภคบริโภคที่อาจเรียกทรัพยากรการท่องเที่ยวเกษตรนี้ว่าแหล่งเกษตรกรรม ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อแหล่งเกษตรกรรม โดยครอบคลุมบทบาทของพื้นที่ กระบวนการ และกิจกรรมทางการเกษตร สามารถคัดเลือกนำมาใช้เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวได้
2. ตลาดการท่องเที่ยวเฉพาะ เป็นตลาดที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเฉพาะเรื่องมากขึ้น นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะให้ความสำคัญกับการเรียนรู้กิจกรรมเฉพาะด้าน เช่น การศึกษาวิถีชีวิต การศึกษาวัฒนธรรม โบราณสถาน วัตถุประสงค์ด้าน จึงทำให้มีความชัดเจนในด้านการจัดการตลาดมากขึ้น ปัจจุบันนักท่องเที่ยวประเภทนี้มีปริมาณมากขึ้น เช่น มีการจัดทัวร์การดำเนินการเกษตรกรรมของท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี การจัดทัวร์ผลไม้ เป็นต้น
3. การบริการการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การบริการนำเที่ยว จะต้องเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม และชนบท ปัจจุบันธุรกิจบริการที่พักค้างแรม เช่น โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวนั้นมีไม่เพียงพอ แต่มีตัวอย่างการบริการที่อยู่ในรูปแบบธรรมชาติที่เห็นได้ชัดเจน คือการพักตามบ้าน (home stay) และพักตามสวนเกษตรต่างๆ (farm stay)

แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่น่าสนใจ

กรมส่งเสริมการเกษตร (2547) ได้เสนอแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจ ตัวอย่างได้แก่

1. วัดเจดีย์หอย ตั้งอยู่ที่ หมู่ 4 ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี กิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรคือ เดินชมเจดีย์ที่เกิดจากการนำเปลือกหอยนางรมยักษ์ขนาดใหญ่จำนวนมากอายุหลายล้านปีมาสร้าง จนเรียกว่า “วัดเจดีย์หอย” เป็นที่แปลกประหลาด และน่าสนใจของผู้คนทั่วไป ชมสวนสมุนไพร วานยา แหล่งรวบรวมสมุนไพรหลายชนิด ไร่ใช้ศึกษา และนำมาแปรรูปจำหน่ายให้แก่ผู้ที่สนใจ ผ่อนคลายความเมื่อยล้าด้วยการใช้บริการห้องอบสมุนไพรชมแหล่งผลิตกล้วยไม้ตัดดอกเพื่อการส่งออกในพื้นที่กว่า 12 ไร่ พร้อมทั้งศึกษาวิธีการเพาะเลี้ยงกล้วยไม้ ที่สวนทุ่งนาเขียวจีในฤดูฝน ศึกษาความเป็นมาของการปลูกข้าวล้มต่อซัง

2. บ่อพลอย ตั้งอยู่ที่ หมู่ 2 ตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี จุดท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ ไร่คุณมนไถ่กับวัดหนองกระทุ่ม อำเภอบ่อพลอย มีกิจกรรมแปรรูปทางการเกษตรมากมาย ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของกลุ่มเกษตรกร ชุมชนบ้านหนองกระทุ่ม มีการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารจากธรรมชาติ เช่น น้่านมข้าวโพด กระจายสารน้ำผัก ไวน์กระเจี๊ยบ กล้วยทอด สูญญากาศ ข้าวหลามธัญพืช อาหารชีวจิต ไร่คอยบริการให้เลือกชิม และเลือกซื้อ คูกรมวิธีการผลิต นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆอีก เช่น ไร่ 111 แหล่งพืชไร่ และไม้ผลเพื่อค้นหาความรู้ด้านเกษตร การปลูกพืชนาชนิด ระบบการให้น้ำจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่กว่า 800 ไร่ มีซาฟารีปาร์ค แอฟริกาเมืองไทย ชมสวนสัตว์เปิด และแหล่งน้ำตกธรรมชาติมากมาย

3. โขงเจียม ตำบลห้วยไผ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เที่ยวชมผาแต้ม จากนั้นแวะเที่ยวในหมู่บ้านเล็กๆ ที่เงียบสงบติดแม่น้ำโขง ที่มีวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย มีอาชีพทำไร่ ทำสวน เช่น ลำไย มะขามหวาน กล้วย ทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์เด่นของที่นี่คือ เครื่องจักรสานจากผิวไม้ไผ่ มีที่นี่ที่เดียวในประเทศ สานเป็นรูปทรงต่างๆ เช่น กระเป่า กระติบข้าว เป็นต้น มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกมากมาย อาทิ เขื่อนสิรินธร แม่น้ำสองสี แก่งสะพือ แก่งตะนะ ผาแต้ม ณ ที่แห่งนี้เราได้เห็นพระอาทิตย์ขึ้นก่อนใครๆในประเทศ

4. แม่พูล ตำบลแม่พูล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ชมการขนส่งผลไม้ข้ามภูเขาด้วย ลวดสลิงแห่งเดียวในประเทศไทย อิมมอร์รอยกับทุเรียนเลิศรส “หลงลับแล หลินลับแล หมอนทอง” ลางสาด ลองกอง เงาะ ลำไย และชม สะพุงยักษ์ อายุกว่า 100 ปี เป็นไม้ยืนต้นที่อยู่คู่กับชาวลับแล

นอกเหนือจากสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวแล้ว ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวเกษตรอีกหลายแห่งที่น่าสนใจที่จะไปเที่ยวชม เช่น วัดพิบูลทอง จังหวัดสิงห์บุรี บางรักน้อย จังหวัดนนทบุรี ท่าไม้รวก บ้านศรีชุมแสง จังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น

ตัวอย่างรายการท่องเที่ยวเกษตร

ฟาร์มโชคชัย ได้ก่อเกิดจากบุคคลผู้มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการเกษตรของประเทศไทย คุณโชคชัย บุณกุล ผู้ก่อตั้งฟาร์มโชคชัย บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 159 ถนนมิตรภาพ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา (เว็บไซต์ไทยทัวร์คอตคอม, 2548) ได้จัดแพ็คเกจท่องเที่ยวเกษตรเป็น 2 แบบ ดังนี้

แพ็คเกจท่องเที่ยวเกษตร 2 วัน 1 คืน

วันแรก

11.00 น.	ต้อนรับผู้เข้าร่วมแคมป์ด้วย Welcome Drink ลงทะเบียน ณ ห้องกลางฟาร์ม ด้านหน้าทางเข้า Farm Chokchai Camp
11.30 น.	เจ้าหน้าที่นำชมกล่าวต้อนรับ แนะนำสถานที่ชี้แจงกฎระเบียบในการท่องเที่ยว และพักผ่อนในรูปแบบแคมป์ แจ้งกำหนดการที่จะทำให้งานท่องเที่ยวครั้งนี้ได้บรรลุผลสมบูรณ์แบบ
12.30 น.	บริการอาหารกลางวัน Camping Lunch
13.45 น.	ออกเดินทางด้วยคาราวานรถแทรกเตอร์ เพื่อเข้าสู่โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
14.00 น.	เยี่ยมชมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงการเกษตร Farm Chokchai Agro Tour เพลิดเพลินกับบรรยากาศและสาระความรู้ "กว่าจะเป็นน้ำนม" ตั้งแต่การเลี้ยงดู การรีดนม โคนจนกระทั่งเป็นไอศกรีมนมสดแท้ "อีมม...มิลค์" และสนุกสานกับความน่ารักของสัตว์เลี้ยงของฟาร์ม กิจกรรมอันหลากหลาย
16.30 น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

- 17.00 น. เจาะลึกกระบวนการผลิตไอศกรีม กับ Work Shop “อีมม์...มิลค์” ไอศกรีม นมสดที่คุณมีส่วนร่วม โดยคุณสามารถทำไอศกรีมตามรสชาติที่คุณชอบ ด้วยตัวคุณเอง แล้วยังมีบริการบรรจุกล่องนำกลับไปรับประทานที่บ้านได้
- 18.00 น. นำผู้เข้าร่วมแคมป์เดินทางสู่ Farm Chokchai Camp พักผ่อนตามอัธยาศัย
- 19.00 น. อีมม์อร่อยกับอาหารค่ำแบบ Camping Style

วันที่สอง

- 06.00 น. ต้อนรับวันใหม่กับการเดินออกกำลังกายอย่างสบาย ๆ "Morning Trekking บนเขาน้อย" เพื่อชื่นชมกับบรรยากาศยามเช้าของฟาร์มโชคชัย ในมุมมองที่กว้างไกลกว่าที่คุณเคยเห็น พร้อมอีมม์อร่อยกับอาหารเช้า Gourmet Picnic Breakfast ในบรรยากาศที่แปลกใหม่กว่าใคร
- 08.00 น. กลับสู่ที่พักเพื่ออาบน้ำและพักผ่อนตามอัธยาศัย
- 09.30 น. Check out
- 10.00 น. การรวมนแทรคเตอร์นำผู้ร่วมแคมป์ส่งที่อาคารรับรองด้านหน้าฟาร์มโชคชัยแคมป์เดินทาง กลับโดยสวัสดิภาพ

แพ็คเกจท่องเที่ยวเกษตร 3 วัน 2 คืน

วันแรก

- 11.00 น. ต้อนรับผู้เข้าร่วมแคมป์ด้วย Welcome Drinkลงทะเบียน ณ ห้องกลาง ฟาร์ม ด้านหน้าทางเข้า Farm Chokchai Camp
- 11.30 น. เจ้าหน้าที่นำชมกล่าวต้อนรับ แนะนำสถานที่ชี้แจงกฎระเบียบในการท่องเที่ยวและพักผ่อนในรูปแบบแคมป์ แจ้งกำหนดการที่จะทำให้การท่องเที่ยวครั้งนี้ได้บรรลุสมบูรณ์แบบ
- 12.30 น. บริการอาหารกลางวัน Camping Lunch
- 13.45 น. ออกเดินทางด้วยคาราวานรถแทรคเตอร์ เพื่อเข้าสู่โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 14.00 น. เยี่ยมชมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงการเกษตร Farm Chokchai Agro Tour เพลิดเพลินกับบรรยากาศและสาระความรู้ "กว่าจะเป็นน้ำนม" ตั้งแต่การเลี้ยงดู การรีดนมโค จนกระทั่งเป็นไอศกรีมนมสดแท้ “อีมม์!...มิลค์” และสนุกสนานกับความน่ารักของสัตว์เลี้ยงของฟาร์ม กิจกรรมอันหลากหลาย

- 16.30 น. พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
 17.00 น. เดินทางกลับที่พักเพื่อพักผ่อนตามอัธยาศัย
 18.30 น. Camping Dinner ท่ามกลางบรรยากาศธรรมชาติ

วันที่สอง

- 07.00 น. รับประทานอาหารเช้า Outdoor Breakfast
 09.30 น. กิจกรรมสัมมนา Team Building หรือสัมมนา ณ.ห้องสัมมนา กลางป่า/
 กลางฟาร์ม โดยวิทยากรของผู้ให้บริการ
 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวันชุดสเต็ก ณ ภัตตาคาร โชคชัยสเต็กเฮ้าส์
 13.30 น. ร่วมกิจกรรม Work Shop เรียนรู้กระบวนการ สัมผัสประสบการณ์จริง
 - กิจกรรมที่ 1: กิจกรรม Team Adventure ในสวนป่าของฟาร์มโชคชัย
 - กิจกรรมที่ 2: เจาะลึกกระบวนการผลิตและทดลองทำไอศกรีมนมสด
 อีมม์...มิลค์
 17.00 น. กลับที่พัก/พักผ่อนตามอัธยาศัย
 18.00 น. ผ่อนคลายกับกิจกรรมยามค่ำคืน และรับประทานอาหารค่ำ

วันที่สาม

- 06.00 น. ต้อนรับวันใหม่กับการเดินออกกำลังกายอย่างสบาย ๆ “Morning
 Trekking บนเขาน้อย” เพื่อชื่นชมกับบรรยากาศยามเช้าของฟาร์มโชคชัย
 ในมุมมองที่กว้างไกลกว่าที่คุณเคยเห็น พร้อมอิมมอร์รอยกับอาหารเช้า
 Gourment Picnic Breakfast ในบรรยากาศที่แปลกใหม่กว่าใคร
 07.30 น. อาบน้ำ/Check out ตรวจสอบสัมภาระและนำส่งเจ้าหน้าที่แคมป์
 09.00 น. บทสรุปของการ Seminar ณ ห้องสัมมนาใน Camp
 11.00 น. เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

และจากการศึกษารายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agro tourism) ปากช่อง-เขาค้อ-พิษณุโลก ของบริษัทไนท์สปอต ฮอติเคย์ จำกัด พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวมีกำหนด 3 วัน ดังนี้ (บริษัทไนท์สปอต ฮอติเคย์, 2548)

วันแรก	กรุงเทพฯ-ฟาร์มโชคชัย-ไร่ร่องนุ่น-เส้นทางอุโมงค์ต้นไม้ (unseen) เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์
06.00 น.	พร้อมคณะที่จุดนัดหมาย เจ้าหน้าที่ของไนท์สปอต ฮอติเคย์ คอยต้อนรับอำนวยความสะดวกเรื่องกระเป๋า และสัมภาระเดินทาง
07.00 น.	ออกเดินทางโดยรถปรับอากาศมั่งคั่ง จังหวัดนครราชสีมา บริการอาหารเช้า ด้วย ชา กาแฟ และเครื่องดื่ม (มือที่1) หลังอาหารฟังการบรรยายจากมัคคุเทศก์
09.00 น.	เดินทางถึงฟาร์มโชคชัย นั่งรถฟาร์มแทรคเตอร์ ชมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ชมทัศนียภาพอันสวยงามของทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แปลงข้าวโพด ทุ่งทานตะวัน ร่วมกิจกรรมการทำงานจริงของฟาร์ม อาทิเช่น การรีดนมวัว/การป้อนนมลูกวัว เก็บข้าวโพดหรือทดลองขี้น้ำ ชมสัตว์เลี้ยงนานาชนิด และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากฟาร์ม
12.00 น.	อาหารกลางวันที่โชคชัยเสต็กเฮาส์ (มือที่2)
13.00 น.	เดินทางสู่ไร่ร่องนุ่นปภัสรา ชมไร่ร่องนุ่นพร้อมฟังบรรยายเกี่ยวกับพันธุ์ร่องนุ่นต่างๆ เลือกซื้อผลิตภัณฑ์การเกษตรจากไร่ อาทิ ร่องนุ่นสด/น้อยหน่า/ส้มโอ/ไวน์ประเภทต่างๆ พร้อมกิจกรรมต่างๆ เช่น ขี้น้ำชมธรรมชาติ ขี่จักรยาน ฯลฯ จากนั้นเดินทางสู่เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ โดยใช้เส้นทางสายธรรมชาติ อุโมงค์ต้นไม้
15.00 น.	ชมสันเขื่อน ทิวทัศน์ของอ่างเก็บน้ำ และทางรถไฟสายเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ และเดินทางสู่ที่พักโรงแรมป่าสัก ฮิลล์ ไซค์ หรือเทียบเท่า
17.00 น.	ถึงที่พัก พักผ่อนตามอัธยาศัย
19.00 น.	บริการอาหารค่ำที่ห้องอาหารของรีสอร์ท (มือที่3)

วันที่สอง	ป่าสัก ฮิลล์ ไซค์-ไร่ก้านันจุล-เขาค้อ-อิมพีเรียลภูแก้วรีสอร์ท
07.00 น.	บริการอาหารเช้าที่ห้องอาหารของรีสอร์ท (มือที่4)
09.00 น.	เดินทางสู่เพชรบูรณ์ ระหว่างทาง และเลือกชมเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นานาชนิดของไร่ก้านันจุล โดยเฉพาะผ้าไหม และพืชผลทางการเกษตรจากไร่
11.00 น.	ถึงบ้านนางิ้วจังหวัดเพชรบูรณ์ เปลี่ยนรถตู้ปรับอากาศ เพื่อสะดวกในการชมแหล่งท่องเที่ยวบนยอดเขา ระหว่างทางแวะพิสุจน์เนินมหัศจรรย์
12.00 น.	บริการอาหารกลางวันห้องอาหารมาลี (มือที่5)
13.00 น.	นำชมพระตำหนักเขาค้อ (เขาย่า) พระตำหนักแปรพระราชฐานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมราชวงศ์ยามทรงเสด็จเยี่ยมพสกนิกรบริเวณเขาค้อ นำชมหอสมุดเฉลิมพระเกียรตินานาชาติ ชมพันธุ์ดอกไม้เมืองหนาว สักการะพระบรมสารีริกธาตุ และนำชมฐานอิทธิฐานปืนใหญ่ ชมอนุสรณ์สงคราม เดินทางสู่อุสรณ์สถานผู้เสียสละ และเดินทางสู่ที่พัก
17.00 น.	ถึงที่พักโรงแรมภูแก้ว ฮิลล์ รีสอร์ท
19.00 น.	บริการอาหารค่ำที่ห้องอาหารของที่พัก (มือที่6)
วันที่สาม	ไร่ บี เอ็น-น้ำตกแก่งโสภา-วัดเขาสมอแครง-ไหว้พระพุทธรชินราช-กรุงเทพฯ
07.00 น.	บริการอาหารเช้าที่ห้องอาหารของที่พัก (มือที่7)
08.00 น.	เดินทางสู่ไร่ บี เอ็น ชมและซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร จากนั้นเดินทางสู่น้ำตกแก่งโสภา ริมถนนสายหล่มสัก-พิษณุโลก ซึ่งเป็นน้ำตกสายที่ใหญ่ที่สุดของพิษณุโลก
10.30 น.	ชมวัดราชคิริหิรัญญาราม (วัดเขาสมอแครง) กราบสักการะเจ้าแม่กวนอิมหยกขาวที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย
12.00 น.	บริการอาหารกลางวันที่พักไฟไทย (มือที่8)
13.00 น.	เดินทางสู่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่) สักการะพระพุทธรชินราช สักการะพระเหลือ และเลือกชมเลือกซื้อของฝากบริเวณร้านค้ารอบๆวัด แล้วเดินทางกลับกรุงเทพฯ

19.00 น. เดินทางถึงกรุงเทพโดยสวัสดิภาพ

ส่วนรายการท่องเที่ยวอีกรายการหนึ่งเป็นรายการท่องเที่ยวแบบ Eco Agro Tourism คือ กาญจนบุรี-ทองผาภูมิ-เจาะลึกสังขละบุรี ซึ่งการท่องเที่ยวมีกำหนด 3 วัน ดังนี้ (บริษัทไนท์สปอท สอติเคย์, 2548)

- วันแรก กรุงเทพฯ-มหกรรมตลาดดอนหวาย-ล่องเรือแม่น้ำท่าจีน-ปอพลอย-สวนสัตว์เปิดซาฟารีปาร์ค-ทองผาภูมิ-อาบน้ำแร่แช่น้ำร้อนในห้องนอน
- 06.00 น. พร้อมคณะที่จุดนัดหมายเจ้าหน้าที่ของไนท์สปอท สอติเคย์ คอยต้อนรับอำนวยความสะดวกเรื่องกระเป๋าและสัมภาระเดินทาง
- 07.00 น. ออกเดินทางโดยรถปรับอากาศ มุ่งสู่สามพราน-นครปฐม บริการอาหารเช้า (อาหารกล่อง) ชา/กาแฟ และเครื่องดื่ม (มือที่ 1) หลังอาหารฟังการบรรยายจากมัคคุเทศก์
- 08.00 น. เดินทางถึงมหกรรมตลาดดอนหวาย เป็นตลาดที่ยังคงสภาพเหมือนในอดีต รัชการที่ 6 อยู่ติดริมแม่น้ำท่าจีน เลือกชมเลือกซื้อสินค้าทางการเกษตร จากนั้นนำล่องเรือชมวิวทิวทัศน์และชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนริมแม่น้ำท่าจีน เริ่มจากวัดดอนหวาย ผ่านวัดท่าพูด วัดไร่ขิง วัดรางบัว สักการะหลวงพ่อวัดไร่ขิง สมควรแก่เวลานักท่องเที่ยวเดินทางสู่กาญจนบุรี
- 12.00 น. บริการอาหารกลางวันในห้องอาหารครัวเสียงไฟ (มือที่ 2)
- 13.00 น. เดินทางสู่ อำเภอปอพลอย นำชมสวนสัตว์เปิดซาฟารีปาร์คเพื่อชมสัตว์นานาชนิดทั่วทุกมุมโลก นั่งรถชมสวนสัตว์หรือให้อาหารสัตว์ ชมการแสดงของนกแก้วมาคอว์/โชว์ช้างแสนรู้/โชว์จระเข้/วนผีเสื้อที่ใหญ่ที่สุดของเมืองไทย
- 15.00 น. เดินทางสู่อำเภอทองผาภูมิ เข้าสู่ที่พักโรงแรมผาตาด วัลเลย์ หรือเทียบเท่า
- 18.00 น. บริการอาหารค่ำในห้องอาหารของโรงแรม (มือที่ 3)

- วันที่สอง** ทองผาภูมิ-สังขละบุรี-สะพานไม้มอญ-เมืองบาดาล Unseen Thailand-วัด
หลวงพ่อดุตตะ-ศูนย์เกษตรที่สูง-ด่านเจดีย์สามองค์-ตลาดพม่า
- 07.00 น. บริการอาหารเช้าที่ห้องอาหารของโรงแรม (มือที่ 4) เดินทางสู่
อำเภอสังขละบุรี ผ่านเส้นทางบนยอดเขาเพื่อชมทิวทัศน์ โดยเฉพาะอ่าง
เก็บน้ำเหนือเขื่อนเขาแหลม
- 09.30 น. แวะชมสะพานอุตตมานุสรณ์สัญลักษณ์อย่างหนึ่งของชาวมอญในอำเภอ
สังขละบุรี ซึ่งถือว่าเป็นสะพานไม้ที่ยาวที่สุดในเมืองไทย ยาวประมาณ
900 เมตร จากนั้นนำนักท่องเที่ยวลงเรือเดินทางชมเมืองบาดาล (unseen
thailand) วัดวังแก้วเวการามดั้งเดิม ก่อนที่น้ำจะท่วม หลังการสร้างเขื่อนเขา
แหลม และกลับขึ้นฝั่งชมวัดวังแก้วเวการามใหม่ ที่เป็นที่ประดิษฐาน
พระพุทธรูปหินอ่อน และเป็นที่จำพรรษาของหลวงพ่อดุตตะ ห่างจาก
วัดไปประมาณ 1 กม. เป็นที่ตั้งของเจดีย์พุทธคยา ซึ่งจำลองมาจากเจดีย์
พุทธคยาของอินเดีย
- 12.00 น. บริการอาหารกลางวันห้องอาหารโรงแรมสีแดง (มือที่ 5)
- 13.00 น. เดินทางสู่ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงด่านเจดีย์สามองค์ จุดท่องเที่ยวเชิง
เกษตรแห่งใหม่ของอำเภอสังขละฯ ภายในจัดเป็นทางเดินชมแปลงสาธิต
ทางการเกษตร นำชมพันธุ์ไม้สมุนไพร ผักพื้นบ้าน โรงเรือนไม้ตัดดอก
เมืองร้อนและเมืองหนาว และ โรงเรือนขยายพันธุ์กล้วยไม้ป่า และสถานที่
จำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปของกลุ่มเกษตรกร จากนั้นเดินทางสู่ด่านเจดีย์
สามองค์ จุดสิ้นสุดทางหลวงหมายเลข 323 บริเวณตะวันตกสุดของ
ประเทศไทย และเลือกซื้อสินค้าบริเวณตลาดชายแดน เดินทางกลับที่พัก
- 18.00 น. บริการอาหารค่ำที่ห้องอาหารของโรงแรม (มือที่ 6)
- วันที่สาม** ทองผาภูมิ-เขื่อนเขาแหลม-ไทรโยค-ปราสาทเมืองสิงห์-สะพานข้ามแม่น้ำ
แคว-ท่าม่วง-เขื่อนวชิราลงกรณ์
- 07.00 น. บริการอาหารเช้าที่ห้องอาหารของโรงแรม (มือที่ 7)

- 08.00 น. เดินทางสู่ เขื่อนเขาแหลม ชมความงามของสันเขื่อนและทิวทัศน์ของอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อน และเดินทางสู่อำเภอไทรโยค แวะชมอุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์
- 11.00 น. เดินทางสู่กาญจนบุรี
- 12.00 น. บริการอาหารกลางวันที่พักตากอากาศไทรโยค (มื้อที่ 8) เชิงสะพานข้ามแม่น้ำแคว
- 13.30 น. เดินทางสู่อำเภอท่าม่วง นำชมวัดถ้ำเสือ และวัดถ้ำเขาน้อย ซึ่งตั้งอยู่บนยอดเขาเดียวกัน (ในท่สปอทๆ พาขึ้นวัดถ้ำเสือ) ทดสอบกำลังเดินขึ้นบันไดนาค 121 ขั้น หรือเลือกขึ้นรถไฟตามอรัญชัย สักการะพระบรมอัฐิของพระพุทธเจ้าบนยอดเจดีย์สูง 7 ชั้น ชมทิวทัศน์ของเขื่อนวชิราลงกรณ์
- 15.30 น. แวะเลือกซื้อสินค้าของเมืองกาญจน์ที่ร้านรวง อาทิ น้ำพริกนรก ทรงเครื่องรวงาน้ำพริกตาแดง/มะขามกวน/วุ้นเส้นท่าเรือ/วุ้นกะทิ และสินค้าชื่อดังจากทั่วประเทศ จากนั้นเดินทางกลับกรุงเทพฯ
- 19.00 น. เดินทางถึงกรุงเทพฯ โดยสวัสดิภาพ

ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย

ธุรกิจนำเที่ยว

สุวัฒน์ และจริญญา (2544: 97) กล่าวว่า ธุรกิจนำเที่ยว เป็นองค์ประกอบหลักของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวโดยตรง ซึ่งมีมัลคูเทศก์ทำหน้าที่เป็นทูตสันถวไมตรีเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่ให้บริการจัดจำหน่ายตั๋วเดินทาง จัดพาหนะบริการ จัดหาที่พักและการจัดบริการนำเที่ยวไปสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ ในบางครั้งธุรกิจนำเที่ยวยังทำหน้าที่เป็นผู้บุกเบิกเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ด้วยเช่นกัน

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัลคูเทศก์ ปี พ.ศ. 2535 (อ้างถึงใน ฉันทิช, 2546: 112) ให้ความหมายของธุรกิจนำเที่ยวไว้ว่า เป็นการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจัดหรือให้บริการ หรือการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง สถานที่พัก อาหาร ทัศนอาจร และ/หรือ มัลคูเทศก์ให้กับนักท่องเที่ยว

ศรัญญา (2546: 6) กล่าวถึง ธุรกิจนำเที่ยวว่า เป็นธุรกิจที่ให้บริการนำเที่ยว จัดหา และ บริการนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบายระหว่างเดินทางท่องเที่ยว โดยประสานงานกับ ธุรกิจต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจ

บริษัทท่องเที่ยว

พวงบุหงา (2539: 10) ได้กล่าวถึง บริษัทท่องเที่ยว (tour company) หรือที่เรียกอีกอย่างว่า ธุรกิจจัดนำเที่ยว (tour operator) ไว้ว่า เป็นผู้ประกอบการธุรกิจจัดนำเที่ยวให้กับบุคคล หรือกลุ่ม บุคคล องค์กร หรือหน่วยงานต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่บริษัทท่องเที่ยวจะเป็นสมาชิกของสมาคมใด สมาคมหนึ่ง ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) ทั้งนี้เพื่อ สร้างความน่าเชื่อถือให้กับลูกค้า และได้รับความสะดวกในเรื่องต่างๆ

ประเภทของบริษัทนำเที่ยว

สุวรรณ และจริญญา (2544: 99) ได้แบ่งประเภทของบริษัทนำเที่ยวเป็น 5 ประเภท คือ

1. บริษัทบริการนำเที่ยวเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (inbound tour operator) เป็น บริษัทที่ทำหน้าที่จัดการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยจัดการตั้งแต่การเดินทางของนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาในไทย การจัดนำเที่ยวไปยัง สถานที่ต่างๆในประเทศไทย จนกระทั่งการส่งนักท่องเที่ยวให้เดินทางกลับออกไปยังต่างประเทศ เมื่อสิ้นสุดรายการนำเที่ยว
2. บริษัทนำเที่ยวต่างประเทศ (outbound tour operator) เป็นบริษัทที่ทำหน้าที่จัดการ ท่องเที่ยวให้แก่คนไทยหรือชาวต่างประเทศ ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยในการเดินทางออกไป ท่องเที่ยวยังต่างประเทศ ทำหน้าที่ตั้งแต่การจัดการเรื่องการเดินทางออกนอกประเทศ การจัดการ นำ เที่ยวในต่างประเทศ จนกระทั่งนักท่องเที่ยวเดินทางกลับมายังประเทศไทย
3. บริษัทบริการนำเที่ยวภายในประเทศ (domestic tour operator) เป็นบริษัทที่ทำหน้าที่ จัดการท่องเที่ยวให้แก่คนไทยที่เดินทางภายในประเทศ หรือนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดิน ทางเข้ามาในประเทศไทยด้วยตนเอง และเข้ามาติดต่อซื้อรายการนำเที่ยวในประเทศไทยจากบริษัท

ท่องเที่ยวประเภทนี้ แต่ลักษณะนี้จะมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากบริษัทส่วนใหญ่มักไม่ได้มีการเตรียมบุคลากรที่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศไว้รองรับ การนำเที่ยวในลักษณะนี้เป็นการจัดการเดินทางข้ามจังหวัด จากจังหวัดหนึ่งไปอีกจังหวัดหนึ่งซึ่งอยู่ห่างไกล โดยนักท่องเที่ยวต้องการการอำนวยความสะดวก ตั้งแต่การจัดการด้านการเดินทาง ไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในพื้นที่ รวมทั้งที่พักและอาหาร

4. บริษัทบริการนำเที่ยวในท้องถิ่น (local tour operator) เป็นบริษัทที่ทำหน้าที่เหมือนบริษัทที่จัดนำเที่ยวภายในประเทศ เพียงแต่นำการจัดการท่องเที่ยวเฉพาะในพื้นที่ที่บริษัทนั้นตั้งอยู่ เนื่องจากบริษัทเป็นผู้เชี่ยวชาญ และชำนาญเส้นทางในพื้นที่นั้นๆ ซึ่งรวมถึงการนำเที่ยวในลักษณะพิเศษที่ต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น การจัดนำเที่ยวป่า การล่องแก่ง เป็นต้น

5. บริษัทบริการนำเที่ยวหลายลักษณะ เป็นบริษัทที่ดำเนินการจัดการนำเที่ยวผสมผสานกันหลายรูปแบบ จากลักษณะการดำเนินงาน 4 รูปแบบข้างต้น โดยส่วนใหญ่การดำเนินการร่วมกันจะเป็นลักษณะผสมระหว่างการจัดนำเที่ยวเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างประเทศ กับการจัดนำเที่ยวต่างประเทศ และการจัดนำเที่ยวภายในประเทศ กับการจัดนำเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะการดำเนินการที่ใกล้เคียงกัน และสามารถประสานงานร่วมกันได้

ฉันทิช (2546: 113) กล่าวว่า สามารถแบ่งประเภทของบริษัทท่องเที่ยว ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. บริษัทท่องเที่ยวที่เน้นบริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย (package tour) เป็นบริษัทที่มักจะมีบริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการรับจองที่พัก ร้านอาหาร ตัวเครื่องบิน สถานที่เข้าชม ยานพาหนะ ฯลฯ บริษัทท่องเที่ยวแบบเหมาจ่ายจะนำบริการเหล่านี้มาคิดรวมเป็นราคาเบ็ดเสร็จเพื่อเสนอขาย

2. บริษัทท่องเที่ยวที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน จะมีขอบเขตการนำเที่ยวที่แคบกว่าประเภทแรก โดยมาจะจัดนำเที่ยวในประเทศ และอาจจัดนำเที่ยวเป็นครั้งคราว หรือตามความต้องการของลูกค้า เช่นการจัดทัวร์แบบผจญภัยในรูปแบบต่างๆ คือ การล่องแก่ง การเดินป่า การดำน้ำลึก การปีนหน้าผา เป็นต้น ในบางกรณีอาจจัดนำเที่ยวไปยังต่างประเทศ เช่น การจัดนำเที่ยวไปชมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ที่เกาหลีใต้ ฯลฯ

3. บริษัทท่องเที่ยวภายในประเทศ จะดำเนินการจัดท่องเที่ยวไปในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในประเทศ โดยการขายบริการนำเที่ยว จะเป็นการขายตรง หรืออาจขายผ่านบริษัทตัวแทนก็ได้

4. บริษัทท่องเที่ยวที่ให้บริการเฉพาะชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามา บริษัทเหล่านี้มักต้องอาศัยตัวแทนของบริษัทท่องเที่ยวในต่างประเทศ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามา แล้วก็ทำหน้าที่รับช่วงต่อในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวระหว่างที่พักในประเทศ โดยมากเป็นบริษัทที่มีที่ตั้งสำนักงานสาขาในประเทศต่างๆ หรือเป็นบริษัทใหญ่ๆ ในประเทศไทย ที่ดำเนินการรับช่วงต่อ โดยรับดำเนินการบริการนักท่องเที่ยวจากหลายๆ บริษัททัวร์ใหญ่ในต่างประเทศที่มีการทำสัญญากัน

วรรณ (2546: 34) กล่าวว่า บริษัทท่องเที่ยวอาจแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. บริษัทที่จัดนำเที่ยวเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างประเทศ
2. บริษัทที่จัดนำเที่ยวต่างประเทศ
3. บริษัทที่จัดนำเที่ยวภายในประเทศ
4. บริษัทที่จัดนำเที่ยวทั้งต่างประเทศและในประเทศ

จากการแบ่งประเภทธุรกิจบริการการท่องเที่ยวหลายแบบหลายลักษณะดังกล่าวข้างต้นนั้น ความเป็นจริงแล้วในปัจจุบันยากที่จะแบ่งประเภทที่ชัดเจนลงไปว่าบริษัทท่องเที่ยวใดจัดอยู่ในลักษณะประเภทใด เนื่องจากรูปแบบการดำเนินงานของบริษัทต่างๆ ต่างพยายามแข่งขันกันในด้านของตลาด ด้านราคา มีการแข่งขันกันสูง เพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาด ฉะนั้นแต่ละบริษัทจึงพยายามเสาะหา ปรับปรุงสินค้า และบริการให้หลากหลายมากขึ้นลักษณะความหลากหลายดังกล่าว จึงเป็นที่มาของความไม่ชัดเจนในการแบ่งประเภท หรือรูปแบบการดำเนินงานของแต่ละบริษัทท่องเที่ยว (ฉันทิช, 2546: 114)

การอนุญาตให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546: 32-33) ได้แบ่งการขออนุญาตให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การประกอบธุรกิจนำเที่ยวเฉพาะพื้นที่ หมายถึง การประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังสถานที่หนึ่งสถานที่ใด ในจังหวัดหนึ่งจังหวัดใด และจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดนั้น
 2. การประกอบธุรกิจนำเที่ยวในประเทศ หมายถึง การประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังสถานที่หนึ่งสถานที่ใดภายในราชอาณาจักร
 3. การประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่างประเทศ หมายถึง การประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังสถานที่หนึ่งสถานที่ใดในต่างประเทศ หรือการนำเที่ยวจากต่างประเทศมายังสถานที่หนึ่งสถานที่ใดภายในประเทศ
- ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่างประเทศ จะประกอบธุรกิจนำเที่ยวในประเทศด้วยก็ได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตอีก ซึ่งตรงกับกรแบ่งธุรกิจนำเที่ยวตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 ทุกประการ

มาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยว

ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2536 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546: 34) ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 กำหนดมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไว้ ดังนี้

1. มีสถานที่ประกอบการที่แน่นอน
2. สำหรับผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศและผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวต่างประเทศ ต้องจัดให้มีโทรศัพท์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการสื่อสารไว้ประจำสถานที่ประกอบการ
3. พาหนะที่ใช้ในการนำเที่ยวต้องมีบุคคลากร มีลักษณะ และมีอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด
4. เก็บเอกสารโฆษณารายการนำเที่ยวตามมาตรที่ 26 ไว้เป็นหลักฐานไว้เป็นเวลา 90 วัน นับแต่วันที่เลิกการนำเที่ยวตามโฆษณาดังกล่าว

5. สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในประเทศและผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวต่างประเทศ เมื่อได้ตกลงกันในการนำเที่ยวรายใดแล้ว ให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวออกเอกสารแสดงรายการนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวไว้เป็นหลักฐาน เว้นแต่การตกลงการนำเที่ยวนั้นเป็นการตกลงกับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของต่างประเทศ
6. ผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ กรรมการหรือกรรมการผู้จัดการ จะต้องไม่ให้ หรือยินยอมให้บุคคลอื่นดำเนินการธุรกิจท่องเที่ยวของตน
7. ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวอ้างมัคคุเทศก์ในการนำเที่ยวประกอบการธุรกิจนำเที่ยว จะต้องอ้างมัคคุเทศก์ให้ตรงตามประเภทของงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และมีคุณลักษณะที่วางใจได้ในการปฏิบัติหน้าที่ที่มอบหมายให้ทำ
8. ต้องไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียง เกียรติยศ และจรรยาบรรณของธุรกิจนำเที่ยว

จำนวนผู้ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2548) ได้รวบรวมจำนวนผู้ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจท่องเที่ยว จำแนกตามประเภทใบอนุญาตเป็นข้อมูลจนถึงวันที่ 7 มิถุนายน 2548 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทใบอนุญาต

ประเภทใบอนุญาต	รวม
จดทะเบียนประกอบธุรกิจท่องเที่ยวต่างประเทศ	2152
จดทะเบียนประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศ	469
จดทะเบียนประกอบธุรกิจท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่	370
รวม	2991

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2548)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวเกษตรปรากฏว่าไม่มี ผลงานวิจัยที่คล้ายคลึงกัน แต่มีผลการวิจัยบางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเกษตร ดังนี้

เดชา (2543) ได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตร กรณีศึกษาบ้านม่วงคำ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรคในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเกษตร บ้านม่วงคำ ผลการศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวที่บ้านม่วงคำ และหมู่บ้านใกล้เคียง พบว่ามีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นใน 3 พื้นที่คือ 1) พื้นที่บริเวณศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรม่วงคำ 2) พื้นที่บริเวณถนนเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านม่วงคำกับบ้านโป่งแยงใน 3) บริเวณบ้านผานกกก ในส่วนพื้นที่ภายในศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรม่วงคำ นักท่องเที่ยวบางกลุ่มเข้ามาเพื่อศึกษาดูงานและเยี่ยมชมกิจกรรมทางการเกษตรภายในศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ส่วนศูนย์ท่องเที่ยวเกษตรม่วงคำ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสนใจในการเยี่ยมชมนัก เนื่องจากทางศูนย์ยังไม่พร้อมที่จะให้บริการกับนักท่องเที่ยว ส่วนพื้นที่ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ คือ บริเวณถนนเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านม่วงคำกับบ้านโป่งแยงใน ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมเดินเท้าเพื่อชมธรรมชาติสองข้างถนน และศึกษาวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น

ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตร บ้านม่วงคำ พบว่ามีสาเหตุมาจาก 1) การมอบหมายอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานด้านการท่องเที่ยวไม่ชัดเจน 2) เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรบ้านม่วงคำขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว 3) ขาดงบประมาณ 4) ขาดบุคลากร 5) ขาดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างองค์กร 6) เกิดความขัดแย้งภายในและนอกชุมชน

ผลจากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวเกษตรบ้านม่วงคำ พบว่าจะต้องมีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเกษตรแก่บุคลากรที่เข้ามาดำเนินงาน ต้องมีการวางแผนเพื่อจัดระบบการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้านเพื่อเป็นการท่องเที่ยวแบบครบวงจร ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่เพื่อใช้ในการศึกษาดูงานและท่องเที่ยวตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่โดยจัดให้เป็นสัดส่วนตามขีดความสามารถของพื้นที่และชุมชนที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวได้ ต้องมีการพัฒนาและ

ปรับปรุงอาคารสถานที่เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ต้องให้การสนับสนุนและพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรหรือสินค้าแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพสูงขึ้น เพื่อจะสามารถแข่งขันกับตลาดภายนอกได้ สิ่งที่ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วนคือ การประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนในท้องถิ่นและองค์กรภายนอกอย่างต่อเนื่อง ลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และต้องเร่งสร้างความสามัคคีเพื่อเพิ่มการต่อรองทางการตลาดในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร และให้ประชาชนทั้งในและนอกหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตรให้มากยิ่งขึ้น

สมมติฐานของงานวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ เพศ ต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ อายุ ต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ การศึกษา ต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ ประสบการณ์การทำงานท่องเที่ยว ต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

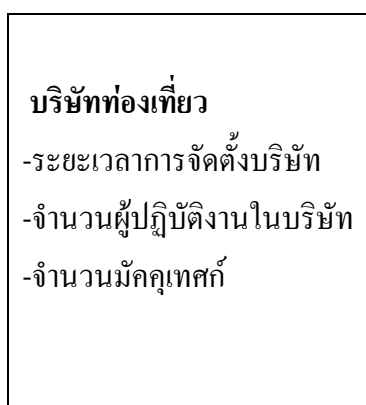
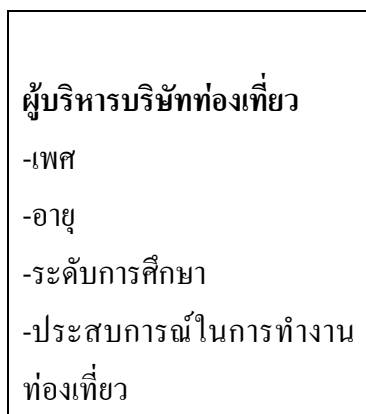
สมมติฐานที่ 5 บริษัทท่องเที่ยวที่มี ระยะเวลาการจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยว ต่างกัน ผู้บริหารของบริษัทจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 บริษัทท่องเที่ยวที่มี จำนวนพนักงานในบริษัท ต่างกัน ผู้บริหารของบริษัทจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

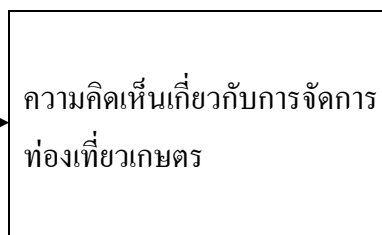
สมมติฐานที่ 7 บริษัทท่องเที่ยวที่มี จำนวนมัคคุเทศก์ ต่างกัน ผู้บริหารของบริษัทจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่จดทะเบียนประกอบธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 469 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ลักษณะการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว

ตอนที่ 5 ปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างแบบสอบถามได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข
2. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทำการทดสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว จำนวน 10 คน เพื่อทดสอบความถูกต้องและ นำแบบสอบถามมาแก้ไขให้ถูกต้อง และเหมาะสม แล้วจึงนำไปใช้รวบรวมข้อมูลต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วส่งไปให้ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่จดทะเบียนประกอบธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทย ทางไปรษณีย์ จำนวน 459 บริษัท เมื่อวันที่ 16-18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 เพื่อกรอกแบบสอบถาม และส่งคืน และทำการติดตามแบบสอบถามทาง โทรศัพท์ โทรสาร และอินเทอร์เน็ต จนถึงวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2549 ซึ่งได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนจำนวนทั้งสิ้น 119 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 25.37

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วนำมา
ลงรหัส แล้วประมวลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

1. เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น

ระดับคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว ได้กำหนดระดับคะแนนความ
คิดเห็นดังนี้ คือ

เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	คะแนน

ช่วงคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว ได้จัดระดับคะแนนเฉลี่ย
ดังต่อไปนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	4.50-5.00	คะแนน
เห็นด้วยมาก	3.50-4.99	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	2.50-3.49	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	1.50-2.49	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1.00-1.49	คะแนน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และ t-test

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว
เกษตร ได้แบ่งผลการศึกษาก่อเป็น 6 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 พื้นฐานของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย

ตอนที่ 2 พื้นฐานของบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย

ตอนที่ 3 การดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว
เกษตร

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 พื้นฐานของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย

สำหรับผลการศึกษาพื้นฐานของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย จากตารางที่ 2
พบว่า

เพศ ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาคือ เป็นชาย ร้อยละ 68.1 เป็นหญิง ร้อยละ 31.9

อายุ อายุของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย ปรากฏว่าเป็นผู้ที่มีอายุ 40-49 ปี
มากที่สุด ร้อยละ 37.0 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี ร้อยละ 35.3 ผู้ที่มีอายุมากกว่า 49 ปี
ร้อยละ 16.0 และผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ร้อยละ 11.8 นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ที่มีอายุน้อยที่สุด คือ มี
อายุ 24 ปี และผู้ที่มีอายุมากที่สุดคือ 67 ปี ดังนั้น อายุเฉลี่ยจึงเท่ากับ 40 ปี

ระดับการศึกษา จากผลการศึกษาระดับการศึกษาของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว พบว่า เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 58.8 รองลงมาเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 23.5 มีการศึกษาระดับ ปวส. ร้อยละ 7.6 มีการศึกษาระดับ ปวช. ร้อยละ 6.7 และเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาน้อยที่สุด ร้อยละ 3.4

ประสบการณ์ในการทำงานด้านการท่องเที่ยว จากผลการศึกษาประสบการณ์ในการทำงานด้านการท่องเที่ยวของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว พบว่า เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการท่องเที่ยวน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 34.5 รองลงมาเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการท่องเที่ยว 10-14 ปี และมากกว่า 19 ปี เท่ากัน ร้อยละ 17.6 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการท่องเที่ยว 5-9 ปี ร้อยละ 16.8 และมีประสบการณ์การทำงานท่องเที่ยว 15-19 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 13.4 โดยผู้มีประสบการณ์การทำงานท่องเที่ยว น้อยที่สุด 1 ปี และมากที่สุด 35 ปี ดังนั้น ประสบการณ์ในการทำงานด้านท่องเที่ยวเฉลี่ยจึงเท่ากับ 10 ปี

ตำแหน่งการทำงาน จากผลการศึกษาดำเน่งการทำงานของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว พบว่า เป็นผู้ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการมากที่สุด ร้อยละ 42.0 รองลงมาเป็นตำแหน่งกรรมการในบริษัท ร้อยละ 24.4 เป็นตำแหน่งผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว ร้อยละ 20.2 และ ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการบริษัท ร้อยละ 13.4

ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ จากผลการศึกษาความสามารถด้านภาษาต่างประเทศของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว พบว่า ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่ผู้บริหารส่วนใหญ่สามารถใช้ได้ดีมากที่สุด ร้อยละ 91.6 รองลงมาคือภาษาจีน ร้อยละ 20.2 ภาษาญี่ปุ่น ร้อยละ 5.9 ภาษาเยอรมัน ร้อยละ 4.2 และภาษาฝรั่งเศส น้อยที่สุด ร้อยละ 0.8

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ตำแหน่งการทำงาน และความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ

(n = 119)

พื้นฐานของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	81	68.1
หญิง	38	31.9
อายุ(ปี)^{1/}		
น้อยกว่า 30	14	11.8
30-39	42	35.3
40-49	44	37.0
มากกว่า 49	19	16.0
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	4	3.4
ปวช.	8	6.7
ปวส.	9	7.6
ปริญญาตรี	70	58.8
ปริญญาโท	28	23.5
ประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยว (ปี)^{2/}		
น้อยกว่า 5	41	34.5
5-9	20	16.8
10-14	21	17.6
15-19	16	13.4
มากกว่า 19	21	17.6

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 119)

พื้นฐานของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ตำแหน่งการทำงาน		
ผู้บริหาร	24	20.2
ผู้จัดการ	50	42.0
กรรมการผู้จัดการ	16	13.4
กรรมการ	29	24.4
ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ^{3/}		
ภาษาอังกฤษ	109	91.6
ภาษาจีน	24	20.2
ภาษาญี่ปุ่น	7	5.9
ภาษาเยอรมัน	5	4.2
ภาษาฝรั่งเศส	1	0.8

หมายเหตุ: ^{1/} ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวอายุน้อยที่สุด 24 ปี อายุมากที่สุด 67 ปี อายุเฉลี่ย 40 ปี

^{2/} ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวมีประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยวอย่างน้อยที่สุดคือ 1 ปี มากที่สุดคือ 35 ปี ประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยวเฉลี่ย 10 ปี

^{3/} ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวมีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมากกว่าคนละ 1 ภาษา

ตอนที่ 2 พื้นฐานของบริษัทท่องเที่ยว (ในประเทศไทย)

ผลการศึกษาพื้นฐานของบริษัทท่องเที่ยวที่ทำการศึกษา พบว่า

ระยะเวลาจัดตั้งเพื่อดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว จากผลการศึกษาปรากฏว่าบริษัทที่ทำการศึกษามีระยะเวลาการจัดตั้งเพื่อดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวน้อยกว่า 4 ปีมากที่สุด ร้อยละ 43.7 รองลงมา เป็นบริษัทท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาจัดตั้ง 4-8 ปี ร้อยละ 31.1 ระยะเวลาจัดตั้ง 9-13 ปี ร้อยละ 12.6 มากกว่า 18 ปี ร้อยละ และ 14-18 ปี ร้อยละ 5.0 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตาม ระยะเวลาการจัดตั้งเพื่อดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว

(n = 119)

ระยะเวลาการจัดตั้งบริษัทเพื่อดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว	จำนวน (บริษัท)	ร้อยละ
น้อยกว่า 4 ปี	52	43.7
4-8 ปี	37	31.1
9-13 ปี	15	12.6
14-18 ปี	6	5.0
มากกว่า 18 ปี	9	7.6

จำนวนผู้ปฏิบัติงาน และมัลติเทคท์ของบริษัทท่องเที่ยว

ผลการศึกษาจำนวนผู้ปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ผู้ปฏิบัติงานในประเทศ ผู้ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศ และผู้ปฏิบัติงานในต่างประเทศ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

สำหรับจำนวนผู้ปฏิบัติงานในประเทศของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนผู้ปฏิบัติงานในประเทศ น้อยกว่า 6 คน มีมากที่สุด ร้อยละ 53.8 รองลงมาเป็นบริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานในประเทศ จำนวน 6-10 คน ร้อยละ 21.8 บริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานในประเทศ 11-15 คน ร้อยละ 7.6 บริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานในประเทศ จำนวน 16-20 คน ร้อยละ 6.7 บริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานในประเทศ มากกว่า 45 คน ร้อยละ 3.4 บริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานในประเทศ จำนวน 26-30 คน ร้อยละ 2.5 บริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานในประเทศ จำนวน 21-25 คน และมีผู้ปฏิบัติงานในประเทศจำนวน 36-40 คน ร้อยละ 1.7 เท่ากัน และบริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานในประเทศจำนวน 41-45 คน มีเพียงร้อยละ 0.8

ส่วนจำนวนผู้ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนผู้ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศ น้อยกว่า 6 คน มากที่สุด ร้อยละ 94.1 รองลงมาเป็นบริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศจำนวน 6-10 คน ร้อยละ 2.5 และบริษัท

ห้องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศ 11-15 คน มีร้อยละ 1.7 เท่ากับบริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศ 36-40 คน

และจำนวนผู้ปฏิบัติงานในต่างประเทศของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนผู้ปฏิบัติงานในต่างประเทศ น้อยกว่า 6 คน มีมากที่สุด ร้อยละ 95.8 รองลงมาเป็นบริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานในต่างประเทศ 6-10 คน ร้อยละ 2.5 และน้อยที่สุด คือบริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานในต่างประเทศ 16-20 คน ร้อยละ 1.7

สำหรับจำนวนผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดของบริษัทท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาทั้ง 119 บริษัท พบว่า เป็นบริษัทที่มีผู้ปฏิบัติงานน้อยที่สุด 1 คน และมากที่สุด 150 คน จำนวนผู้ปฏิบัติงานเฉลี่ยของบริษัทท่องเที่ยว คือ 14 คน

จากผลการศึกษานี้จำนวนมัคคุเทศก์ของบริษัทท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ มัคคุเทศก์ที่ปฏิบัติงานในประเทศ มัคคุเทศก์ที่ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศ และมัคคุเทศก์ที่ปฏิบัติงานในต่างประเทศเท่านั้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

จำนวนมัคคุเทศก์ที่ปฏิบัติงานในประเทศของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานในประเทศ น้อยกว่า 6 คน มีมากที่สุด ร้อยละ 68.9 รองลงมา เป็นบริษัทท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานในประเทศ 6-10 คน ร้อยละ 17.6 บริษัทท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานในประเทศ 11-15 คน ร้อยละ 6.7 บริษัทท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานในประเทศ 16-20 คน เท่ากับ บริษัทท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานในประเทศ 26-30 คน ร้อยละ 2.5 และ บริษัทท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานในประเทศ มากกว่า 45 คน มีเพียง ร้อยละ 1.7

จำนวนมัคคุเทศก์ที่ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศ น้อยกว่า 6 คน มีมากที่สุด ร้อยละ 89.9 รองลงมาเป็นบริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศ 6-10 คน ร้อยละ 4.2 บริษัทท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 11-15 คน มีมัคคุเทศก์ที่ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 31-35 คน และมีมัคคุเทศก์ที่ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศ จำนวนมากกว่า 45 คน เท่ากัน ร้อยละ 1.7 น้อยที่สุด คือ บริษัทท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์ที่ปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 16-20 คน ร้อยละ 0.8

จำนวนมัคคุเทศก์ที่ปฏิบัติงานในต่างประเทศของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานในต่างประเทศ น้อยกว่า 6 คน มีมากที่สุด ร้อยละ 93.3 รองลงมาเป็นบริษัทท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานในต่างประเทศจำนวน 6-10 คน ร้อยละ 3.4 และบริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานในต่างประเทศ 11-15 คน เท่ากับ บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานในต่างประเทศ มากกว่า 45 คน เพียงร้อยละ 1.7

สำหรับจำนวนมัคคุเทศก์ทั้งหมดของบริษัทท่องเที่ยวที่ทำการศึกษา ปรากฏว่า เป็นบริษัทที่มีมัคคุเทศก์น้อยที่สุด คือ ไม่มีมัคคุเทศก์เลย และมากที่สุด 200 คน จำนวนมัคคุเทศก์เฉลี่ยของบริษัทท่องเที่ยว คือ 11 คน

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามจำนวนผู้ปฏิบัติงาน และมัคคุเทศก์

(n=119)

ผู้ปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยว^u		
จำนวนผู้ปฏิบัติงานในประเทศ (คน)		
< 6	64	53.8
6-10	26	21.8
11-15	9	7.6
16-20	8	6.7
21-25	2	1.7
26-30	3	2.5
31-35	-	-
36-40	2	1.7
41-45	1	0.8
>45	4	3.4

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=119)

ผู้ปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้ปฏิบัติงานในและต่างประเทศ (คน)		
< 6	112	94.1
6-10	3	2.5
11-15	2	1.7
16-20	-	-
21-25	-	-
26-30	-	-
31-35	-	-
36-40	2	1.7
41-45	-	-
>45	-	-
จำนวนผู้ปฏิบัติงานต่างประเทศ (คน)		
< 6	114	95.8
6-10	3	2.5
11-15	-	-
16-20	2	1.7
21-25	-	-
26-30	-	-
31-35	-	-
36-40	-	-
41-45	-	-
>45	-	-

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=119)

ผู้ปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
มัลคฤเทศก์ของบริษัทท่องเที่ยว ^{2/}		
<u>จำนวนมัลคฤเทศก์ปฏิบัติงานในประเทศ (คน)</u>		
< 6	82	68.9
6-10	21	17.6
11-15	8	6.7
16-20	3	2.5
21-25	-	-
26-30	3	2.5
31-35	-	-
36-40	-	-
41-45	-	-
>45	2	1.7
<u>จำนวนมัลคฤเทศก์ปฏิบัติงานในและต่างประเทศ</u>		
(คน)		
< 6	107	89.9
6-10	5	4.2
11-15	2	1.7
16-20	1	0.8
21-25	-	-
26-30	-	-
31-35	2	1.7
36-40	-	-
41-45	-	-
>45	2	1.7

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=119)

ผู้ปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนมัคคุเทศก์ปฏิบัติงานต่างประเทศ (คน)		
< 6	111	93.3
6-10	4	3.4
11-15	2	1.7
16-20	-	-
21-25	-	-
26-30	-	-
31-35	-	-
36-40	-	-
41-45	-	-
>45	2	1.7

หมายเหตุ: ¹ บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนผู้ปฏิบัติงานน้อยที่สุด 1 คน มากที่สุด 150 คน เฉลี่ยจำนวนผู้ปฏิบัติงานเท่ากับ 14 คน

² บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์น้อยที่สุด 0 คน มากที่สุด 200 คน เฉลี่ยจำนวนมัคคุเทศก์เท่ากับ 11 คน

สถานที่ตั้ง สถานที่ตั้งเพื่อการปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยวแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ อยู่ในประเทศ และ อยู่ในต่างประเทศ (ตารางที่ 5)

จากการศึกษาสถานที่ตั้งเพื่อการปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยวที่อยู่ในประเทศ ปรากฏว่าอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.6 รองลงมาตั้งอยู่ที่ จังหวัดนนทบุรี ร้อยละ 7.6 อยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ เท่ากับ จังหวัดปทุมธานี ร้อยละ 5.0 อยู่ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เท่ากับ จังหวัดกาญจนบุรี และ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร้อยละ 3.4 ส่วนจังหวัดที่มีสถานที่ตั้งของบริษัทท่องเที่ยวเพื่อการปฏิบัติงานน้อยเท่ากันร้อยละ 1.7 คือ จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดตาก จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด และ จังหวัดระยอง

ส่วนสถานที่ตั้งเพื่อการปฏิบัติงานที่อยู่ต่างประเทศ พบว่า ตั้งอยู่ที่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ร้อยละ 0.8 เท่ากับที่ รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามสถานที่ตั้ง

(n=119)		
พื้นฐานของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ตั้งของบริษัทท่องเที่ยว^U		
ในประเทศ	127	
ภาคกลาง	117	98.3
-กรุงเทพมหานคร	84	70.6
-นนทบุรี	9	7.6
-ปทุมธานี	6	5.0
-สมุทรปราการ	6	5.0
-ประจวบคีรีขันธ์	4	3.4
-กาญจนบุรี	4	3.4
-พระนครศรีอยุธยา	4	3.4
ภาคเหนือ	4	3.4
-นครสวรรค์	2	1.7
-ตาก	2	1.7
ภาคตะวันออก	6	5.0
-ชลบุรี	2	1.7
-ตราด	2	1.7
-ระยอง	2	1.7
ต่างประเทศ	2	1.7
-สาธารณรัฐประชาชนจีน	1	0.8
-รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา	1	0.8

หมายเหตุ: ^U บริษัทท่องเที่ยวมีสถานที่ตั้งมากกว่าบริษัทละ 1 แห่ง

จำนวนรายการนำเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว รายการนำเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยวในรอบปีที่ผ่านมาแบ่งเป็น รายการนำเที่ยวในประเทศ และรายการนำเที่ยวต่างประเทศ (ตารางที่ 6)

รายการนำเที่ยวที่จัดขึ้นในประเทศของบริษัทท่องเที่ยว จากการศึกษา พบว่า ในรอบปีที่ผ่านมาบริษัทมีการจัดรายการนำเที่ยว จำนวน 1-20 รายการ มากที่สุด ร้อยละ 50.4 รองลงมา มีการจัดรายการนำเที่ยว 21-40 รายการ ร้อยละ 16.8 จัดรายการนำเที่ยวจำนวน 41-60 รายการ ร้อยละ 13.4 รายการนำเที่ยวมากกว่า 100 รายการ ร้อยละ 7.6 และรายการนำเที่ยว 61-80 รายการ น้อยที่สุด ร้อยละ 3.4 โดยบริษัทได้จัดท่องเที่ยวในภาคกลางมากที่สุด ร้อยละ 53.8 สำหรับจังหวัดในภาคกลางที่มีการจัดนำเที่ยวมากที่สุด คือ จังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 21.0 รองลงมาคือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร้อยละ 16.0 จังหวัดนครปฐม ร้อยละ 15.1 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ 13.4 กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 9.2 จังหวัดราชบุรี ร้อยละ 6.7 และ จังหวัดเพชรบุรี เท่ากับ จังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 3.4 ภาคเหนือเป็นภาคที่มีจำนวนรายการนำเที่ยวมากเป็นอันดับสอง คิดเป็นร้อยละ 32.8 โดยจังหวัดในภาคเหนือที่มีรายการนำเที่ยวมากที่สุด คือ จังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 27.7 รองลงมาคือ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดตาก ร้อยละ 10.9 และ ร้อยละ 7.6 ตามลำดับ โดยจังหวัดที่มีรายการนำเที่ยวน้อยที่สุดในภาคเหนือ คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ร้อยละ 1.7 ภาคใต้มีรายการนำเที่ยว ร้อยละ 17.6 สำหรับจังหวัดในภาคใต้ที่มีรายการนำเที่ยวมากที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ต ร้อยละ 12.6 และ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ร้อยละ 10.1 ภาคตะวันออกมีรายการนำเที่ยวร้อยละ 12.6 โดย จังหวัดตราด และ จังหวัดชลบุรี มีรายการนำเที่ยว ร้อยละ 10.1 และ 2.5 ตามลำดับ ส่วนภาคที่มีการจัดรายการนำเที่ยวน้อยที่สุด คือภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพียงร้อยละ 11.8 โดยมีรายการนำเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา และ จังหวัดบุรีรัมย์ ร้อยละ 7.6 และ 4.2 ตามลำดับ

รายการนำเที่ยวที่จัดขึ้นที่ต่างประเทศ พบว่า บริษัทนำเที่ยวร้อยละ 37.8 มีการจัดรายการนำเที่ยวต่างประเทศ โดยมีการจัด 1-20 รายการ ร้อยละ 28.6 รองลงมา มีการจัดมากกว่า 100 รายการ ร้อยละ 2.5 ส่วนที่มีการจัดท่องเที่ยวต่างประเทศจำนวน 21-40 รายการ และ จำนวน 81-100 รายการ มีเท่ากัน ร้อยละ 1.7 และมีการจัดรายการท่องเที่ยวต่างประเทศ 41-60 รายการ มีเพียงร้อยละ 0.8 โดยที่รายการนำเที่ยวต่างประเทศที่มีจำนวนมากที่สุด จัดขึ้นในทวีปเอเชีย คิดเป็นร้อยละ 33.6 โดยมีการจัดนำเที่ยวมากที่สุดคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน ร้อยละ 12.6 รองมาคือประเทศ กัมพูชา ร้อยละ 7.6 ประเทศฮ่องกง ร้อยละ 5.9 ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศสิงคโปร์ เท่ากันร้อยละ 2.5 ประเทศญี่ปุ่น ร้อยละ 1.7 และ ประเทศลาว ร้อยละ 0.8 ส่วนทวีปยุโรป และ นิวซีแลนด์ มีการจัดท่องเที่ยวเท่ากันเพียง ร้อยละ 0.8

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามจำนวนรายการนำเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมา

(n = 119)		
รายการนำเที่ยวในปีที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
รายการนำเที่ยวในประเทศ (ครั้ง/ปี)		
1-20	60	50.4
21-40	20	16.8
41-60	16	13.4
61-80	4	3.4
81-100	-	-
> 100	9	7.6
ไม่ระบุ	10	8.4
แหล่งท่องเที่ยวในประเทศ ^u		
ภาคกลาง	64	53.8
- กาญจนบุรี	25	21.0
- พระนครศรีอยุธยา	19	16.0
- นครปฐม	18	15.1
- ประจวบคีรีขันธ์	16	13.4
- กรุงเทพมหานคร	11	9.2
- ราชบุรี	8	6.7
- เพชรบุรี	4	3.4
- สมุทรสงคราม	4	3.4

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n=119)

รายการนำเที่ยวในปีที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
ภาคเหนือ	39	32.8
- เชียงใหม่	33	27.7
- เชียงราย	13	10.9
- ดาก	9	7.6
- ลำปาง	6	5.0
- แม่ฮ่องสอน	2	1.7
ภาคใต้	21	17.6
- ภูเก็ต	15	12.6
- สุราษฎร์ธานี	12	10.1
ภาคตะวันออก	15	12.6
- ตราด	12	10.1
- ชลบุรี	3	2.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14	11.8
- นครราชสีมา	9	7.6
- บุรีรัมย์	5	4.2
รายการนำเที่ยวต่างประเทศ (ครั้ง/ปี)		
ไม่มีการจัดนำเที่ยว	74	62.2
มีรายการจัดนำเที่ยว	45	37.8
1-20	34	28.6
21-40	2	1.7
41-60	1	0.8
61-80	-	-
81-100	2	1.7
> 100	3	2.5
ไม่ระบุ	3	2.5

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n=119)

รายการนำเที่ยวในปีที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งท่องเที่ยวต่างประเทศ^{2/}		
เอเชีย	40	33.6
-สาธารณรัฐประชาชนจีน	15	12.6
-ญี่ปุ่น	2	1.7
-กัมพูชา	9	7.6
-ฮ่องกง	7	5.9
-เกาหลีใต้	3	2.5
-สิงคโปร์	3	2.5
-ลาว	1	0.8
นิวซีแลนด์	1	0.8
ยุโรป	1	0.8
ไม่ระบุ	3	2.5

หมายเหตุ: ^{1/} บริษัทท่องเที่ยวมีการจัดการนำเที่ยวในประเทศมากกว่าบริษัทละ 1 รายการ

^{2/} บริษัทท่องเที่ยวมีการจัดการนำเที่ยวในต่างประเทศมากกว่าบริษัทละ 1 รายการ

ประเภทรายการท่องเที่ยว

จากการศึกษา พบว่า รายการนำเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมมากที่สุดในรอบปีที่ผ่านมาที่จัดในประเทศไทย คือ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ร้อยละ 27.7 รองลงมาคือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ร้อยละ 16.8 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ร้อยละ 13.4 การท่องเที่ยวสัมมนา, คูงาน ร้อยละ 11.8 การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ร้อยละ 10.9 การท่องเที่ยวแบบผสมผสาน ร้อยละ 8.4 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ร้อยละ 7.6 และรายการนำเที่ยวที่นิยมน้อยที่สุดคือการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 3.4 (ตารางที่ 7)

ส่วนการจัดการท่องเที่ยวในต่างประเทศ พบว่า มีการจัดรายการท่องเที่ยวเพียงร้อยละ 37.8 โดยรายการนำเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมมากที่สุดในรอบปีที่ผ่านมาคือ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ร้อยละ 16.0 รองมาคือการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ร้อยละ 10.9 ส่วนการจัดการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน การท่องเที่ยวแบบสัมมนา, คูงาน การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย มีการจัดร้อยละ 5.9 ร้อยละ 3.4 และร้อยละ 1.7 ตามลำดับ และบริษัทท่องเที่ยวที่ไม่มีการจัดการท่องเที่ยวในต่างประเทศ มีถึงร้อยละ 62.2 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทรายการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมมากที่สุดในรอบปีที่ผ่านมา

	(n=119)	
ประเภทรายการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
รายการท่องเที่ยวในประเทศ		
มีการจัดการท่องเที่ยว	119	100
- เชียงวัฒนธรรม	33	27.7
- เชียงนิเวศ	20	16.8
- เชียงประวัติศาสตร์	16	13.4
- สัมมนา, คูงาน	14	11.8
- เชียงผจญภัย	13	10.9
- ผสมผสาน	10	8.4
- เชียงสุขภาพ	9	7.6
- เชียงเกษตร	4	3.4
รายการท่องเที่ยวต่างประเทศ		
ไม่มีการจัดการท่องเที่ยว	74	62.2
มีการจัดการท่องเที่ยว	45	37.8
- เชียงวัฒนธรรม	19	16.0
- เชียงนิเวศ	-	-
- เชียงประวัติศาสตร์	13	10.9
- สัมมนา, คูงาน	4	3.4

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=119)		
ประเภทรายการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
- เจริญผจญภัย	2	1.7
- ผสมผสาน	7	5.9
- เจริญสุขภาพ	-	-
- เจริญเกษตร	-	-

ตอนที่ 3 การดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

จากผลการศึกษาการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว ประกอบด้วย

1. การวางแผนการจัดการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

จากการศึกษาการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวมีการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของบริษัทตนเองมากที่สุด ร้อยละ 69.7 รองลงมาคือ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของประเทศไทย ร้อยละ 51.3 ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทอื่น ร้อยละ 26.1 วางแผนการดำเนินงานการท่องเที่ยวตามความต้องการของลูกค้า ร้อยละ 18.5 รวมถึงศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของต่างประเทศ และศึกษาข้อมูลจากปฏิทินการท่องเที่ยวในเทศกาลท่องเที่ยวต่างๆ ร้อยละ 13.4 และ 11.8 ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการวางแผนการจัดการท่องเที่ยว

(n=119)		
การดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
การวางแผนการจัดการท่องเที่ยว^u		
การศึกษาข้อมูลการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทตนเอง	83	69.7
ศึกษาข้อมูลสถานการณ์ของประเทศไทย	61	51.3
ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทอื่น	31	26.1
วางแผนการดำเนินงานการท่องเที่ยวตามความต้องการของลูกค้า	22	18.5

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n=119)		
การดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษาข้อมูลสถานการณ์ของต่างประเทศ	16	13.4
ศึกษาข้อมูลจากปฏิทินการท่องเที่ยว	14	11.8

หมายเหตุ: ^u บริษัทท่องเที่ยวมีการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวมากกว่าบริษัทละ 1 อย่าง

2. การกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

จากการศึกษาการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวมีการกำหนดเส้นทางการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มากที่สุดร้อยละ 73.1 รองลงมา คือการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวตามความต้องการของลูกค้า ร้อยละ 27.7 และ กำหนดเส้นทางการประชุมผู้บริหารของบริษัท คิดเป็นร้อยละ 24.4 (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว

(n=119)		
การดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
การกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว ^u		
จากการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา	87	73.1
ตามความต้องการของลูกค้า	29	24.4
จากการประชุมผู้บริหารของบริษัท	33	27.7

หมายเหตุ: ^u บริษัทท่องเที่ยวกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าบริษัทละ 1 เหตุผล

3. การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวภายในประเทศสำหรับปีต่อไป

จากการศึกษา การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวภายในประเทศสำหรับปีต่อไปของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวทำการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวและกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด ร้อยละ 73.9 รองลงมาเป็นการติดต่อกับแหล่งบริการอาหารและที่พัก ร้อยละ 51.3 โดยสื่อที่ใช้ติดต่อกับแหล่งบริการอาหารและที่พักที่ใช้มากที่สุด คือ โทรศัพท์ ร้อยละ 30.3 รองลงมาติดต่อทาง อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 15.1 ติดต่อกับแหล่งที่พักและอาหาร ร้อยละ 4.2 และใช้โทรสาร(แฟกซ์)น้อยที่สุด ร้อยละ 1.7 ส่วนการติดต่อกับสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศ ร้อยละ 48.7 โดยสื่อที่ใช้ในการติดต่อกับสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศมากที่สุด คือ โทรศัพท์ ร้อยละ 29.4 รองลงมา คือ การใช้อินเทอร์เน็ตติดต่อ ร้อยละ 13.4 ใช้โทรสาร(แฟกซ์) ร้อยละ 3.4 สื่อที่ใช้ติดต่อกับสถานที่ท่องเที่ยวที่น้อยที่สุด คือการติดต่อโดยตรงกับสถานที่ท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 2.5 ส่วนการเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวภายในประเทศที่น้อยที่สุดคือ การเตรียมงานตามความต้องการของลูกค้า ร้อยละ 8.4 (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวภายในประเทศสำหรับปีต่อไป

	(n=119)	
การเตรียมการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวภายในประเทศ ¹		
สำรวจแหล่งท่องเที่ยวและกำหนดเส้นทางการเดินทาง	88	73.9
ติดต่อกับสถานที่ท่องเที่ยว		
ไม่มี	61	51.3
มี	58	48.7
- โทรศัพท์	35	29.4
- อินเทอร์เน็ต	16	13.4
- ติดต่อโดยตรง	3	2.5
- โทรสาร(แฟกซ์)	4	3.4

ตารางที่ 10 (ต่อ)

	(n=119)	
การเตรียมการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ติดต่อกับแหล่งบริการอาหารและที่พัก		
ไม่มี	58	48.7
มี	61	51.3
- โทรศัพท์	36	30.3
- อินเทอร์เน็ต	18	15.1
- ติดต่อโดยตรง	5	4.2
- โทรสาร(แฟกซ์)	2	1.7
ตามความต้องการของลูกค้า	10	8.4

หมายเหตุ: ^u บริษัทท่องเที่ยวเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวภายในประเทศสำหรับปีต่อไปมากกว่าบริษัทละ 1 อย่าง

4. การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวต่างประเทศสำหรับปีต่อไป

จากการศึกษา การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวต่างประเทศสำหรับปีต่อไปของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวทำการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวและกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด ร้อยละ 31.9 รองลงมาเป็นการติดต่อกับแหล่งบริการอาหารและที่พัก ร้อยละ 13.4 โดยใช้สื่อที่ติดต่อกับแหล่งบริการอาหารและที่พักมากที่สุด คือ อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 9.2 รองลงมาติดต่อทางโทรศัพท์ร้อยละ 2.5 ติดต่อโดยตรงกับแหล่งที่พักและอาหารน้อยที่สุด ร้อยละ 1.7 ส่วนการติดต่อกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 10.9 โดยสื่อที่ใช้ในการติดต่อกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างประเทศมากที่สุด คือ อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 8.4 รองลงมา คือ ใช้โทรศัพท์ติดต่อร้อยละ 2.5 ส่วนการเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวต่างประเทศที่น้อยที่สุดคือ การเตรียมงานตามความต้องการของลูกค้า ร้อยละ 6.7 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวต่างประเทศสำหรับปีต่อไป

(n = 119)		
การเตรียมการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวต่างประเทศ^{1/}		
สำรวจแหล่งท่องเที่ยวและกำหนดเส้นทางการเดินทาง	38	31.9
ติดต่อกับสถานที่ท่องเที่ยว		
ไม่มี	106	89.1
มี	13	10.9
- โทรศัพท์	3	2.5
- อินเทอร์เน็ต	10	8.4
ติดต่อกับแหล่งบริการอาหารและที่พัก		
ไม่มี	103	86.6
มี	16	13.4
- โทรศัพท์	3	2.5
- อินเทอร์เน็ต	11	9.2
- ติดต่อโดยตรง	2	1.7
ตามความต้องการของลูกค้า	8	6.7

หมายเหตุ: ^{1/} บริษัทท่องเที่ยวเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวต่างประเทศสำหรับปีต่อไปมากกว่าบริษัทละ 1 อย่าง

5. สื่อที่ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

สื่อที่ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ในประเทศ และสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศ (ตารางที่ 12)

จากการศึกษา พบว่า สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในประเทศที่ใช้มากที่สุด คือ เว็บไซต์ (Website) ร้อยละ 31.1 รองลงมาคือการประชาสัมพันธ์โดยนักท่องเที่ยว ร้อยละ 27.7 การประชาสัมพันธ์ผ่านทางแผ่นพับ (Brochure) ร้อยละ 24.4 การประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ เท่ากับ การออกร้านในงานท่องเที่ยวต่างๆ ร้อยละ 13.4 ส่วนการประชาสัมพันธ์ที่น้อยที่สุดคือการใช้โทรศัพท์ติดต่อโดยตรง ร้อยละ 5.0

สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในต่างประเทศที่ใช้มากที่สุด คือ ทางเว็บไซต์ (Website) ร้อยละ 8.4 รองมา คือ การประชาสัมพันธ์โดยนักท่องเที่ยว ร้อยละ 7.6 ส่วนการออกร้าน และการประชาสัมพันธ์ผ่านนิตยสารมีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 3.4 การประชาสัมพันธ์ที่น้อยที่สุด คือ ผ่าน หนังสือพิมพ์ โทรศัพท์ติดต่อโดยตรง และผ่านทาง อีเมลล์ (E-Mail) เท่ากันเพียงร้อยละ 1.7

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

(n = 119)		
การดำเนินงานของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
สื่อที่ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในประเทศ ^u		
เว็บไซต์ (Website)	37	31.1
นักท่องเที่ยว	33	27.7
แผ่นพับ (Brochure)	29	24.4
หนังสือพิมพ์	16	13.4
การออกร้านในงานท่องเที่ยว	16	13.4
จดหมายแนะนำตัว	14	11.8
นิตยสาร	12	10.1
วิทยุ	10	8.4
ป้ายโฆษณา	9	7.6
อีเมลล์ (E-Mail)	8	6.7
โทรศัพท์	6	5.0

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การดำเนินงานของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ (n=119)
สื่อที่ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวต่างประเทศ^{2/}		
เว็บไซต์ (Website)	10	8.4
ลูกค้ำ	9	7.6
แผ่นพับ (Brochure)	-	-
หนังสือพิมพ์	-	-
การออกร้านในงานท่องเที่ยว	4	3.4
จดหมายแนะนำตัว	-	-
นิตยสาร	4	3.4
วิทยุ	-	-
ป้ายโฆษณา	-	-
อีเมลล์ (E-Mail)	2	1.7
โทรศัพท์	2	1.7

หมายเหตุ: ^{1/} บริษัทท่องเที่ยวมีการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในประเทศ มากกว่า บริษัทละ 1 สื่อ

^{2/} บริษัทท่องเที่ยวมีการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวต่างประเทศ มากกว่า บริษัทละ 1 สื่อ

6. ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางในประเทศ และ ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางในต่างประเทศ (ตารางที่ 13)

จากการศึกษาพบว่า ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ มากที่สุด คือ รถโค้ช ร้อยละ 81.7 รองมาเป็น รถตู้ ร้อยละ 58.8 เครื่องบิน ร้อยละ 30.3 เรือร้อยละ 18.5 รถไฟ ร้อยละ 10.1 รถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 5.9 และน้อยที่สุด คือ จักรยาน ร้อยละ 1.7

ส่วนยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ มากที่สุด คือ เครื่องบิน ร้อยละ 29.4 รองลงมาเป็น รถโค้ช ร้อยละ 22.7 รถตู้ ร้อยละ 8.4 เรือ ร้อยละ 7.6 และ น้อยที่สุด คือ รถไฟ ร้อยละ 0.8

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว

	(n=119)	
การดำเนินงานของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ^{1/}		
รถตู้	70	58.8
รถโค้ช	97	81.5
เครื่องบิน	36	30.3
เรือ	22	18.5
รถไฟ	12	10.1
รถยนต์ส่วนตัว	7	5.9
จักรยาน	2	1.7
ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ^{2/}		
รถตู้	10	8.4
รถโค้ช	27	22.7
เครื่องบิน	35	29.4
เรือ	9	7.6
รถไฟ	1	0.8
รถยนต์ส่วนตัว	-	-
จักรยาน	-	-

หมายเหตุ: ^{1/} บริษัทท่องเที่ยวมีการใช้ยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ มากกว่าบริษัทละ 1 ประเภท

^{2/} บริษัทท่องเที่ยวมีการใช้ยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ มากกว่าบริษัทละ 1 ประเภท

7. การประเมินผลการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

จากการศึกษาเกี่ยวกับ การประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทท่องเที่ยว พบว่าบริษัทท่องเที่ยวมีการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท ร้อยละ 80.7 โดยจากการสอบถามความพึงพอใจจากลูกค้าที่ใช้บริการ มากที่สุด ร้อยละ 59.7 รองลงมาเป็นการประเมินผลจากการใช้แบบสอบถามจากลูกค้าที่ใช้บริการ ร้อยละ 38.7 และการประเมินผลจากผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 19.3 ส่วนการประเมินผลจากรายรับ รายจ่าย ผลกำไร ของบริษัทเป็นวิธีที่ใช้ น้อยที่สุด ร้อยละ 13.4 (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการประเมินผลการดำเนินงาน

	(n=119)	
การดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
การประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทท่องเที่ยว^u		
ไม่มีการประเมินผล	23	19.3
มีการประเมินผล	96	80.7
-การสอบถามความพึงพอใจของลูกค้า	71	59.7
-แบบสอบถามจากลูกค้าที่ใช้บริการ	46	38.7
-ผู้ปฏิบัติงาน และผู้เกี่ยวข้อง	23	19.3
-รายรับ รายจ่าย ผลกำไร ของบริษัท	16	13.4

หมายเหตุ: ^u บริษัทท่องเที่ยวมีการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท มากกว่า บริษัทละ 1 อย่าง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจัดการท่องเที่ยวเกษตรในปีที่ผ่านมาของบริษัทท่องเที่ยว

ผลการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2548) ของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยว เพียงร้อยละ 37.0 มีการจัดท่องเที่ยวเกษตร โดยสถานที่ท่องเที่ยวเกษตรที่มีการจัดท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ไร่รุ่ง ร้อยละ 12.6 รองลงมา คือสวนผักปลอดสารพิษ ร้อยละ 11.4

สวนผลไม้ ร้อยละ 9.2 สวนไม้ดอกไม้ประดับ ร้อยละ 6.7 ส่วน คลองมหาสวัสดิ์ กับ บึงฉวาก และ หมู่บ้านควาย จ.สุพรรณบุรี มีการจัดท่องเที่ยวเท่ากัน คือร้อยละ 5.0 โครงการหลวง ร้อยละ 4.2 เท่ากับ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ส่วนงานเทศกาลผลไม้ที่จัดขึ้นตามจังหวัดต่างๆ บริษัทท่องเที่ยวจัด นำเที่ยวร้อยละ 3.4 และสวนสมุนไพรมีการจัดท่องเที่ยวที่น้อยที่สุด เพียงร้อยละ 1.7 (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2548)

การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	(n = 119)	
	จำนวน	ร้อยละ
การจัดการท่องเที่ยวเกษตรในปี พ.ศ. 2548^{1/}		
ไม่มีการจัดท่องเที่ยวเกษตร	75	63.0
มีการจัดท่องเที่ยวเกษตร	44	37.0
-ไร่อู่ข้าว	15	12.6
-สวนผักปลอดสารพิษ	14	11.4
-สวนผลไม้	11	9.2
-สวนไม้ดอกไม้ประดับ	8	6.7
-คลองมหาสวัสดิ์ จ.นครปฐม	6	5.0
-บึงฉวาก, หมู่บ้านควาย จ.สุพรรณบุรี	6	5.0
-โครงการหลวง	5	4.2
-ตลาดน้ำดำเนินสะดวก	5	4.2
-งานเทศกาลผลไม้ในจังหวัดต่างๆ	4	3.7
-สวนสมุนไพร	2	1.7

หมายเหตุ: ^{1/} บริษัทท่องเที่ยวที่มีการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2548) มากกว่าบริษัทละ 1 แห่ง

2. แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่บริษัทท่องเที่ยวคิดว่าน่าสนใจและเป็นที่ยอมรับ

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่บริษัทท่องเที่ยวคิดว่าน่าสนใจและเป็นที่ยอมรับพบว่า สวนผลไม้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่บริษัทท่องเที่ยวคิดว่านักท่องเที่ยวมีความสนใจและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด ร้อยละ 32.8 รองลงมา คือ โครงการหลวง ร้อยละ 26.9 สวนเกษตรปลอดสารพิษ ร้อย

ละ 20.2 ไร่่อ่งุ่น เท่ากับ สวนไม้ดอกไม้ประดับ คือ ไร่่อยละ 13.4 แหล่งท่องเที่ยวประเภทฟาร์มเลี้ยง สัตว์ ไร่่อยละ 12.6 ตลาดน้ำ ไร่่อยละ 7.6 สวนสมุนไพร ไร่่อยละ 6.7 และ สวนกล้วยไม้ มีผู้สนใจ และ นิยมเพียง ไร่่อยละ 5.0 (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 จำนวนและไร่่อยละของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่น่าสนใจและเป็นที่ยอมรับ ^u

	(n=119)	
แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่น่าสนใจและเป็นที่ยอมรับ	จำนวน	ไร่่อยละ
สวนผลไม้	39	32.8
โครงการหลวง	32	26.9
สวนเกษตรปลอดสารพิษ	24	20.2
ไร่่อ่งุ่น	16	13.4
สวนไม้ดอกไม้ประดับ	16	13.4
ฟาร์มเลี้ยงสัตว์	15	12.6
ตลาดน้ำ	9	7.6
สวนสมุนไพร	8	6.7
สวนกล้วยไม้	6	5.0

หมายเหตุ: ^u แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวคิดว่าน่าสนใจ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

จากผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว (ตารางที่ 17) พบว่า

ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวมีความเห็นด้วยระดับมากที่สุดเพียง 1 ประเด็น คือ แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อม จำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบายความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยว ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.54

ส่วนความคิดเห็นที่ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเห็นด้วยระดับมาก คือ การจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียด ก่อนกำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม

(4.45 คะแนน) การทำการประเมินผลการท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเกษตร (4.37 คะแนน) มักคุ้นเคยกับวีรกรรมของเหล่าท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วยอธิบายในสิ่งที่มีความรู้และไม่แสดงตัวเป็นวิทยากรเอง (4.33 คะแนน) นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ไปถึงได้สะดวกเพื่อความสะดวกสบาย และปลอดภัย (3.99 คะแนน) การวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวก เพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม (3.82 คะแนน) นักท่องเที่ยวสามารถซื้อผลผลิตของเหล่าท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปี หรือทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม (3.66 คะแนน) การจัดการท่องเที่ยวเกษตรมีความคุ้มค่าเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเมื่อเทียบกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างอื่น เช่นการท่องเที่ยว Shopping (3.66 คะแนน) การกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่รู้จักกันดี (3.60 คะแนน) การจัดการท่องเที่ยวเกษตรสามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการจัดการท่องเที่ยวแบบอื่น (3.59 คะแนน)

ส่วนความคิดเห็นที่ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวมีความเห็นด้วยระดับปานกลาง คือ การวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ง่ายมีระบบเช่นเดียวกับการวางแผนการจัดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (3.50 คะแนน) นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด (3.50 คะแนน) นักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวเกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ (3.50 คะแนน) แหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และสวยงามตลอดเวลา (3.35 คะแนน) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น (3.08 คะแนน) แหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากไม่มีห้องสุขาที่สะดวกสะอาด และปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม (3.06 คะแนน) การวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยากเพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวนจำกัด (2.92 คะแนน) การกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวไม่ค่อยรู้จักและไม่เป็นที่นิยม (2.83 คะแนน) และ นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่การเดินทางเป็นไปอย่างยากลำบากเพื่อความตื่นเต้น (2.62 คะแนน)

สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวมีความเห็นด้วยระดับน้อย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น (2.50 คะแนน) นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับต้นๆ (2.45 คะแนน) และแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ (2.07 คะแนน)

ตารางที่ 17 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการ
ท่องเที่ยวเกษตร

(n = 119)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	ระดับ ความ คิดเห็น
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
1.ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ สะดวกเพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม	26	50	39	4	-	3.82	มาก
2.ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวน จำกัด	15	30	28	23	23	2.92	ปาน กลาง
3.ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ อย่างมีระบบเช่นเดียวกับการวางแผนการ จัดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	20	42	39	14	4	3.50	ปาน กลาง
4.ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทาง ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตร อยู่มากมายและเป็นที่ยู่อักกันดี	20	47	38	12	2	3.60	มาก
5.ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทาง ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยว ไม่ค่อยรู้จักและไม่เป็นที่นิยม	12	27	30	29	21	2.83	ปาน กลาง
6.ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้อง ทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียดก่อน กำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและ เหมาะสม	65	42	12	-	-	4.45	มาก
7.ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทาง ท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปี มากที่สุด	20	38	43	18	-	3.50	ปาน กลาง

ตารางที่ 17 (ต่อ)

(n=119)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	ระดับ ความเห็น
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
8. ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไป แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่การเดินทางเป็น ไปอย่างยากลำบากเพื่อความตื่นเต้น	2	20	50	25	22	2.62	ปาน กลาง
9. ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไป แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ไปถึงได้สะดวก เพื่อความสบายและปลอดภัย	26	66	27	-	-	3.99	มาก
10. ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความ พร้อม จำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบาย ความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยว เกษตรอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยว	77	29	13	-	-	4.54	มาก ที่สุด
11. ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมาก มีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และ สวยงามตลอดเวลา	21	23	52	23	-	3.35	ปาน กลาง
12. ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมาก ไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาดและปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม	13	28	38	33	7	3.06	ปาน กลาง
13. ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ	2	7	22	54	34	2.07	น้อย
14. ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสามารถซื้อผล ผลิตของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปี หรือทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม	29	40	33	15	2	3.66	มาก
15. ท่านคิดว่ามัคคุเทศก์ควรขออนุญาต เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วย อธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็น วิทยากรเอง	66	34	12	6	1	4.33	มาก

ตารางที่ 17 (ต่อ)

(n=119)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	ระดับ ความเห็น
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
16.ท่านคิดว่าการทำงานประเมินผลการ ท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวเป็นสิ่ง จำเป็น เพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว เกษตร	63	37	19	-	-	4.37	มาก
17.ท่านคิดว่าจัดการท่องเที่ยวเกษตรมี ความคุ้มค่าเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เมื่อเทียบกับ การจัดการท่องเที่ยวอย่างอื่น เช่นการ ท่องเที่ยว Shopping	27	39	43	6	4	3.66	มาก
18.ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจ การท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยว อย่างอื่น	7	4	47	45	16	2.50	น้อย
19.ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการ ท่องเที่ยวอย่างอื่น	10	26	55	20	8	3.08	ปาน กลาง
20.ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการ ท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับ ต้นๆ	6	8	37	51	17	2.45	น้อย
21.ท่านคิดว่าจัดการท่องเที่ยวเกษตร สามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการ จัดการท่องเที่ยวแบบอื่น	14	51	45	9	-	3.59	มาก
22.ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยว เกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ	18	32	61	8	-	3.50	ปาน กลาง

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

1. ปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว แบ่งเป็น ปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวในประเทศ และ ปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวต่างประเทศ (ตารางที่ 18)

บริษัทท่องเที่ยว ร้อยละ 72.3 มีปัญหาในการดำเนินงาน โดยมีปัญหามากที่สุด คือ การแข่งขัน และการตัดราคากันเองระหว่างบริษัททัวร์ ร้อยละ 21.1 รองลงมาคือ ปัญหาด้านการเดินทาง และการจราจร ร้อยละ 14.3 เท่ากับ ปัญหาด้านความรู้และจำนวนบุคลากรภายในบริษัท ปัญหาด้านต้นทุนในการจัดท่องเที่ยวที่สูงขึ้น ร้อยละ 13.4 จำนวนและงบประมาณในการท่องเที่ยวของลูกค้าที่ลดลง ร้อยละ 12.6 การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง ร้อยละ 11.8 เท่ากับ ปัญหาความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล ปัญหาภัยธรรมชาติ การเมือง สังคม ร้อยละ 10.9 ปัญหาไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ร้อยละ 6.7 และ ปัญหาความร่วมมือจากหน่วยงานของภาครัฐเพียงร้อยละ 4.2

ส่วนปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวต่างประเทศของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า ร้อยละ 16.8 มีปัญหา โดยเป็นปัญหาด้านงบประมาณในการจัดท่องเที่ยวมากที่สุด ร้อยละ 7.6 รองลงมาคือ ปัญหาด้านสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่มีความแปลกใหม่ ร้อยละ 6.7 เท่ากับ ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างประเทศมีราคาสูง รวมทั้ง ปัญหาด้านบุคลากรในบริษัท ร้อยละ 3.4 และ ปัญหาภัยธรรมชาติ การเมือง และสังคม ร้อยละ 1.7

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยว
(n=119)

ปัญหาในการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวในประเทศ ¹		
ไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน	33	27.7
มีปัญหาในการดำเนินงาน	86	72.3
-การแข่งขันระหว่างบริษัททัวร์	26	21.8
-การเดินทาง การจราจร	17	14.3
-ความรู้, จำนวนบุคลากรในบริษัท	17	14.3
-ต้นทุนในการจัดท่องเที่ยวสูงขึ้น	16	13.4
-จำนวนและงบประมาณในการท่องเที่ยวของลูกค้าที่ลดลง	15	12.6
-การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง	14	11.8
-ปัญหาความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล	14	11.8
-ปัญหาภัยธรรมชาติ การเมือง สังคม	13	10.9
-ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวใหม่	8	6.7
-ปัญหาความร่วมมือจากหน่วยงานของภาครัฐ	5	4.2
ปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวต่างประเทศ ²		
ไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน	99	83.2
มีปัญหาในการดำเนินงาน	20	16.8
-ด้านงบประมาณในการจัดท่องเที่ยว	9	7.6
-สถานที่ท่องเที่ยวไม่มีความแปลกใหม่	8	6.7
-ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างประเทศมีราคาสูง	8	6.7
-ปัญหาด้านบุคลากรในบริษัท	4	3.4
-ปัญหาภัยธรรมชาติ การเมือง สังคม	2	1.7

หมายเหตุ: ¹ บริษัทท่องเที่ยวที่มีปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวในประเทศ มากกว่าบริษัทละ 1 ปัญหา

² บริษัทท่องเที่ยวที่มีปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวต่างประเทศ มากกว่าบริษัทละ 1 ปัญหา

2. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น ข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวในประเทศ และ ข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวในต่างประเทศ (ตารางที่ 19)

จากการศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวในประเทศ พบว่า บริษัทท่องเที่ยว ร้อยละ 47.1 มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการท่องเที่ยว โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงและรักษาคุณภาพในการดำเนินงานของบริษัทอยู่เสมอ มากที่สุด ร้อยละ 16.8 รองมาคือ หน่วยงานของภาครัฐควรให้การสนับสนุนบริษัทท่องเที่ยวมากขึ้น ร้อยละ 14.3 ควรปฏิบัติงานให้ลูกค้าพึงพอใจ ร้อยละ 12.6 เท่ากับ ควรกำหนดเกณฑ์การตั้งราคาในการจัดทัวร์ของแต่ละบริษัทให้เท่าเทียมกัน ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ทันสมัย และให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ร้อยละ 10.1 ควรคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ร้อยละ 6.7 เท่ากับ ศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ๆอยู่เสมอ และเสนอแนะว่าสถานที่ท่องเที่ยวควรมีความสะอาดสบายและราคาถูก เพียงร้อยละ 5.0

ส่วนข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวในต่างประเทศ พบว่า บริษัทท่องเที่ยว ร้อยละ 14.3 มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการท่องเที่ยวในต่างประเทศว่า ควรจัดงบประมาณการท่องเที่ยวต่างประเทศของลูกค้าให้มีราคาที่เหมาะสม ร้อยละ 9.2 ควรทำการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ๆอยู่เสมอ ร้อยละ 5.9 ควรพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 5.0 และเสนอแนะว่า ควรทำการขยายตลาดการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมในต่างประเทศ ร้อยละ 4.2

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยว

(n = 119)		
ข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวในประเทศ ^{1/}		
ไม่มีข้อเสนอแนะ	63	52.9
มีข้อเสนอแนะ	56	47.1
-ปรับปรุงและรักษาคุณภาพในการดำเนินงานอยู่เสมอ	20	16.8
-หน่วยงานของภาครัฐควรให้การสนับสนุนมากขึ้น	17	14.3
-ควรปฏิบัติงานให้ลูกค้าพึงพอใจ	15	12.6
-ควรกำหนดเกณฑ์การตั้งราคาในการจัดทัวร์ให้เท่าเทียมกัน	15	12.6
-ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ทันสมัย	12	10.1
-ควรคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	8	6.7
-ควรศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ๆอยู่เสมอ	8	6.7
-สถานที่ท่องเที่ยวควรมีความสะอาดสบายและราคาถูก	6	5.0
ข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวในต่างประเทศ ^{2/}		
ไม่มีข้อเสนอแนะ	102	85.7
มีข้อเสนอแนะ	17	14.3
-ควรจัดงบประมาณการท่องเที่ยวต่างประเทศของลูกค้าให้มีราคาที่เหมาะสม	11	9.2
-ศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ๆอยู่เสมอ	7	5.9
-พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพในการปฏิบัติงาน	6	5.0
-ขยายตลาดการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมในต่างประเทศ	5	4.2

หมายเหตุ: ^{1/} บริษัทท่องเที่ยวที่มีข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวในประเทศ มากกว่าบริษัทละ 1 ข้อ

^{2/} บริษัทท่องเที่ยวที่มีข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวต่างประเทศ มากกว่าบริษัทละ 1 ข้อ

3. ปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

ผลการศึกษา ปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวเกษตรตามความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว (ตารางที่ 20) พบว่า

ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว ร้อยละ 69.7 เห็นว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรมีปัญหา ที่สำคัญที่สุด คือ ปัญหาด้านความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว ร้อยละ 29.4 รองลงมาคือ การขาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกษตร ร้อยละ 21.8 การเดินทางไม่สะดวก และปัญหาด้านความพร้อมของวิทยากรในการบรรยาย มีความสำคัญเท่ากัน ร้อยละ 21.0 สถานที่ท่องเที่ยวมีน้อย และไม่น่าสนใจ ร้อยละ 20.2 นักท่องเที่ยวไม่รู้จัก และไม่นิยมการท่องเที่ยวเกษตร ร้อยละ 19.3 การขาดการส่งเสริมจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 12.6 ปัญหาด้านราคามีความสำคัญเท่ากับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องคำนึงถึงฤดูกาล ร้อยละ 11.8 และปัญหาที่ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวพบว่า มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ มัคคุเทศก์ไม่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวเกษตร ร้อยละ 5.9

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

	(n=119)	
ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร ^{1/}		
ไม่มีปัญหา	36	30.3
มีปัญหา	83	69.7
-ความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว	35	29.4
-ขาดการประชาสัมพันธ์	26	21.8
-การเดินทางไม่สะดวก	25	21.0
-ความพร้อมของวิทยากรบรรยาย	25	21.0
-สถานที่ท่องเที่ยวมีน้อยและไม่น่าสนใจ	24	20.2
-นักท่องเที่ยวไม่รู้จักและไม่นิยมการท่องเที่ยวเกษตร	23	19.3

ตารางที่ 20 (ต่อ)

(n=119)		
ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
-การขาดการส่งเสริมจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	15	12.6
-ปัญหาด้านราคา	14	11.8
-การจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องคำนึงถึงฤดูกาล	14	11.8
-มีเกษตรกรที่ไม่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวเกษตร	7	5.9

หมายเหตุ: ^{1/} ผู้บริหารมีปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร มากกว่าคนละ 1 ปัญหา

4. ข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

ส่วนข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเกษตรให้ประสบความสำเร็จตามความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว (ตารางที่ 21) พบว่า

ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวร้อยละ 61.3 มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกษตรให้มากขึ้น ร้อยละ 36.1 หน่วยงานภาครัฐและที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจริงจัง ร้อยละ 23.5 เท่ากับ ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรให้มีความพร้อมในทุกด้าน ควรพัฒนาความรู้ ความสามารถของวิทยากร ร้อยละ 18.5 ควรจัดการท่องเที่ยวเกษตรแทรกกับการท่องเที่ยวแบบอื่น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ ร้อยละ 12.6 ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรให้น่าสนใจอยู่เสมอ ร้อยละ 11.8 ควรมีการกำหนดเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวเกษตรให้มีความสะดวก และปลอดภัย ร้อยละ 10.9 และควรสนับสนุนให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเกษตร ร้อยละ 10.1

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวจำแนกตามข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเกษตรให้ประสบความสำเร็จ

(n = 119)		
ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร ^{1/}		
ไม่มีข้อเสนอแนะ	46	38.7
มีข้อเสนอแนะ	73	61.3
-ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกษตรให้มากขึ้น	43	36.1
-หน่วยงานภาครัฐและที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจริงจัง	28	23.5
-ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรให้มีความพร้อมในทุกด้าน	28	23.5
-ควรพัฒนาความรู้ ความสามารถให้วิทยากร	22	18.5
-ควรจัดการท่องเที่ยวเกษตรแทรกกับการท่องเที่ยวแบบอื่น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ	15	12.6
-ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรให้น่าสนใจอยู่เสมอ	14	11.8
-ควรกำหนดเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวเกษตรให้มีความสะดวกและปลอดภัย	13	10.9
-ควรสนับสนุนให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเกษตร	12	10.1

หมายเหตุ: ^{1/} ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร มากกว่าคนละ 1 ข้อ

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ เพศ ต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตร ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่เพศแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกันบางประการ คือ การกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวกเพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่รู้จักกันดี โดยผู้บริหารเพศชาย เห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.80 คะแนน และผู้บริหารเพศหญิงเห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.16 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=3.659$) ส่วนความคิดเห็นว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวนจำกัด ปรากฏว่า ผู้บริหารเพศหญิงเห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.37 คะแนน และผู้บริหารเพศชายก็เห็นด้วยปานกลาง แต่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.581$) สำหรับความคิดเห็นว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรสามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการจัดการท่องเที่ยวแบบอื่น ปรากฏว่า ผู้บริหารเพศชายเห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.70 คะแนน และผู้บริหารเพศหญิงเห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.34 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.353$) (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ สะดวกเพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม								
ชาย (n=81)	18	39	22	2	-	3.90	1.538	0.127
หญิง (n=38)	8	11	17	2	-	3.66		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวนจำกัด								
ชาย (n=81)	10	15	17	20	19	2.72	-2.581	0.011
หญิง (n=38)	5	15	11	3	4	3.37		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ อย่างมีระบบเช่นเดียวกับการวางแผนการจัดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม								
ชาย (n=81)	15	34	20	8	4	3.59	1.391	0.167
หญิง (n=38)	5	8	19	6	-	3.32		
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตร อยู่มากมายและเป็นที่ยู้อักกันดี								
ชาย (n=81)	17	37	21	6	-	3.80	3.659	0.000
หญิง (n=38)	3	10	17	6	2	3.16		
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยว ไม่ค่อยรู้จักและไม่เป็นที่นิยม								
ชาย (n=81)	12	11	21	22	15	2.79	-0.531	0.597
หญิง (n=38)	-	16	9	7	6	2.92		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้อง ทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียดก่อน กำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและ เหมาะสม								
ชาย (n=81)	46	25	10	-	-	4.44	-0.022	0.982
หญิง (n=38)	19	17	2	-	-	4.45		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทาง ท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปี มากที่สุด								
ชาย (n=81)	14	29	24	14	-	3.53	0.447	0.656
หญิง (n=38)	6	9	19	4	-	3.45		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไป แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่การเดินทางเป็น ไปอย่างยากลำบากเพื่อความตื่นเต้น								
ชาย (n=81)	-	15	34	20	12	2.64	0.312	0.756
หญิง (n=38)	2	5	16	5	10	2.58		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไป แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ไปถึงได้สะดวก เพื่อความสบายและปลอดภัย								
ชาย (n=81)	17	43	21	-	-	3.95	-0.974	0.332
หญิง (n=38)	9	23	6	-	-	4.08		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความ พร้อม จำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบาย ความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยว เกษตรอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยว								
ชาย (n=81)	54	18	9	-	-	4.56	0.410	0.682
หญิง (n=38)	23	11	4	-	-	4.50		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และสวยงามตลอดเวลา								
ชาย (n=81)	15	18	30	18	-	3.37	0.280	0.780
หญิง (n=38)	6	5	22	5	-	3.32		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม								
ชาย (n=81)	12	17	24	22	6	3.09	0.401	0.689
หญิง (n=38)	1	11	14	11	1	3.00		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ								
ชาย (n=81)	2	5	15	34	25	2.07	0.117	0.907
หญิง (n=38)	-	2	7	20	9	2.05		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสามารถซื้อผลผลิตของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปีหรือทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม								
ชาย (n=81)	21	26	21	3	-	3.68	0.232	0.817
หญิง (n=38)	8	14	12	2	2	3.63		
ท่านคิดว่ามัคคุเทศก์ควรขออนุญาตเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วยอธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็นวิทยากรเอง								
ชาย (n=81)	43	26	8	4	-	4.33	0.097	0.923
หญิง (n=38)	23	8	4	2	1	4.32		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการทำงานประเมิณผลการท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเกษตร								
ชาย (n=81)	46	21	14	-	-	4.40	0.539	0.591
หญิง (n=38)	17	16	5	-	-	4.32		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรมีความคุ้มค่าเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เมื่อเทียบกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างอื่น เช่น การท่องเที่ยว Shopping								
ชาย (n=81)	18	28	27	4	4	3.64	-0.349	0.727
หญิง (n=38)	9	11	16	2	-	3.71		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น								
ชาย (n=81)	4	4	31	32	10	2.51	0.032	0.974
หญิง (n=38)	3	-	16	13	6	2.50		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น								
ชาย (n=81)	4	20	41	12	4	3.10	0.235	0.815
หญิง (n=38)	6	6	14	8	4	3.05		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับต้นๆ								
ชาย (n=81)	4	3	28	35	11	2.43	-0.348	0.729
หญิง (n=38)	2	5	9	16	6	2.50		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าจัดการท่องเที่ยวเกษตรสามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการจัดการท่องเที่ยวแบบอื่น								
ชาย (n=81)	10	39	30	2	-	3.70	2.353	0.020
หญิง (n=38)	4	12	15	7	-	3.34		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวเกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ								
ชาย (n=81)	11	29	38	3	-	3.59	1.705	0.091
หญิง (n=38)	7	3	23	5	-	3.32		

สมมติฐานที่ 2 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ อายุ แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ อายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกันบางประการ คือ การกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมาย และเป็นที่ยอมรับกันดี โดยผู้บริหารที่มีอายุมาก เห็นด้วยมากด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.86 คะแนน และผู้บริหารที่มีอายุน้อย เห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.35 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -3.020$) ส่วนความคิดเห็นว่า มัคคุเทศก์ควรขออนุญาตเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเพื่อช่วยอธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็นวิทยากรเอง โดยผู้บริหารที่มีอายุมากเห็นด้วยมากที่สุด ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.51 คะแนน และผู้บริหารที่มีอายุน้อยเห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.16 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.106$) นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารที่มีความคิดเห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับต้นๆ เป็นผู้บริหารที่มีอายุน้อย เห็นด้วยปานกลางด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.66 คะแนน และผู้บริหารที่มีอายุมาก เห็นด้วยน้อยด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.23 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.436$) (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของ
ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ สะดวกเพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม								
อายุน้อย (n=62)	14	26	20	2	-	3.84	0.213	0.832
อายุมาก (n=57)	12	14	19	2	-	3.81		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวน จำกัด								
อายุน้อย (n=62)	4	23	16	14	5	3.11	1.642	0.103
อายุมาก (n=57)	11	7	12	9	18	2.72		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ อย่างมีระบบเช่นเดียวกับการวางแผนการ จัดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม								
อายุน้อย (n=62)	8	24	18	8	4	3.39	-1.316	0.191
อายุมาก (n=57)	12	18	21	6	-	3.63		
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทาง ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตร อยู่มากมายและเป็นที่ยู้อีกกันดี								
อายุน้อย (n=62)	6	24	20	10	2	3.35	-3.020	0.003
อายุมาก (n=57)	14	23	18	2	-	3.86		

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่ากาหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยากเพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวไม่ค่อยรู้จักและไม่เป็นที่นิยม								
อายุน้อย (n=62)	4	14	21	21	2	2.95	1.089	0.278
อายุมาก (n=57)	8	13	9	8	19	2.70		
ท่านคิดว่ากาจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียดก่อนกำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม								
อายุน้อย (n=62)	34	22	6	-	-	4.45	0.105	0.917
อายุมาก (n=57)	31	20	6	-	-	4.44		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด								
อายุน้อย (n=62)	12	21	21	8	-	3.60	1.114	0.268
อายุมาก (n=57)	8	17	22	10	-	3.40		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่การเดินทางเป็นไปอย่างยากลำบากเพื่อความตื่นเต้น								
อายุน้อย (n=62)	-	10	29	13	10	2.63	0.079	0.937
อายุมาก (n=57)	2	10	21	12	12	2.61		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ไปถึงได้สะดวกเพื่อความสบายและปลอดภัย								
อายุน้อย (n=62)	14	33	15	-	-	3.98	-0.131	0.896
อายุมาก (n=57)	12	33	12	-	-	4.00		

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อมจำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบายความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยว								
อายุน้อย (n=62)	39	17	6	-	-	4.53	-0.092	0.927
อายุมาก (n=57)	38	12	7	-	-	4.54		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และสวยงามตลอดเวลา								
อายุน้อย (n=62)	8	14	33	7	-	3.37	0.207	0.837
อายุมาก (n=57)	13	9	19	16	-	3.33		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม								
อายุน้อย (n=62)	4	15	28	10	5	3.05	-0.108	0.914
อายุมาก (n=57)	9	13	10	23	2	3.07		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับบริการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ								
อายุน้อย (n=62)	-	2	10	34	16	1.97	-1.223	0.224
อายุมาก (n=57)	2	5	12	20	18	2.18		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสามารถซื้อผลผลิตของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปีหรือทุกครั้งที่ไปเยี่ยมชม								
อายุน้อย (n=62)	12	28	16	6	-	3.74	0.857	0.393
อายุมาก (n=57)	17	12	17	9	2	3.58		

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่ามัคคุเทศก์ควรขออนุญาต เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วย อธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัว เป็นวิทยากรเอง								
อายุน้อย (n=62)	30	18	9	4	1	4.16	-2.106	0.037
อายุมาก (n=57)	36	16	3	2	-	4.51		
ท่านคิดว่าการทำงานการประเมินผลการ ท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวเป็นสิ่ง จำเป็น เพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว เกษตร								
อายุน้อย (n=62)	36	12	14	-	-	4.35	-0.226	0.821
อายุมาก (n=57)	27	25	5	-	-	4.39		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรมี ความคุ้มค่าเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เมื่อเทียบกับ การจัดการท่องเที่ยวอย่างอื่น เช่นการ ท่องเที่ยว Shopping								
อายุน้อย (n=62)	16	18	26	2	-	3.77	1.266	0.208
อายุมาก (n=57)	11	21	17	4	4	3.54		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจ การท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยว อย่างอื่น								
อายุน้อย (n=62)	2	4	26	20	10	2.48	-0.237	0.813
อายุมาก (n=57)	5	-	21	25	6	2.53		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการ ท่องเที่ยวอย่างอื่น								
อายุน้อย (n=62)	4	14	30	10	4	3.06	-0.222	0.825
อายุมาก (n=57)	6	12	25	10	4	3.11		

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับ ต้นๆ								
อายุน้อย (n=62)	4	4	23	29	2	2.66	2.436	0.016
อายุมาก (n=57)	2	4	14	22	15	2.23		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรสามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการจัดการท่องเที่ยวแบบอื่น								
อายุน้อย (n=62)	4	30	26	2	-	3.58	-0.108	0.914
อายุมาก (n=57)	10	21	19	7	-	3.60		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวเกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ								
อายุน้อย (n=62)	4	23	32	3	-	3.45	-0.717	0.475
อายุมาก (n=57)	14	9	29	5	-	3.56		

สมมติฐานที่ 3 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ ระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกันบางประการ คือ นักท่องเที่ยวสามารถซื้อผลิตภัณฑ์ของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปี หรือทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม โดยผู้บริหารที่มีการศึกษาสูง เห็นด้วยมากด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.78 คะแนน และผู้บริหารที่มีศึกษาน้อยเห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.14 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.602$) ส่วนความคิดเห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวเกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ พบว่า ผู้บริหารที่มีการศึกษาสูง เห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.57 คะแนน และผู้บริหารที่มีศึกษาน้อย เห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.14 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.229$) (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของ
ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวกเพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม								
การศึกษาน้อย (n=21)	2	12	5	2	-	3.67	-0.979	0.330
การศึกษามาก (n=98)	24	38	34	2	-	3.86		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวนมาก								
การศึกษาน้อย (n=21)	4	5	6	-	6	3.05	0.471	0.638
การศึกษามาก (n=98)	11	25	22	23	17	2.90		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ อย่างมีระบบเช่นเดียวกับการวางแผนการจัดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม								
การศึกษาน้อย (n=21)	4	2	11	4	-	3.29	-1.087	0.279
การศึกษามาก (n=98)	16	40	28	10	4	3.55		
ท่านคิดว่า การกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่รู้จักกันดี								
การศึกษาน้อย (n=21)	6	8	5	2	-	3.86	1.403	0.163
การศึกษามาก (n=98)	14	39	33	10	2	3.54		

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวไม่ค่อยรู้จักและไม่เป็นที่นิยม								
การศึกษาน้อย (n=21)	6	5	4	-	6	3.24	1.652	0.101
การศึกษามาก (n=98)	6	22	26	29	15	2.74		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียดก่อนกำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม								
การศึกษาน้อย (n=21)	12	8	1	-	-	4.52	0.587	0.558
การศึกษามาก (n=98)	53	34	11	-	-	4.43		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด								
การศึกษาน้อย (n=21)	4	4	10	3	-	3.43	-0.402	0.688
การศึกษามาก (n=98)	16	34	33	15	-	3.52		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่การเดินทางเป็นไปอย่างยากลำบากเพื่อความตื่นเต้น								
การศึกษาน้อย (n=21)	-	5	10	4	2	2.86	1.161	0.248
การศึกษามาก (n=98)	2	15	40	21	20	2.57		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ไปถึงได้สะดวกเพื่อความสบายและปลอดภัย								
การศึกษาน้อย (n=21)	2	15	4	-	-	3.90	-0.653	0.515
การศึกษามาก (n=98)	24	51	23	-	-	4.01		

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อมจำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบายความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยว								
การศึกษาน้อย (n=21)	14	5	2	-	-	4.57	0.246	0.806
การศึกษามาก (n=98)	63	24	11	-	-	4.53		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และสวยงามตลอดเวลา								
การศึกษาน้อย (n=21)	1	6	6	8	-	3.00	-1.822	0.071
การศึกษามาก (n=98)	20	17	46	15	-	3.43		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม								
การศึกษาน้อย (n=21)	2	5	4	10	-	2.95	-0.491	0.624
การศึกษามาก (n=98)	11	23	34	23	7	3.08		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ								
การศึกษาน้อย (n=21)	-	1	4	12	4	2.10	0.152	0.880
การศึกษามาก (n=98)	2	6	18	42	30	2.06		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสามารถซื้อผลผลิตของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปีหรือทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม								
การศึกษาน้อย (n=21)	2	5	8	6	-	3.14	-2.602	0.010
การศึกษามาก (n=98)	27	35	25	9	2	3.78		

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่ามัคคุเทศก์ควรขออนุญาต เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วย อธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็น วิทยากรเอง								
การศึกษาน้อย (n=21)	12	7	-	2	-	4.38	0.293	0.770
การศึกษามาก (n=98)	54	27	12	4	1	4.32		
ท่านคิดว่าการทำงานการประเมินผลการ ท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวเป็นสิ่ง จำเป็น เพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว เกษตร								
การศึกษาน้อย (n=21)	6	15	-	-	-	4.29	-0.567	0.572
การศึกษามาก (n=98)	57	22	19	-	-	4.39		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรมี ความคุ้มค่าเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เมื่อเทียบกับ การจัดการท่องเที่ยวอย่างอื่น เช่นการ ท่องเที่ยว Shopping								
การศึกษาน้อย (n=21)	6	7	4	4	-	3.71	0.255	0.799
การศึกษามาก (n=98)	21	32	39	2	4	3.65		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจ การท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยว อย่างอื่น								
การศึกษาน้อย (n=21)	2	-	11	6	2	2.71	1.091	0.278
การศึกษามาก (n=98)	5	4	36	39	14	2.46		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการ ท่องเที่ยวอย่างอื่น								
การศึกษาน้อย (n=21)	2	3	8	8	-	2.95	-0.666	0.507
การศึกษามาก (n=98)	8	23	47	12	8	3.11		

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับ ต้นๆ								
การศึกษาน้อย (n=21)	2	1	4	10	4	2.38	-0.370	0.712
การศึกษามาก (n=98)	4	7	33	41	13	2.47		
ท่านคิดว่าจัดการการท่องเที่ยวเกษตรสามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการจัดการท่องเที่ยวแบบอื่น								
การศึกษาน้อย (n=21)	2	6	13	-	-	3.48	-0.709	0.480
การศึกษามาก (n=98)	12	45	32	9	-	3.61		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวเกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ								
การศึกษาน้อย (n=21)	2	2	14	3	-	3.14	-2.229	0.028
การศึกษามาก (n=98)	16	30	47	5	-	3.58		

สมมติฐานที่ 4 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ ประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยวแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยวแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกันบางประการ คือ แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อม จำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบายความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยว โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก เห็นด้วยมากที่สุดด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.69 คะแนน และผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย เห็นด้วยมากที่สุดด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.43 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=-2.072$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ ปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย เห็นด้วยน้อย ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.22 คะแนน และผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากก็เห็นด้วยน้อย ด้วยคะแนนเฉลี่ย 1.86 คะแนน แต่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

($t=2.114$) สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับ นักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจการท่องเที่ยวมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่นนั้น ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย เห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.66 คะแนน และผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากเห็นด้วยน้อย ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.29 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.068$) (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวของ
ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวในประเทศไทยทำได้ สะดวกเพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	16	26	22	4	-	3.79	-0.456	0.649
ประสบการณ์มาก (n=51)	10	24	17	-	-	3.86		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวน จำกัด								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	8	23	10	16	11	3.01	0.864	0.389
ประสบการณ์มาก (n=51)	7	7	18	7	12	2.80		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวในประเทศไทยทำได้ อย่างมีระบบเช่นเดียวกับการวางแผนการ จัดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	9	27	20	8	4	3.43	-0.964	0.337
ประสบการณ์มาก (n=51)	11	15	19	6	-	3.61		

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่ยู้งักกันดี								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	11	20	27	10	-	3.47	-1.700	0.092
ประสบการณ์มาก (n=51)	9	27	11	2	2	3.76		
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวไม่ค่อยรู้จักและไม่เป็นที่นิยม								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	8	16	19	15	10	2.96	1.251	0.213
ประสบการณ์มาก (n=51)	4	11	11	14	11	2.67		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียดก่อนกำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	35	25	8	-	-	4.40	-0.904	0.368
ประสบการณ์มาก (n=51)	30	17	4	-	-	4.51		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	14	22	22	10	-	3.59	1.119	0.265
ประสบการณ์มาก (n=51)	6	6	21	8	-	3.39		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่การเดินทางเป็นไปอย่างยากลำบากเพื่อความตื่นเต้น								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	2	12	30	16	8	2.76	1.771	0.079
ประสบการณ์มาก (n=51)	-	8	29	9	14	2.43		

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไป แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ไปถึงได้สะดวก เพื่อความสะดวกและปลอดภัย								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	14	38	16	-	-	3.97	-0.393	0.695
ประสบการณ์มาก (n=51)	12	28	11	-	-	4.02		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความ พร้อม จำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบาย ความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยว เกษตรอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยว								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	37	23	8	-	-	4.43	-2.072	0.040
ประสบการณ์มาก (n=51)	40	6	5	-	-	4.69		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมาก มีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และ สวยงามตลอดเวลา								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	12	16	31	9	-	3.46	1.371	0.191
ประสบการณ์มาก (n=51)	9	7	21	14	-	3.22		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมาก ไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาดและ ปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	5	17	27	16	3	3.07	0.169	0.866
ประสบการณ์มาก (n=51)	8	11	11	17	4	3.04		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	2	4	17	29	16	2.22	2.114	0.037
ประสบการณ์มาก (n=51)	-	3	5	25	18	1.86		

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสามารถซื้อผล ผลิตของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปี หรือทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	18	29	12	7	2	3.79	1.595	0.114
ประสบการณ์มาก (n=51)	11	11	21	8	-	3.49		
ท่านคิดว่ามัคคุเทศก์ควรขออนุญาต เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วย อธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็น วิทยากรเอง								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	35	21	9	2	1	4.28	-0.666	0.507
ประสบการณ์มาก (n=51)	31	13	3	4	-	4.39		
ท่านคิดว่าการทำงานประเมินผลการ ท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวเป็นสิ่ง จำเป็น เพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว เกษตร								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	32	22	14	-	-	4.26	-1.789	0.076
ประสบการณ์มาก (n=51)	31	15	5	-	-	4.51		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรมี ความคุ้มค่าเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เมื่อเทียบกับ การจัดการท่องเที่ยวอย่างอื่น เช่นการ ท่องเที่ยว Shopping								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	16	19	27	4	2	3.63	-0.398	0.691
ประสบการณ์มาก (n=51)	11	20	16	2	2	3.71		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจ การท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยว อย่างอื่น								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	7	4	26	21	10	2.66	2.068	0.041
ประสบการณ์มาก (n=51)	-	-	21	24	6	2.29		

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	8	10	35	9	6	3.07	-0.132	0.895
ประสบการณ์มาก (n=51)	2	16	20	11	2	3.10		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับต้นๆ								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	4	4	26	23	11	2.51	0.774	0.440
ประสบการณ์มาก (n=51)	2	4	11	28	6	2.37		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรสามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการจัดการท่องเที่ยวแบบอื่น								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	8	28	23	9	-	3.51	-1.165	0.246
ประสบการณ์มาก (n=51)	6	23	22	-	-	3.69		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวเกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ								
ประสบการณ์น้อย (n=68)	9	21	35	3	-	3.53	0.380	0.705
ประสบการณ์มาก (n=51)	9	11	26	5	-	3.47		

สมมติฐานที่ 5 บริษัทท่องเที่ยวที่ระยะเวลาการจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยวแตกต่างกัน ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่ระยะเวลาการจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยวแตกต่างกัน ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกันบางประการ คือ การวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยากเพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวนจำกัด โดยผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่จัดตั้งมาเป็นระยะเวลานาน

เห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.33 คะแนน และผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่จัดตั้งมาเป็นระยะเวลาไม่นาน ก็เห็นด้วยปานกลางด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.75 คะแนน แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.272$) ส่วนความคิดเห็นว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียด ก่อนกำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม ปรากฏว่าผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่จัดตั้งมาเป็นระยะเวลานาน เห็นด้วยมากที่สุด ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.69 คะแนน และผู้บริหารของบริษัทที่มีระยะเวลาการจัดตั้งไม่นาน เห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.34 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.732$) สำหรับความคิดเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม พบว่าผู้บริหารของบริษัทที่มีระยะเวลาการจัดตั้งนาน เห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.36 คะแนน และผู้บริหารของบริษัทที่มีระยะเวลาการจัดตั้งไม่นาน เห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.93 คะแนน แต่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.015$) อีกทั้งได้พบว่าความเห็นที่ว่า มัคคุเทศก์ควรขออนุญาตเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วยอธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็นวิทยากรเอง พบว่าผู้บริหารของบริษัทที่มีระยะเวลาการจัดตั้งนาน เห็นด้วยมากที่สุด ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.61 คะแนน และผู้บริหารของบริษัทที่มีระยะเวลาการจัดตั้งไม่นาน เห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.20 คะแนน ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.270$) และเกี่ยวกับความคิดเห็นที่ว่า การจัดการท่องเที่ยวเกษตรสามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการจัดการท่องเที่ยวแบบอื่น ปรากฏว่าผู้บริหารของบริษัทที่มีระยะเวลาการจัดตั้งนาน เห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.86 คะแนน และผู้บริหารของบริษัทที่มีระยะเวลาการจัดตั้งไม่นาน เห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.47 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.517$) (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของ
ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่บริษัทท่องเที่ยวมีระยะเวลาการจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยว
แตกต่างกัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ สะดวกเพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	6	20	10	-	-	3.89	0.579	0.564
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	20	30	29	4	-	3.80		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวน จำกัด								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	8	10	10	2	6	3.33	2.272	0.025
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	7	20	18	21	17	2.75		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ อย่างมีระบบเช่นเดียวกับการวางแผนการ จัดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	8	12	14	2	-	3.72	1.551	0.124
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	12	30	25	12	4	3.41		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทาง ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตร อยู่มากมายและเป็นที่ยู้อักกันดี								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	8	16	10	-	2	3.78	1.387	0.168
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	12	31	28	12	-	3.52		
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทาง ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยว ไม่ค่อยรู้จักและไม่เป็นที่นิยม								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	8	7	7	10	4	3.14	1.779	0.078
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	4	20	23	19	17	2.70		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้อง ทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียดก่อน กำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและ เหมาะสม								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	26	9	1	-	-	4.69	2.732	0.007
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	39	33	11	-	-	4.34		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	8	13	11	4	-	3.69	1.451	0.150
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	12	25	32	14	-	3.42		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่การเดินทางเป็นไปอย่างยากลำบากเพื่อความตื่นเต้น								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	-	7	13	8	8	2.53	-0.658	0.512
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	2	13	37	17	14	2.66		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ไปถึงได้สะดวกเพื่อความสะดวกและปลอดภัย								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	10	21	5	-	-	4.14	1.589	0.115
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	16	45	22	-	-	3.93		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อมจำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบายความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยว								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	28	5	3	-	-	4.69	1.652	0.101
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	49	24	10	-	-	4.47		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และสวยงามตลอดเวลา								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	6	9	13	8	-	3.36	0.059	0.953
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	15	14	39	15	-	3.35		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	4	14	9	9	-	3.36	2.015	0.046
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	9	14	29	24	7	2.93		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	2	2	7	15	10	2.19	0.986	0.326
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	-	5	15	39	24	2.01		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสามารถซื้อผลผลิตของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปีหรือทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	10	7	13	6	-	3.58	-0.557	0.579
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	19	33	20	9	2	3.70		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่ามัคคุเทศก์ควรขออนุญาต เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วย อธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็น วิทยากรเอง								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	25	8	3	-	-	4.61	2.270	0.025
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	41	26	9	6	1	4.20		
ท่านคิดว่าการทำการประเมินผลการ ท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวเป็นสิ่ง จำเป็น เพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว เกษตร								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	22	11	3	-	-	4.53	1.530	0.129
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	41	26	16	-	-	4.30		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรมี ความสัมพันธ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เมื่อเทียบกับ การจัดการท่องเที่ยวอย่างอื่น เช่นการ ท่องเที่ยว Shopping								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	10	13	5	4	4	3.58	-0.581	0.563
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	17	26	38	2	-	3.70		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจ								
การท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยว								
อย่างอื่น								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น								
ระยะเวลาสั้น (n=36)	4	-	16	12	4	2.67	1.202	0.232
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น								
ระยะเวลายาวนาน (n=83)	3	4	31	33	12	2.43		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ								
สนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการ								
ท่องเที่ยวอย่างอื่น								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น								
ระยะเวลาสั้น (n=36)	4	8	18	6	-	3.28	1.403	0.163
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น								
ระยะเวลายาวนาน (n=83)	6	18	37	14	8	3.00		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการ								
ท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับ								
ต้นๆ								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น								
ระยะเวลาสั้น (n=36)	2	3	9	12	10	2.31	-1.077	0.284
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น								
ระยะเวลายาวนาน (n=83)	4	5	28	39	7	2.52		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตร								
สามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการ								
จัดการท่องเที่ยวแบบอื่น								
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น								
ระยะเวลาสั้น (n=36)	8	15	13	-	-	3.86	2.517	0.013
ผู้บริหารฯของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น								
ระยะเวลายาวนาน (n=83)	6	36	32	9	-	3.47		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวนิยมนิคมการท่องเที่ยวเกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ								
ผู้บริหารของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลานาน (n=36)	8	6	18	4	-	3.50	-0.036	0.971
ผู้บริหารของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็น ระยะเวลาไม่นาน (n=83)	10	26	43	4	-	3.51		

สมมติฐานที่ 6 บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนพนักงานของบริษัทแตกต่างกันผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนพนักงานแตกต่างกัน ผู้บริหารของบริษัทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกันบางประการ คือ ความคิดเห็นว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมาย และเป็นที่รู้จักกันดี โดยผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก เห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.97 คะแนน และผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย เห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.47 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.614$) ส่วนความคิดเห็นที่ว่านักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด ปรากฏว่า ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย เห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.67 คะแนน และผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก เห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.03 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t= 3.366$) สำหรับความคิดเห็นที่ว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และสวยงามตลอดเวลา พบว่าผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก เห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.68 คะแนน และผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย เห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.24 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.159$) ส่วนความคิดเห็นที่ว่า แหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ ปรากฏว่า ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย เห็นด้วยน้อย ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.17 คะแนน และผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก

เห็นด้วยน้อย ด้วยคะแนนเฉลี่ย 1.77 คะแนน เช่นกัน แต่ก็แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.075$) อีกทั้งพบว่าตามความคิดเห็นที่ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่นนั้น ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมากเห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.52 คะแนน และ ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อยเห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.93 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.894$) (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนพนักงานในบริษัทแตกต่างกัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ สะดวกเพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	22	31	31	4	-	3.81	-0.378	0.706
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	4	9	8	-	-	3.87		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการ ท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวน จำกัด								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	13	21	15	18	21	2.85	-1.007	0.316
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	2	9	13	5	2	3.13		

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ อย่างมีระบบเช่นเดียวกับการวางแผนการจัดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	13	32	29	10	4	3.45	-0.898	0.371
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	7	10	10	4	-	3.65		
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่รู้จักกันดี								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	15	27	32	12	2	3.47	-2.614	0.010
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	5	20	6	-	-	3.97		
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวไม่ค่อยรู้จักและไม่เป็นที่นิยม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	8	24	19	18	19	2.82	-0.201	0.841
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	4	3	11	11	2	2.87		

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้อง ทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียดก่อน กำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและ เหมาะสม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	44	38	6	-	-	4.43	-0.369	0.713
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	21	4	6	-	-	4.48		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทาง ท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปี มากที่สุด								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	20	32	23	13	-	3.67	3.366	0.001
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	-	6	20	15	-	3.03		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไป แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่การเดินทางเป็น ไปอย่างยากลำบากเพื่อความตื่นเต้น								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	2	11	36	21	18	2.52	-1.794	0.075
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	-	9	14	4	4	2.90		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไป แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ไปถึงได้สะดวก เพื่อความสบายและปลอดภัย								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	20	51	17	-	-	4.03	1.167	0.245
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	6	15	10	-	-	3.87		

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อมจำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบายความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยว								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย (n=88)	52	28	8	-	-	4.50	-1.013	0.313
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก (n=31)	25	1	5	-	-	4.65		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และสวยงามตลอดเวลา								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย (n=88)	14	13	41	20	-	3.24	-2.159	0.033
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก (n=31)	7	10	11	3	-	3.68		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย (n=88)	8	21	31	25	3	3.07	0.157	0.876
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก (n=31)	5	7	7	8	4	3.03		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย (n=88)	2	6	19	39	22	2.17	2.075	0.040
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก (n=31)	-	1	3	15	12	1.77		

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสามารถซื้อผล ผลิตของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปี หรือทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	23	30	20	13	2	3.67	0.116	0.907
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	6	10	13	2	-	3.65		
ท่านคิดว่ามัคคุเทศก์ควรขออนุญาต เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วย อธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็น วิทยากรเอง								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	53	23	7	4	1	4.40	1.416	0.159
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	13	11	5	2	-	4.13		
ท่านคิดว่าการทำกรประเมินผลการ ท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวเป็นสิ่ง จำเป็น เพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว เกษตร								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานน้อย (n=88)	47	28	13	-	-	4.39	0.408	0.684
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน พนักงานมาก (n=31)	16	9	6	-	-	4.32		

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรมีความคุ้มค่าเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เมื่อเทียบกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างอื่น เช่นการท่องเที่ยว Shopping								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย (n=88)	19	28	33	6	2	3.64	-0.507	0.613
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก (n=31)	8	11	10	-	2	3.74		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย (n=88)	6	4	31	37	10	2.53	0.563	0.575
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก (n=31)	1	-	16	8	6	2.42		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย (n=88)	6	13	46	15	8	2.93	-2.894	0.005
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก (n=31)	4	13	9	5	-	3.52		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay มากเป็นอันดับต้นๆ								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย (n=88)	6	7	23	37	15	2.45	0.014	0.989
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก (n=31)	-	1	14	14	2	2.45		

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าจัดการท่องเที่ยวเกษตรสามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการจัดการท่องเที่ยวแบบอื่น								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย (n=88)								
	12	41	27	8	-	3.65	1.378	0.171
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก (n=31)								
	2	10	18	1	-	3.42		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวเกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานน้อย (n=88)								
	15	22	46	5	-	3.53	0.658	0.512
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนพนักงานมาก (n=31)								
	3	10	15	3	-	3.42		

สมมติฐานที่ 7 บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์แตกต่างกันผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรไม่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษา พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์ของบริษัทแตกต่างกัน ผู้บริหารของบริษัทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกันบางประการ คือ ความคิดเห็นว่า นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด ปรากฏว่า ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์น้อย เห็นด้วยมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.61 คะแนน และผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์มาก เห็นด้วยปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.17 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.206$) ส่วนความคิดเห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ พบว่า ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์น้อย เห็นด้วยน้อย ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.20 คะแนน และผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์มาก ก็เห็นด้วยน้อยเช่นกัน ด้วยคะแนนเฉลี่ย 1.66 คะแนน แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.832$) (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหาร
บริษัทท่องเที่ยวที่บริษัทท่องเที่ยวมีจำนวนมัคคุเทศก์ของบริษัทแตกต่างกัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวกเพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนมัคคุเทศก์น้อย (n=90)	19	35	32	4	-	3.77	-1.355	0.178
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนมัคคุเทศก์มาก (n=29)	7	15	7	-	-	4.00		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวนมาก								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนมัคคุเทศก์น้อย (n=90)	12	22	17	18	21	2.84	-1.169	0.245
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนมัคคุเทศก์มาก (n=29)	3	8	11	5	2	3.17		
ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ อย่างมีระบบเช่นเดียวกับการวางแผนการจัดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนมัคคุเทศก์น้อย (n=90)	13	33	30	10	4	3.46	-0.920	0.360
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวนมัคคุเทศก์มาก (n=29)	7	9	9	4	-	3.66		

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่รู้จักกันดี								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์น้อย (n=90)	15	32	31	10	2	3.53	-1.296	0.198
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์มาก (n=29)	5	15	7	2	-	3.79		
ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยาก เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวไม่ค่อยรู้จักและไม่เป็นที่นิยม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์น้อย (n=90)	8	21	23	20	19	2.76	-1.175	0.242
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์มาก (n=29)	4	7	7	9	2	3.07		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียดก่อนกำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์น้อย (n=90)	49	34	7	-	-	4.47	0.607	0.545
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์มาก (n=29)	16	8	5	-	-	4.38		

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์น้อย (n=90)	20	31	23	16	-	3.61	2.206	0.029
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์มาก (n=29)	-	7	20	2	-	3.17		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่การเดินทางเป็นไปอย่างยากลำบากเพื่อความตื่นเต้น								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์น้อย (n=90)	2	12	40	20	16	2.60	-0.408	0.684
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์มาก (n=29)	-	8	10	5	6	2.69		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ไปถึงได้สะดวกเพื่อความสะดวกและปลอดภัย								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์น้อย (n=90)	20	52	17	-	-	4.04	1.524	0.130
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์มาก (n=29)	5	14	10	-	-	3.83		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อม จำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบายความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยว								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์น้อย (n=90)	53	29	8	-	-	4.50	-1.059	0.292
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์มาก (n=29)	24	-	5	-	-	4.66		

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และสวยงามตลอดเวลา								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์น้อย (n=90)	15	17	42	16	-	3.34	-0.165	0.870
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์มาก (n=29)	6	6	10	7	-	3.38		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาดและปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์น้อย (n=90)	8	23	29	27	3	3.07	0.138	0.891
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์มาก (n=29)	5	5	9	6	4	3.03		
ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์น้อย (n=90)	2	7	19	41	21	2.20	2.832	0.005
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์มาก (n=29)	-	-	3	13	13	1.66		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสามารถซื้อผลผลิตของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปีหรือทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์น้อย (n=90)	21	30	24	13	2	3.61	-0.979	0.330
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มักุเทศ์มาก (n=29)	8	10	9	2	-	3.83		

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่ามัคคุเทศก์ควรขออนุญาต เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วย อธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็น วิทยากรเอง								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์น้อย (n=90)	52	26	9	2	1	4.40	1.531	0.128
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์มาก (n=29)	14	8	3	4	-	4.10		
ท่านคิดว่าการทำกรประเมินผลการ ท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวเป็นสิ่ง จำเป็น เพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว เกษตร								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์น้อย (n=90)	47	30	13	-	-	4.38	0.206	0.837
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์มาก (n=29)	16	7	6	-	-	4.34		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรมี ความสัมพันธ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เมื่อเทียบกับ การจัดการท่องเที่ยวอย่างอื่น เช่นการ ท่องเที่ยว Shopping								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์น้อย (n=90)	21	31	30	6	2	3.70	0.697	0.487
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์มาก (n=29)	6	8	13	-	2	3.55		

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจ การท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยว อย่างอื่น								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์น้อย (n=90)	6	4	36	36	8	2.60	1.913	0.058
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์มาก (n=29)	1	-	11	9	8	2.21		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการ ท่องเที่ยวอย่างอื่น								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์น้อย (n=90)	8	18	44	12	8	3.07	-0.334	0.739
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์มาก (n=29)	2	8	11	8	-	3.14		
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการ ท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับ ต้นๆ								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์น้อย (n=90)	6	8	21	40	15	2.44	-0.181	0.857
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์มาก (n=29)	-	-	16	11	2	2.48		
ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตร สามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการ จัดการท่องเที่ยวแบบอื่น								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์น้อย (n=90)	12	40	30	8	-	3.62	0.819	0.414
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน มัคคุเทศก์มาก (n=29)	2	11	15	1	-	3.48		

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตร	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เฉลี่ย	t	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวเกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ								
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน								
มักอุเทศก้น้อย (n=90)	15	25	44	6	-	3.54	0.929	0.355
ผู้บริหารของบริษัทที่มีจำนวน								
มักอุเทศก้น้อย (n=29)	3	7	17	2	-	3.38		

ข้อวิจารณ์

1. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรที่ทำการศึกษา 119 บริษัท พบว่า เป็นบริษัทท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาการจัดตั้งบริษัทน้อยกว่า 4 ปี (ตั้งแต่ พ.ศ. 2547) จำนวนมากที่สุดร้อยละ 43.7 รองมาเป็นบริษัทท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาการจัดตั้ง 4-8 ปี (พ.ศ. 2542-2546) ร้อยละ 31.1 และบริษัทท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาการจัดตั้ง 9-13 ปี (พ.ศ. 2537-2541) ร้อยละ 12.6 ส่วนบริษัทท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาการจัดตั้ง 14-18 ปี (พ.ศ. 2532-2536) ร้อยละ 5.0 และมากกว่า 18 ปี (ก่อนพ.ศ. 2532) ร้อยละ 7.6 อีกทั้งได้พบว่ามีบริษัทท่องเที่ยวที่ได้มีการจัดตั้งนานที่สุด 34 ปี (ตั้งแต่พ.ศ. 2514) คือบริษัทเถกิง ทัวร์ จำกัด เมื่อพิจารณาระยะเวลาการจัดตั้งของบริษัทท่องเที่ยวจะเห็นได้ว่าการที่มีการจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยวมีมากที่สุดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 และรองลงมาได้มีการจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยวระหว่างปี พ.ศ. 2542-2546 ซึ่งอาจเป็นเพราะประเทศไทย ได้มีการพัฒนาการท่องเที่ยว ด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศอย่างกว้างขวาง โดยในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการจัดโครงการท่องเที่ยวด้วยการให้ชื่อว่า Amazing Thailand และต่อมาในปี พ.ศ. 2546 ก็ได้มีการจัดโครงการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Unseen in Thailand จากการที่ได้มีการประชาสัมพันธ์โครงการท่องเที่ยวดังกล่าวอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง อีกทั้งมีการให้คู่มือส่วนลดและรางวัลต่างๆ จึงเป็นสิ่งจูงใจให้ประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีความตื่นตัวและสนใจที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งได้มีการจัดกิจกรรมพิเศษที่น่าสนใจที่หลากหลาย ได้แก่ งานวิวาห์ใต้สมุทรที่จังหวัดตรัง งานตรุษจีนไชน่าทาวน์ที่เยาวราช กรุงเทพฯ งานประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง ที่จังหวัดบุรีรัมย์ และเทศกาลมหา

สงครามทั่วประเทศ เป็นต้น ทำให้มีผู้เล็งเห็นโอกาสที่จะทำธุรกิจท่องเที่ยวให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ได้ จึงได้มีการจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจที่เพิ่มขึ้นจำนวนมากและรวดเร็ว เช่นกัน

สำหรับสถานที่ตั้งของบริษัทท่องเที่ยว ปรากฏว่ามีที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด ร้อยละ 70.6 และตั้งอยู่ในปริมณฑลคือ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ รวมร้อยละ 17.6 นอกจากนี้ยังมีบริษัทท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในภาคต่างๆ จำนวนไม่มากนัก คือ ภาคกลางตั้งอยู่ที่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ 3.4 เท่ากับที่ตั้งอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีและพระนครศรีอยุธยา ส่วนภาคเหนือมีสถานที่ตั้งของบริษัทที่จังหวัดนครสวรรค์ ร้อยละ 1.7 เท่ากับที่จังหวัดตาก เช่นเดียวกับในภาคตะวันออกเฉียงใต้มีสถานที่ตั้งของบริษัทที่จังหวัดชลบุรี ร้อยละ 1.7 เท่ากับที่จังหวัดระยอง และจังหวัดตราด จะเห็นได้ว่าสถานที่ตั้งของบริษัทท่องเที่ยวต้องอยู่ในเมืองหลวง และปริมณฑลมากที่สุดรวมทั้งตั้งอยู่ในเมืองสำคัญของภาคต่างๆที่มีแหล่งท่องเที่ยว แสดงให้เห็นว่าบริษัทท่องเที่ยวต้องมีสถานที่ที่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องตั้งอยู่ในพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อได้สะดวกโดยพิจารณาถึงการมีบริการเกี่ยวกับการคมนาคม และการติดต่อสื่อสารที่สามารถใช้บริการได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และปลอดภัย ซึ่งจะมีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรของบริษัทท่องเที่ยว ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะทำให้เป็นที่นิยมแก่นักท่องเที่ยว

ส่วนผลการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนผู้ปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนบุคลากรปฏิบัติงานภายในประเทศน้อยกว่าบริษัทละ 6 คน มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 53.8 และบริษัทท่องเที่ยวที่มีผู้ปฏิบัติงานบริษัทละ 6-10 คน มีร้อยละ 21.8 อีกทั้งได้พบว่าบริษัทท่องเที่ยวที่มีบุคลากรปฏิบัติงานน้อยที่สุด 1 คน และมากที่สุด 150 คน จะเห็นได้ว่าจำนวนบุคลากรของบริษัทท่องเที่ยวมีความเกี่ยวข้องกับปริมาณรายการท่องเที่ยวของบริษัท เพราะบริษัทท่องเที่ยวที่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวบ่อย ก็จะมีบุคลากรปฏิบัติงานจำนวนน้อย และบริษัทท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวมากก็ต้องมีบุคลากรมาก แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนบุคลากรของบริษัทท่องเที่ยวก็ต้องมีปริมาณจำกัด เพื่อการควบคุมต้นทุน เพราะการจัดการท่องเที่ยวเป็นการปฏิบัติงานตามลำดับเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้คนละหลายรายการเป็นจังหวะ โดยไม่มีปัญหา บุคลากรของบริษัทท่องเที่ยวจึงต้องมีความรู้ความสามารถหลายด้าน รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ เพื่อสามารถติดต่อกับนักท่องเที่ยว และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ร้อยละ 91.6 และภาษาจีน

ร้อยละ 20.2 อีกทั้งมีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.8 และปริญญาโท ร้อยละ 23.5 จะเห็นได้ว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยวต้องมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างดี เพราะการจะให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจและเชื่อถือในกิจกรรมของบริษัทท่องเที่ยวนั้น บุคลากรที่ปฏิบัติงานจึงต้องมีความพร้อมในการให้บริการทุกด้าน และทุกสถานการณ์ด้วยความเต็มใจ

2. จากผลการศึกษาประเภทการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมมากที่สุด พบว่า นักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากที่สุดร้อยละ 27.7 ซึ่งอาจเป็นเพราะ บริษัทท่องเที่ยวสามารถจัดท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อย่างหลากหลาย กว้างขวาง และสะดวก ได้แก่ วัดพระแก้ว กรุงเทพมหานคร วัดพระทอง จังหวัดภูเก็ต สวนแม่ฟ้าหลวงดอยตุง จังหวัดเชียงราย โครงการหลวงอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และสวนสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นต้น จะเห็นได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดังกล่าวล้วนแต่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงวัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่น ที่มีการดำเนินกิจกรรมอยู่เป็นประจำ จึงสามารถนำนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมได้สะดวกเป็นประจำ ทำให้นักท่องเที่ยวได้เห็นสิ่งก่อสร้างและกิจกรรมที่น่าสนใจได้เป็นอย่างดี

ส่วนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมรองลงมา ร้อยละ 16.8 ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถจัดให้นักท่องเที่ยวได้ไปเยี่ยมชมสะดวกเช่นเดียวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แต่อาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับฤดูกาลของการเดินทางท่องเที่ยว เพราะแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะมีความเหมาะสมในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้าอยู่ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดตาก ศูนย์ศึกษาธรรมชาติทำนตไร่ไชย จังหวัดภูเก็ต และอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา เป็นต้น จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวที่นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทยได้อย่างกว้างขวาง เพราะแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีสภาพพื้นที่เป็น ป่า เขา ถ้ำ น้ำตก และชายหาด ที่ได้มีการอนุรักษ์ไว้โดยกำหนดเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ แต่นักท่องเที่ยวก็สามารถเข้าไปเยี่ยมชมได้โดยการขออนุญาตเจ้าหน้าที่ ทำให้ผู้รักธรรมชาติสามารถท่องเที่ยวได้อย่างมีความสุขและสดชื่น แตกต่างจากสภาพความเป็นอยู่ในเมืองใหญ่ที่สับสน และวุ่นวาย อีกทั้งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความสำนึกในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ อันจะทำให้มีการอนุรักษ์ธรรมชาติที่เป็นต้นน้ำลำธาร ป่าชายเลน และป่าไม้ได้เป็นอย่างดี

สำหรับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นการจัดการท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยโบราณสถานต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยว ร้อยละ 13.4 จากผลการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของไทยมีหลายแห่ง ได้แก่ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นเมืองหลวงของไทยในอดีตทั้งสองจังหวัด ที่ได้มีการจัดให้เป็นอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เช่นเดียวกับ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมได้สะดวกตามเวลาที่กำหนดไว้ สำหรับมักคุเทศก์ที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์นี้ จะเป็นผู้มีพื้นฐานและเป็นผู้ที่ใฝ่รู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และโบราณคดี จะช่วยให้นักท่องเที่ยวเห็นภาพพจน์ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตได้อย่างชัดเจนและน่าสนใจ นอกจากนี้ จังหวัดอื่นในประเทศไทยที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อีกหลายแห่ง ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรีที่เป็นแหล่งประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่สอง ในกรณีที่ทหารญี่ปุ่นใช้ให้ทหารพันธมิตรสร้างทางรถไฟจากประเทศไทยไปประเทศพม่า เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้จังหวัดกาญจนบุรีเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในชื่อ สะพานข้ามแม่น้ำแคว และมีพิพิธภัณฑ์สงครามให้เห็นอย่างชัดเจน ส่วนแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจอีกหลายจังหวัดในภาคเหนือ คือ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และพะเยา เพราะเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญมาตั้งแต่ในอดีตเป็นเวลาหลายร้อยปี เช่นเวียงกุมกาม เจดีย์ และโบราณสถานต่างๆ เช่นเดียวกับแหล่งประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ปราสาทหินพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ปราสาทหินพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเวียง จังหวัดขอนแก่น เป็นต้น อีกทั้งพบว่าในภาคกลางก็มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ คือ พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เขาวัง) จังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น จะเห็นได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในประเทศไทยมีหลากหลายทั่วทุกภาคของประเทศ จากการที่ได้มีการจัดการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ที่ถูกต้อง และเหมาะสมแล้ว จะทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ ที่สนใจในประวัติศาสตร์มาเยี่ยมชมคนละหลายๆครั้ง โดยไม่เบื่อ และจะยังมีความสนใจเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

ส่วนการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยก็เป็นการท่องเที่ยวอีกแบบหนึ่ง ที่เป็นที่นิยมของผู้ที่ชอบเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้เกิดความตื่นเต้นในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีผู้นิยมเดินทางร้อยละ 10.9 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว ได้แก่กิจกรรมการดำน้ำดูปะการัง และทรัพยากรธรรมชาติใต้ทะเล ที่เกาะช้าง จังหวัดตราด เกาะสมุย และเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ

การล่องแก่งในจังหวัดนครนายก เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยเป็นที่สนใจของผู้มีอายุไม่มากนัก มีสุขภาพแข็งแรง ชอบความโลดโผนตื่นเต้น แต่การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยนี้ จำเป็นต้องมีผู้มีความรู้ ความสามารถ คอยดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปอย่างสนุกสนาน และปลอดภัย

จากผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่า นักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวเกษตรน้อยที่สุด คือมีเพียงร้อยละ 3.4 แต่จากผลการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2548) พบว่า ได้มีการจัดการท่องเที่ยวเกษตรร้อยละ 37.0 ซึ่งเป็นการเดินทางไปเยี่ยมชมไร่ อุ่น (ร้อยละ 12.6) สวนผักปลอดสารพิษ (ร้อยละ 11.4) สวนผลไม้ (ร้อยละ 9.2) สวนไม้ดอกไม้ประดับ (ร้อยละ 6.7) คลองมหาสวัสดิ์ จังหวัดนครปฐม (ร้อยละ 5.0) บึงฉวาก หมู่บ้านควาย จังหวัดสุพรรณบุรี (ร้อยละ 5.0) โครงการหลวง (ร้อยละ 4.2) งานเทศกาลผลไม้ในจังหวัดต่างๆ (ร้อยละ 3.7) และสวนสมุนไพร (ร้อยละ 1.7) อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่น่าสนใจและเป็นที่น่าสนใจ มีดังนี้ คือ สวนไม้ผล ร้อยละ 32.8 โครงการหลวง ร้อยละ 26.9 สวนเกษตรปลอดสารพิษ ร้อยละ 20.2 ไร่ อุ่น ร้อยละ 13.4 สวนไม้ดอกไม้ประดับ ร้อยละ 13.4 ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 12.6 สวนสมุนไพร ร้อยละ 6.7 และสวนกล้วยไม้ ร้อยละ 5.0 จะเห็นได้ว่า การที่บริษัทท่องเที่ยวได้มีการจัดการท่องเที่ยวเกษตรเพียง ร้อยละ 37.0 นั้น อาจเป็นเพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่พร้อมให้บริการแก่นักท่องเที่ยวตลอดเวลาที่มีจำนวนจำกัด ซึ่งแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในกรณีที่พัก และสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยวเกษตรมีความสมบูรณ์ และพร้อมแตกต่างกันในช่วงระยะเวลาต่างๆของปี เช่น ระยะเวลาระหว่างเดือน เมษายน ถึงเดือน กรกฎาคม เป็นช่วงเวลาที่ผลไม้ของจังหวัดในภาคตะวันออกอุดมสมบูรณ์ คือ เงาะ มังคุด กระท้อนทุเรียน และแก้วมังกร เป็นต้น จึงจะทำให้การจัดการท่องเที่ยวเกษตรได้ผลดีตามวัตถุประสงค์ ทำให้เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว แต่ถ้ามีการจัดท่องเที่ยวเกษตรนอกช่วงเวลาดังกล่าว จะทำให้นักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจ เพราะนักท่องเที่ยวไม่มีโอกาสได้เห็นผลผลิต และซื้อผลผลิตได้ตามความคาดหวัง ปริมาณของนักท่องเที่ยวก็มีจำนวนลดลงตามธรรมชาติ อันจะทำให้การดำเนินธุรกิจ ต้องลดลงโดยปริยาย บริษัทท่องเที่ยวจึงต้องเตรียมพร้อมเพื่อหาแหล่งท่องเที่ยวอื่น เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เพื่อรักษาตลาดไว้ให้ได้

3. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร พบว่า

3.1 ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวทั้งหมดมีความคิดเห็นด้วยอย่างมากเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยว่าทำได้สะดวก เพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.82 และเห็นด้วยปานกลางว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ อย่างมีระบบเช่นเดียวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเห็นด้วยมากกว่า สามารถวางแผนการจัดการท่องเที่ยวได้สะดวก เพราะ ทุกจังหวัดมีการทำการเกษตรอย่างกว้างขวางและหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นไม้ผล ไม้ดอก ไม้ประดับ หรือสมุนไพร แต่เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการวางแผนให้การจัดการท่องเที่ยวเกษตรมีระบบเช่นเดียวกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแล้ว ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเห็นด้วยเพียงปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.50 คะแนน ซึ่งอาจเป็นเพราะแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อมตลอดเวลานั้นมีจำนวนจำกัด เพราะสภาพแหล่งท่องเที่ยวเกษตรจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามฤดูกาล และบุคลากรของสวนเกษตรก็ยังคงปฏิบัติงานการผลิตทางการเกษตรตลอดเวลาเช่นกัน จึงยากที่จะจัดการเวลาให้เหมาะสม ซึ่งแตกต่างจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่สภาพแวดล้อมไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะกรณีของสิ่งก่อสร้าง หรือกิจกรรมที่ทำอยู่เป็นประจำ ส่วนการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวว่าทำได้ยาก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่น่าสนใจจำนวนจำกัด เพียงระดับปานกลางด้วยคะแนนเฉลี่ยโดยรวม 2.92 คะแนน แต่ปรากฏว่า ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่เพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือผู้บริหารเพศหญิง เห็นด้วยปานกลาง แต่คะแนนมากกว่าผู้บริหารเพศชาย ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารเพศหญิงเข้าใจว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อมเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวนั้นมีจำนวนไม่มากนัก เช่นเดียวกับผู้บริหารของบริษัทที่จัดตั้งมาเป็นระยะเวลาไม่นาน เพราะเล็งเห็นว่าการที่จะทำให้สวนเกษตรพร้อมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตรนั้นทำได้ยาก เพราะเกษตรกรที่ทำการเกษตรนั้นมีข้อจำกัดที่เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวเกษตรซึ่งแตกต่างจากการทำการเกษตรโดยทั่วไป

3.2 สำหรับการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทย ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเห็นด้วยมาก โดยรวมว่าทำได้สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่รู้จักกันดี ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.60 แต่จากการพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารที่เพศแตกต่างกันกลับพบว่า มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ผู้บริหารเพศชายเห็นด้วยมาก (3.80 คะแนน) แต่ผู้บริหารเพศหญิงเห็นด้วยปานกลาง (3.16 คะแนน) ส่วนผู้บริหารที่มีอายุแตกต่างกันก็มีความคิดเห็นในประเด็นนี้แตกต่างกัน คือ ผู้บริหารที่มีอายุมากเห็นด้วยมาก (3.86 คะแนน) และผู้บริหารที่มีอายุน้อยเห็นด้วยปานกลาง (3.35 คะแนน) สำหรับความคิดเห็น

ของผู้บริหารบริษัทที่มีพนักงานจำนวนแตกต่างกันก็มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ผู้บริหารที่มีพนักงานจำนวนมาก เห็นด้วยมาก (3.97 คะแนน) และผู้บริหารบริษัทที่มีพนักงานน้อยมีความเห็นด้วยปานกลาง (3.47 คะแนน) แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเพศชาย มีอายุมาก และเป็นผู้บริหารบริษัทที่มีพนักงานมาก เห็นด้วยมาก ว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่รู้จักกันดี แต่ผู้บริหารเพศหญิง มีอายุน้อย และเป็นผู้บริหารบริษัทที่มีพนักงานน้อยเห็นด้วยปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเพศหญิง มีอายุน้อย และเป็นผู้บริหารบริษัทที่มีพนักงานน้อย ได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อมอย่างแท้จริง พบว่ามีได้หาได้อย่างสะดวก จำนวนมากมาย และเป็นที่รู้จักกันดี ดังนั้น การจัดการท่องเที่ยวเกษตรจึงต้องทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียดก่อนกำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวโดยรวมก็เห็นด้วยมาก (4.45 คะแนน) เพราะแหล่งท่องเที่ยวเกษตรบางแห่งมีได้อยู่ตามเส้นทางถนนสายใหญ่ แต่อยู่ในเส้นทางที่ไม่ค่อยมีคนรู้จัก จึงจำเป็นต้องมีการเดินทางสำรวจให้เห็นจริงด้วยตนเอง พร้อมบันทึกเส้นทางที่ชัดเจน ทำให้แน่ใจว่าจะสามารถนำนักท่องเที่ยวเดินทางไปถึงได้อย่างถูกต้องตามเวลาและปลอดภัย

3.3 จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการมีวิทยากรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเพื่อช่วยอธิบายความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน พบว่า ผู้บริหารโดยรวมเห็นด้วยมากที่สุด (4.54 คะแนน) เพราะผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวได้พบปัญหาความพร้อมของวิทยากรเกี่ยวกับการบรรยาย ร้อยละ 21.0 ซึ่งได้มีข้อเสนอแนะให้วิทยากรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถร้อยละ 18.5 จะเห็นได้ว่าวิทยากรเป็นผู้มีความสำคัญที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ และเกิดความประทับใจในความรู้ที่ได้รับ ซึ่งจะเล็งเห็นถึงประโยชน์ของความรู้และประสบการณ์ อันจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการที่มีคณาจารย์จะช่วยอธิบายในสิ่งที่มีความรู้ ควรขออนุญาตเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรก่อนนั้น เห็นด้วยมาก (4.33 คะแนน) แสดงให้เห็นว่าถึงแม้มีคณาจารย์จะเป็นผู้รับผิดชอบการท่องเที่ยวก็ตาม แต่การที่จะอธิบายเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว นั้น จะต้องให้เกียรติแก่เจ้าของสถานที่ และในบางกรณีอาจไม่รู้ข้อมูลที่ต้องการชัดเจน จึงอาจทำให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลที่ผิดพลาด และเกิดความสับสนได้

3.4 จากผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร พบว่า ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเห็นด้วยปานกลางว่า แหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาดและสวยงามตลอดเวลา ไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาด และปลอดภัย แต่ผู้บริหารพบว่าความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยวมีปัญหา ร้อยละ 29.4 ซึ่งได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรให้มี

ความพร้อมในทุกๆด้าน ร้อยละ 23.5 แสดงให้เห็นว่า ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป รวมทั้งห้องสุขาที่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการให้บริการนักท่องเที่ยว เพราะเป็นสิ่งที่จำเป็นที่นักท่องเที่ยวต้องการรับบริการ นอกจากนี้พบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยมากในกรณีที่นักท่องเที่ยวสามารถซื้อผลผลิตของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดทั้งปี หรือทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารเล็งเห็นว่าสิ่งที่จะทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่ได้มีโอกาสซื้อผลผลิตของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร แต่การจัดการท่องเที่ยวเกษตรนั้นต้องคำนึงถึงฤดูกาล มิฉะนั้นก็จะมีผลผลิตเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวจึงได้มีข้อเสนอแนะว่า แหล่งท่องเที่ยวเกษตรควรพัฒนาผลผลิตภัณฑ์เกษตรอยู่เสมอ

3.5 สำหรับการประเมินผลการท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวถือเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเกษตร ซึ่งผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเห็นด้วยมากด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.37 จากผลการศึกษาพบว่า บริษัทท่องเที่ยวมีการประเมินผลการดำเนินงานร้อยละ 80.7 โดยการสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ร้อยละ 59.7 และใช้แบบสอบถามร้อยละ 38.7 เพราะผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเห็นด้วยว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเป็นข้อมูลประเภทปฐมภูมิ ที่มีประโยชน์มากเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเกษตรได้ และทำให้ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวพบว่า แหล่งท่องเที่ยวเกษตรขาดการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 21.8 การเดินทางไม่สะดวก ร้อยละ 21.0 สถานที่ท่องเที่ยวเกษตรมีน้อย และไม่น่าสนใจ ร้อยละ 20.2 ซึ่งผู้บริหารเห็นว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ร้อยละ 36.1 ควรกำหนดเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวเกษตรให้มีความสะดวก และปลอดภัยร้อยละ 10.9 ควรสนับสนุนให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเกษตร ร้อยละ 10.1 แสดงให้เห็นว่า การประเมินผลการท่องเที่ยวเกษตรเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในวิธีหนึ่ง ที่สามารถรวบรวมข้อมูลได้อย่างสะดวกและใกล้เคียงความเป็นจริง

3.6 สำหรับลักษณะของนักท่องเที่ยวตามความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเห็นด้วยปานกลางโดยรวม (3.50 คะแนน) ว่านักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด แต่ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนพนักงานจำนวนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เช่นเดียวกับความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์แตกต่างกัน โดยผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีพนักงานน้อย เห็นด้วยมาก (3.67 คะแนน) และผู้บริหารบริษัทที่มีพนักงานมากเห็นด้วยปานกลาง (3.03 คะแนน) ส่วนผู้บริหารบริษัทที่มีมัคคุเทศก์น้อยเห็นด้วยมาก (3.61 คะแนน) และผู้บริหารบริษัทที่มีมัคคุเทศก์มากเห็นด้วยปานกลาง (3.17 คะแนน) จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารบริษัทที่มีพนักงานน้อย และมัคคุเทศก์น้อย เห็นด้วยมากกว่า

นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารบริษัทที่มีพนักงานน้อย และมีมัลลเทศก์น้อยได้มีประสบการณ์โดยตรง จึงได้เห็นว่าการท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรมีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด เพราะเป็นผู้ที่เล็งเห็นประโยชน์ของความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการท่องเที่ยวเกษตร อีกทั้งสามารถซื้อต้นพันธุ์พืชและผลผลิตต่างๆจากแหล่งท่องเที่ยวเกษตรนำมาปลูกที่บ้าน ซึ่งเป็นความสุขที่ได้จากการเห็นความเจริญเติบโต และการผลิดอกออกผลของพันธุ์พืชที่นำมาจากแหล่งท่องเที่ยวเกษตร

นอกจากนั้นผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเห็นด้วยน้อยกว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.50 คะแนน และผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเห็นด้วยน้อยกว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับต้นๆ ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.45 คะแนน ซึ่งอาจเป็นเพราะแหล่งท่องเที่ยวเกษตรมีปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่ การเดินทางไม่สะดวก สถานที่ท่องเที่ยวมีน้อย ไม่น่าสนใจ รวมทั้งการให้บริการแบบชนบท ซึ่งอาจไม่เป็นที่พอใจของนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้รับความสะดวกสบายตามที่คาดหวัง โดยเฉพาะ Home Stay

3.7 จากผลการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรว่า ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐเพียงพอนั้น ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเห็นด้วยน้อยโดยรวม (2.07 คะแนน) แต่จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ที่เป็นผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนพนักงานแตกต่างกัน และผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัลลเทศก์แตกต่างกัน มีความเห็นด้วยน้อย แต่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก ที่มีจำนวนพนักงานมาก และมีจำนวนมัลลเทศก์มาก มีความเห็นด้วยน้อยกว่า ซึ่งอาจเป็นเพราะบริษัทท่องเที่ยวมีการดำเนินธุรกิจอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง และต้องการความร่วมมือและความช่วยเหลือจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว แต่จากการที่การดำเนินงานของภาครัฐค่อนข้างช้ากว่าภาคเอกชน จึงทำให้มีปัญหาการขาดการส่งเสริมจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของบริษัทท่องเที่ยว ร้อยละ 12.6 จึงได้มีการเสนอแนะว่าหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจริงจัง ได้แก่ การควบคุมโรคระบาดที่ทำให้นักท่องเที่ยวกลัวคือ โรคไข้หวัดนก โรคไข้เลือดออก และโรคมาลาเรีย เป็นต้น นอกจากนี้ก็เป็นปัญหาเกี่ยวกับสภาพน้ำท่วม และความปลอดภัยที่หน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องแก้ปัญหาและควบคุม จึงจะทำให้การดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างดีและยั่งยืน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา พื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย พื้นฐานของ บริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย การดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตร รวมทั้ง ปัญหา และข้อเสนอแนะ ของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร โดยการส่งแบบสอบถามทาง ไปรษณีย์ เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว จำนวน 119 คน และนำมาวิเคราะห์ทาง สถิติ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่า t-test ปรากฏผลการศึกษาดังต่อไปนี้

พื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย

ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาคือ เพศชาย ร้อยละ 68.1 เป็นเพศหญิงร้อยละ 31.9 เป็นผู้มีอายุ 40-49 ปี ร้อยละ 37.0 มีอายุน้อยที่สุดคือ 24 ปี และอายุมากที่สุดคือ 67 ปี จึงมีอายุเฉลี่ย 40 ปี เป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 58.8 รองมาเป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 23.5 เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานด้านท่องเที่ยว น้อยกว่า 5 ปีมากที่สุด ร้อยละ 34.5 รองมามีประสบการณ์ในการทำงานด้านท่องเที่ยว 10-14 ปี และ มากกว่า 19 ปี ร้อยละ 17.6 โดยประสบการณ์ในการทำงานด้านท่องเที่ยวที่น้อยที่สุด คือ 1 ปี และมากที่สุด คือ 35 ปี ดังนั้นประสบการณ์ในการทำงานด้านท่องเที่ยวเฉลี่ย จึงเท่ากับ 10 ปี เป็นผู้ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ มากที่สุดร้อยละ 24.4 และมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 91.6 รองมาคือ ภาษาจีน ร้อยละ 20.2

พื้นฐานของบริษัทท่องเที่ยวในประเทศไทย

บริษัทท่องเที่ยวที่ทำการศึกษา จัดตั้งและดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยว น้อยกว่า 4 ปีมากที่สุด ร้อยละ 43.7 รองลงมา จัดตั้งและดำเนินธุรกิจ 4-8 ปี ร้อยละ 31.1 ส่วนผู้ปฏิบัติงานของบริษัท

ท่องเที่ยว ที่ทำการศึกษา มีจำนวนผู้ปฏิบัติงานน้อยที่สุดคือ 1 คน มากที่สุด 150 คน จึงมีจำนวนผู้ปฏิบัติงานเฉลี่ย 14 คน และ มัคคุเทศก์ของบริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์น้อยที่สุดคือ ไม่มีมัคคุเทศก์เลย แต่บริษัทที่มีมัคคุเทศก์มากที่สุดมี 200 คน เฉลี่ยจำนวนมัคคุเทศก์จึงเท่ากับ 11 คน สถานที่ตั้งเพื่อการปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยวที่ทำการศึกษา พบว่า ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร มากที่สุด ร้อยละ 70.6

จำนวนรายการนำเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยวในประเทศ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา พบว่ามีการจัดรายการนำเที่ยวในภาคกลางมากที่สุด ร้อยละ 53.8 และจังหวัดที่มีการจัดนำเที่ยวมากที่สุดคือ จังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 21.0 ส่วนรายการนำเที่ยวต่างประเทศ พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่มีการจัดนำเที่ยวต่างประเทศ ในปีที่ผ่านมา พบว่า รายการนำเที่ยวต่างประเทศที่จัดมากที่สุด เป็นการจัดนำเที่ยวประเทศในทวีปเอเชีย ร้อยละ 33.6

ประเภทของรายการท่องเที่ยวในประเทศที่นิยมที่สุดในปีที่ผ่านมา คือ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ร้อยละ 27.7 รองมา คือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ร้อยละ 16.8 ส่วนประเภทของรายการท่องเที่ยวต่างประเทศที่นิยมที่สุดในปีที่ผ่านมา คือ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ร้อยละ 16.0 รองมา คือ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ร้อยละ 10.9

การดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

จากผลการศึกษาการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว คือ

1. การวางแผนการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

จากผลการศึกษาการวางแผนการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวทำการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของบริษัทตนเองมากที่สุด ร้อยละ 69.7 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของประเทศไทย ร้อยละ 51.3 ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทอื่น ร้อยละ 26.1 วางแผนการดำเนินงานการท่องเที่ยวตามความต้องการของลูกค้า คิดเป็นร้อยละ 18.5 รวมถึงศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของต่างประเทศ และศึกษาข้อมูลจากปฏิทินการท่องเที่ยวในเทศกาลท่องเที่ยวต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 13.4 และ 11.8 ตามลำดับ

2. การกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

จากการศึกษาการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวมีการกำหนดเส้นทางการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มากที่สุดร้อยละ 73.1 รองลงมา คือ กำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวตามความต้องการของลูกค้า ร้อยละ 27.7 และ กำหนดเส้นทางการประชุมผู้บริหารของบริษัท คิดเป็นร้อยละ 24.4

3. การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวภายในประเทศสำหรับปีต่อไป

จากการศึกษา การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวภายในประเทศสำหรับปีต่อไปของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวทำการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวและกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด ร้อยละ 73.9 รองลงมาเป็นการติดต่อกับแหล่งบริการอาหารและที่พัก ร้อยละ 51.3 การติดต่อกับสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศ ร้อยละ 48.7 และ เตรียมงานตามความต้องการของลูกค้า ร้อยละ 8.4

4. การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวต่างประเทศสำหรับปีต่อไป

จากการศึกษา การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวต่างประเทศสำหรับปีต่อไปของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยวทำการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวและกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด ร้อยละ 31.9 รองลงมาเป็นการติดต่อกับแหล่งบริการอาหารและที่พัก ร้อยละ 13.4 ติดต่อกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 10.9 และเตรียมงานตามความต้องการของลูกค้า ร้อยละ 6.7

5. สื่อที่ใช้เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

สื่อที่ใช้เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ในประเทศ และสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศ

สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในประเทศที่มากที่สุด คือ เว็บไซต์ (Website) ร้อยละ 31.1 รองลงมาคือการประชาสัมพันธ์จากลูกค้า ร้อยละ 27.7 การประชาสัมพันธ์ผ่านทางแผ่นพับ (Brochure) ร้อยละ 24.4

ส่วนสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในต่างประเทศที่มากที่สุด คือ เว็บไซต์ (Website) ร้อยละ 8.4 รองมา คือ การประชาสัมพันธ์จากลูกค้า ร้อยละ 7.6

6. พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น พาหนะที่ใช้ในการเดินทางในประเทศ และ พาหนะที่ใช้ในการเดินทางในต่างประเทศ

จากการศึกษาพบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศที่มากที่สุด คือ รถโค้ช ร้อยละ 81.7 รองมาเป็น รถตู้ ร้อยละ 58.8 เครื่องบิน ร้อยละ 30.3 เรือ ร้อยละ 18.5 รถไฟ ร้อยละ 10.1 รถส่วนตัว ร้อยละ 5.9 และน้อยที่สุด คือ จักรยาน ร้อยละ 1.7

ส่วนพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศที่มากที่สุด คือ เครื่องบิน ร้อยละ 29.4 รองลงมาเป็น รถโค้ช ร้อยละ 22.7 รถตู้ ร้อยละ 8.4 เรือ ร้อยละ 7.6 และ น้อยที่สุด คือ รถไฟ ร้อยละ 0.8

7. การประเมินผลการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

จากการศึกษาถึง การประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า มีการประเมิน ผลการดำเนินงาน ร้อยละ 80.7 โดยมีการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท จากการสอบถามความพึงพอใจจากลูกค้าที่ใช้บริการเป็นวิธีการประเมินที่ใช้มากที่สุด ร้อยละ 59.7 รองลงมาเป็น การประเมินผลจากการใช้แบบสอบถามถามความคิดเห็นของลูกค้าที่มาใช้บริการ ร้อยละ 38.7 และการประเมินผลจากผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง ร้อยละ 19.3 ส่วนการประเมินผลจากรายรับ รายจ่าย และ ผลกำไร ของบริษัทเป็นวิธีที่ใช้ น้อยที่สุด ร้อยละ 13.4

ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร คือ

1. การจัดการท่องเที่ยวเกษตรในปีที่ผ่านมาของบริษัทท่องเที่ยว

จากการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2548) ของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า บริษัทท่องเที่ยว มีการจัดท่องเที่ยวเกษตร ร้อยละ 37.0 โดยสถานที่ท่องเที่ยวเกษตรที่มีการจัดท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ไร่่องุ่น ร้อยละ 12.6 รองลงมา คือสวนผักปลอดสารพิษ ร้อยละ 11.4 สวนผลไม้ ร้อยละ 9.2 สวนไม้ดอกไม้ประดับ ร้อยละ 6.7 ส่วน คลองมหาสวัสดิ์ กับ บึงฉวาก และ

หมู่บ้านควาย จ.สุพรรณบุรี เท่ากัน คือร้อยละ 5.0 โครงการหลวง เท่ากับ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ร้อยละ 4.2 งานเทศกาลผลไม้ที่จัดขึ้นตามจังหวัดต่างๆ ร้อยละ 3.4 สวนสวนสมุนไพรมีการจัดท่องเที่ยววันน้อยที่สุด ร้อยละ 1.7

2. แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่บริษัทท่องเที่ยวคิดว่าน่าสนใจและเป็นที่ยอมรับ

จากการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวคิดว่าน่าสนใจและเป็นที่ยอมรับ คือ สวนผลไม้ มีความน่าสนใจและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด ร้อยละ 32.8 รองลงมา คือ โครงการหลวง ร้อยละ 26.9 เท่ากับ หน่วยงานด้านเกษตรของทางราชการ สวนเกษตรปลอดสารพิษ ร้อยละ 20.2 ไร่ร้อน ร้อยละ 13.4 เท่ากับ สวนไม้ดอกไม้ประดับ แหล่งท่องเที่ยวประเภทฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 12.6 แหล่งท่องเที่ยวประเภทตลาดน้ำ ร้อยละ 7.6 สวนสมุนไพร ร้อยละ 6.7 และแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว มีความคิดว่าน่าสนใจน้อยที่สุด คือ สวนกล้วยไม้ ร้อยละ 5.0

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว พบว่า ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรระดับมากที่สุด คือ แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อม จำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบายความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอย่างชัดเจน ให้นักท่องเที่ยว ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.54

รองลงมา ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวมีความคิดเห็นระดับมากในประเด็น การจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียด ก่อนกำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม คะแนนเฉลี่ย 4.45 การทำการประเมินผลการท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเกษตร คะแนนเฉลี่ย 4.37 มีคณาจารย์หรือวิทยากรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วยอธิบายในสิ่งที่มีความรู้และไม่แสดงตัวเป็นวิทยากรเอง คะแนนเฉลี่ย 4.33 นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ไปถึงได้สะดวกเพื่อความสะดวกสบาย และปลอดภัย คะแนนเฉลี่ย 3.99

ส่วนผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวมีความคิดเห็นระดับปานกลางในประเด็น การวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยังมีระบบเช่นเดียวกับการวางแผนการ จัดการ

เดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ย 3.50 นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.50 นักท่องเที่ยวที่นิยมการท่องเที่ยวเกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ คะแนนเฉลี่ย 3.50

และพบว่า ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับน้อย ในประเด็น นักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น คะแนนเฉลี่ย 2.50 นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับต้นๆ คะแนนเฉลี่ย 2.45 และแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ คะแนนเฉลี่ย 2.07

ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว

1. ปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว แบ่งเป็น ปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวในประเทศ และ ปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวต่างประเทศ

บริษัทท่องเที่ยว ร้อยละ 27.7 ไม่มีปัญหาในการดำเนินงานการท่องเที่ยวในประเทศ ส่วนร้อยละ 72.3 มีปัญหาในการดำเนินงาน โดย ปัญหาที่มีมากที่สุด คือ การแข่งขันและการตัดราคากันเองระหว่างบริษัททัวร์ ร้อยละ 21.1 รองลงมาคือ ปัญหาด้านการเดินทางและการจราจร เท่ากับปัญหาด้านความรู้และจำนวนบุคลากรภายในบริษัท ร้อยละ 14.3 ปัญหาด้านต้นทุนในการจัดท่องเที่ยวที่สูงขึ้น ร้อยละ 13.4 จำนวนและงบประมาณในการท่องเที่ยวของลูกค้าที่ลดลง ร้อยละ 12.6 การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง เท่ากับ ปัญหาความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล ร้อยละ 11.8 ปัญหาภัยธรรมชาติ การเมือง สังคม ร้อยละ 10.9 ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ร้อยละ 6.7 และ ปัญหาความร่วมมือจากหน่วยงานของภาครัฐ ร้อยละ 4.2

ส่วนปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวต่างประเทศของบริษัทท่องเที่ยว พบว่า ร้อยละ 16.8 มีปัญหา โดยเป็นปัญหาด้านงบประมาณในการจัดท่องเที่ยวมีมากที่สุด ร้อยละ 7.6 รองลงมาคือ ปัญหาด้านสถานที่ท่องเที่ยวไม่มีความแปลกใหม่ เท่ากับ ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างประเทศมีราคาสูง ร้อยละ 6.7 ปัญหาด้านบุคลากรในบริษัท ร้อยละ 3.4 และ ปัญหาภัยธรรมชาติ การเมือง สังคม ร้อยละ 1.7

2. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

การศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น การศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวในประเทศ และ การศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวในต่างประเทศ

จากการศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวในประเทศ พบว่า บริษัทท่องเที่ยว ร้อยละ 47.1 มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานท่องเที่ยว โดย ข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุง และ รักษาคุณภาพในการดำเนินงานของบริษัทอยู่เสมอ มีมากที่สุด ร้อยละ 16.8 รองมาคือ หน่วยงานของภาครัฐควรให้การสนับสนุนบริษัทท่องเที่ยวมากขึ้น ร้อยละ 14.3 ควรปฏิบัติงานให้ลูกค้าพึงพอใจ เท่ากับ ควรกำหนดเกณฑ์การตั้งราคาในการจัดทัวร์ของแต่ละบริษัทให้เท่าเทียมกัน ร้อยละ 12.6 ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ทันสมัยและให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ร้อยละ 10.1 คำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และ ศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ๆอยู่เสมอ เท่ากัน ร้อยละ 6.7 และ สถานที่ท่องเที่ยวควรมีความสะอาดสบายและราคาถูก ร้อยละ 5.0

ส่วนข้อเสนอแนะการดำเนินงานการท่องเที่ยวในต่างประเทศ พบว่า บริษัทท่องเที่ยว ร้อยละ 14.3 มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานท่องเที่ยวในต่างประเทศ โดย ร้อยละ 9.2 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดงบประมาณการท่องเที่ยวต่างประเทศของลูกค้าให้มีราคาที่เหมาะสม ร้อยละ 5.9 เสนอว่าควรทำการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ๆอยู่เสมอ ร้อยละ 5.0 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพในการปฏิบัติงาน และ ร้อยละ 4.2 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรทำการขยายตลาดการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมในต่างประเทศ

3. ปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

สำหรับปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวเกษตรตามความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว พบว่า

การจัดการท่องเที่ยวเกษตรมีปัญหา ด้านความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว มากที่สุด ร้อยละ 29.4 รองลงมาคือ การขาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกษตร ร้อยละ 21.8 การเดินทางไม่สะดวก และปัญหาด้านความพร้อมของวิทยากรในการบรรยาย มีความสำคัญเท่ากัน ร้อยละ 21.0 สถานที่ท่องเที่ยวมีน้อยและไม่น่าสนใจ ร้อยละ 20.2 นักท่องเที่ยวไม่รู้จักและไม่นิยมการท่องเที่ยวเกษตร ร้อยละ 19.3 การขาดการส่งเสริมจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 12.6 ปัญหาด้านราคา มีความสำคัญเท่ากับ การจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องคำนึงถึงฤดูกาล ร้อยละ 11.8 และ ภาครัฐก็ไม่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวเกษตร ร้อยละ 5.9

4. ข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวได้มีข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเกษตรให้ประสบความสำเร็จ ดังนี้คือ

ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกษตรให้มากขึ้น ร้อยละ 36.1 หน่วยงานภาครัฐและที่เกี่ยวข้องควรรีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจริงจัง ซึ่งมีความสำคัญเท่ากับ ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรให้มีความพร้อมในทุกด้าน คิดเป็นร้อยละ 23.5 พัฒนาความรู้ ความสามารถให้ผู้ที่ทำหน้าที่วิทยากร ร้อยละ 18.5 จัดการท่องเที่ยวเกษตรแทรกกับการท่องเที่ยวแบบอื่น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ ร้อยละ 12.6 ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรที่น่าสนใจอยู่เสมอ ร้อยละ 11.8 ควรมีการกำหนดเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวเกษตรให้มีความสะดวกและปลอดภัย ร้อยละ 10.9 และสนับสนุนให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเกษตร ร้อยละ 10.1

การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

สมมติฐานที่ 1 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกัน คือ การวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยากเพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวนจำกัด การกำหนดเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่

รู้จักกันดี และ การจัดการท่องเที่ยวเกษตรสามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการจัดการท่องเที่ยวแบบอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ อายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกัน คือ การกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่รู้จักกันดี มักคุ้นเคยกับควรขออนุญาตเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเพื่อช่วยอธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็นวิทยากรเอง และ นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับต้นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

สมมติฐานที่ 3 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ การศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกัน คือ นักท่องเที่ยวสามารถซื้อผลผลิตของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปี หรือทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม และ นักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวเกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 4 ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวที่ประสบการณ์ในการทำงานท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกัน คือ แหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความพร้อม จำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบายความรู้ทางการเกษตรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอย่างชัดเจนให้นักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ และ นักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 5 บริษัทท่องเที่ยวที่ระยะเวลาการจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยวแตกต่างกัน ผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกัน คือ การวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยากเพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวนมาก การจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียดก่อนกำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม แหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาด และปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม มักคุ้นเคยกับควรขออนุญาตเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วยอธิบายในสิ่งที่มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็นวิทยากรเอง และการจัดการ

ท่องเที่ยวเกษตรสามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่าการจัดการท่องเที่ยวแบบอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 6 บริษัทท่องเที่ยวที่จำนวนพนักงานในบริษัทแตกต่างกันผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกัน คือ การกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวกเพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่ยุ่จกกันดี นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด แหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด และสวยงามตลอดเวลา แหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 7 บริษัทท่องเที่ยวที่มีจำนวนมัคคุเทศก์ของบริษัทแตกต่างกันผู้บริหารของบริษัทท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเกษตรแตกต่างกัน คือ นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด และ แหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร ทำให้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบการท่องเที่ยวเกษตร ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ ควรมีการร่วมกันจัดการประชุมหรือสัมมนาเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเกษตรที่มีประสิทธิภาพ จากการมีส่วนร่วมของบริษัทท่องเที่ยว และสวนเกษตรที่สนใจ ในการจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความต้องการ และแนวคิด เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกษตร อันจะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย เพื่อช่วยกันพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเกษตร ให้มีรายการท่องเที่ยวเกษตรที่เหมาะสม และน่าสนใจต่อประชาชน ซึ่งจะสามารรถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบการท่องเที่ยวเกษตรดังกล่าวข้างต้น ควรมีการคัดสรรสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือฝึกอบรมระยะสั้นให้แก่บุคลากรผู้รับผิดชอบสวนเกษตรที่ต้องการจัดการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่เหมาะสม น่าสนใจ และมีประสิทธิภาพ โดยการเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีความสามารถเป็นวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่ประสบผลสำเร็จให้แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน รวมทั้งให้มีการดำเนินงานจัดการสวนเกษตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่เป็นที่นิยม และประทับใจของนักท่องเที่ยว

3. ควรมีการรวมกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของแต่ละพื้นที่ ให้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรของพื้นที่ให้เป็นปัจจุบัน เพราะความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรจะมีความเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล การเยี่ยมชมจึงต้องพิจารณาให้เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม สื่อที่จัดทำเพื่อเผยแพร่ข้อมูลนั้นควรเป็นสื่อที่ใช้ได้สะดวก เข้าใจง่าย และราคาถูก ให้แก่นักท่องเที่ยว และบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ควรทำการศึกษาความพร้อมของสวนเกษตรที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตรในภาคต่างๆของประเทศ
2. ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกษตรให้มีประสิทธิภาพ
3. ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว เกี่ยวกับลักษณะแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่เป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ
4. ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานของบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ให้ประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว และผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2541. คู่มือการบริหารและจัดการท่องเที่ยวพื้นที่รับผิดชอบของ
องค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล. โครงการการศึกษาการจัดการมนุษย์กับ
สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

_____. 2548. รายงานสถิติประจำปี 2547. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2546. แผนปฏิบัติการการพัฒนาบริการการท่องเที่ยว (รายงานฉบับสมบูรณ์). (ไม่ระบุ
ที่พิมพ์)

_____. 2548. รายชื่อทัวร์ภาษาไทย (up 7 มิ.ย. 48). ซีดีรอมรายชื่อธุรกิจท่องเที่ยวและ
มัคคุเทศก์: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

กนก เข็นขุนทด. 2545. ความรู้และความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของมัคคุเทศก์ใน
จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณย์. 2527. จิตวิทยาสังคม. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2547. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว
เกษตร. (อัดสำเนา)

จุฑามาศ ไชยสร. 2536. การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวใน
จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฉันทิช วรรณถนอม. 2546. หลักการมัคคุเทศก์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สถาบันราชภัฏ
สวนสุนันทา.

- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2540. **วิถีไทย: การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ธัญผกาจ คงอินทร์. 2545. **การศึกษาศักยภาพของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตรเพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาบ้านนาตึน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เดชา ไต้สูงเนิน. 2543. **การบริหารจัดการท่องเที่ยวเกษตร: กรณีศึกษาบ้านม่วงคำ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บริษัท ธรรมจารี แอนด์ ซี.ซี. ทัวร์. 2548. **กำหนดการเดินทางของธรรมจารี แอนด์ ซี.ซี. ทัวร์**. (อัดสำเนา)
- นิคม จารุมณี. 2536. **การท่องเที่ยวและจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- นิออน ศรีสมยง. 2545. **การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในชนบทและทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร**. เอกสารการสอนชุดวิชา “การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว”. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นำชัย ทนุผล. 2540. “การท่องเที่ยวเชิงเกษตรนิเวศ”. **เอกสารประกอบการบรรยายในการฝึกอบรมหลักสูตร**. 28 พฤศจิกายน 2540. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- นพมาศ ชีรเวทิน. 2539. **จิตวิทยาสังคมกับชีวิต**. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2542. **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวสหราชอาณาจักรต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2543. การส่งเสริมการท่องเที่ยว. (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บริษัท ไนท์สปอต ฮอติเคย์ จำกัด. 2548. บริษัท ไนท์สปอต ฮอติเคย์ จำกัด. อนุสาร อสท. ปีที่ 45 ฉบับที่ 11 มิถุนายน 2548: 153.

พวงบุหงา ภูมิพานิช. 2539. การจ้ดนำเที่ยว. ภาควิชาศิลปาชีพ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยุพดี เสตพรรณ. 2539. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพมหานคร: พิษณุการ์พิมพ์.

โยธิน ศันสนยุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวิน. 2529. จิตวิทยาสังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

ยศวีร์ ยุกตะนันท์. 2547. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกษตรเลียบบลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ราไพพรรณ แก้วสุริยะ. ม.ป.ป. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Ecotourism and Sustainable Tourism)”. ม.ป.ท

_____. 2548. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง “นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของประเทศไทย”. 28 มิถุนายน 2548. กรุงเทพฯ.

เว็บไซต์กรมส่งเสริมการเกษตร. 2547. ท่องเที่ยวเชิงเกษตร. แหล่งที่มา: <http://agrotourism.doae.go.th>, 30 มีนาคม 2548.

เว็บไซต์ไทยทัวร์คอตคอม. 2548. ฟาร์มโชคชัย. แหล่งที่มา: <http://www.thai-tour.com>, 1 พฤศจิกายน 2548.

- วรรณ วลัยวานิช. 2546. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศรัณยา วรากุลวิทย์. 2546. ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์เฟื่องฟ้า พรินติ้ง.
- สุจารี จันทรสุษ. 2541. ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่
เคยย้ายถิ่นและไม่เคยย้ายถิ่นในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุชา จันท์เอม. 2524. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรเชษฐ์ เศรษฐมาต. 2541. วิทยุทัศน์การจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ. รายงานการ
ฝึกอบรมหลักสูตรการให้บริการการท่องเที่ยวสำหรับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ.
กรุงเทพมหานคร: ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
กรมป่าไม้.
- สุวรรณี วัฒนจิตต์. 2541. การท่องเที่ยว. วารสารทิศทางเศรษฐกิจไทย ปี 2541. ปีที่ 10 (ฉบับที่48
มกราคม): 5-7.
- สุวัฒน์ จุฑากรณ์ และจริญญา เจริญสุขใส. 2544. แนวคิดเกี่ยวกับปฏิบัติการท่องเที่ยว. เอกสารการ
สอนชุดวิชา “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว”. นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุโท เจริญสุข. 2525. หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา.
- โสภา ชูพิกุลชัย. 2528. ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สุตรไพรศาสตร์.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2540. การดำเนินการเพื่อกำหนด
นโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2543. รายงานขั้นสุดท้าย การกำหนด
แนวทางการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro tourism) เสนอต่อการ
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (อัคราณา)

สร้อยศรี อาสาสมัครพกิจ. 2540. การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (Agro tourism). **อุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว**. 16 (มกราคม-มีนาคม 2540): 41-44.

_____. 2542. การศึกษาเพื่อหาปัจจัยในการกำหนดความพร้อมของผู้ประกอบการกิจการนำเที่ยวเชิง
นิเวศในภาคเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ, จำรัส คิ้วสุวรรณ และจิตติพงษ์ ชรรมานุสรณ์. 2522. **จิตวิทยาสังคม**.
กรุงเทพมหานคร: ชัยศิริการพิมพ์.

สมศรี ภัทรธรรม. 2548. **คู่มือการจัดการท่องเที่ยวเกษตรเพื่อการส่งเสริมการเกษตร**. (อัคราณา)

อุไรวรรณ เปี่ยมนิเวศน์. 2544. การจัดการด้านการสื่อความหมายและสิ่งอำนวยความสะดวกของ
ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรณีศึกษา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Foster, C.R. 1952. **Psychology for Life Adjustment**. Chicago: American Technical Society.

Kolasa, B.J. 1969. **Introduction to Behavior Science for Business**. New York:
John Wiley and Sons.

Kolesnik, W.L. 1970. **Education Psychology in Industry**. Boston: Houghton Mifflin Company.

Remmer, H.H. 1954. **Introduction to Opinion and Attitude Measurement**. New York:
Harper and Brothers Publisher.

Shaw, M.E. and J.W.Wright. 1976. **Scale for the Measurement of Attitude**. New York:
McGraw-Hill Book Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

ที่ ศษ 0513.10209/ 136

ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร
คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

15 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ที่ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว

ด้วย นายกอบชัย ล้อเพ็ญภพ รหัสประจำตัว 47611140 นิสิตปริญญาโทสาขาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยว เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร" นั้น

ในการนี้เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ สำหรับรายละเอียดนิสิตจักเป็นผู้ประสานงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเดิม นำใจ)

หัวหน้าภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร

ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร

โทร. 0-2579-1025, 0-2942-8456

โทรสาร 0-2561-3477

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร

คำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

โปรดเขียนเครื่องหมาย * ลงใน () และกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่านและความเป็นจริง ขอได้โปรดกรุณาตอบคำถามทุกข้อ จึงใคร่ขอขอบพระคุณในความกรุณาที่ท่านได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีไว้ ณ ที่นี้

(รบกวนส่งแบบสอบถามกลับภายในวันที่ 12 เมษายน 2549 นะครับ)

ชื่อบริษัท/ หจก./ ร้าน

ที่ตั้งเลขที่ ซอย ถนน

แขวง/ ตำบล..... เขต/ อำเภอ จังหวัด

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหาร

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ ปี

3. ระดับการศึกษา

() ปวช. () ปวส. ()ปริญญาตรี ()ปริญญาโท

() อื่นๆ

4. ท่านมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นเวลา ปี

5. ตำแหน่งการทำงานของท่านเกี่ยวกับการท่องเที่ยว คือ

6. ภาษาต่างประเทศที่ท่านสามารถใช้ได้ดี คือ

() ภาษาอังกฤษ () ภาษาฝรั่งเศส () ภาษาเยอรมัน

() ภาษาอิตาเลียน () ภาษาสเปน () ภาษารัสเซีย

() ภาษาจีน () ภาษาญี่ปุ่น () ภาษาเกาหลี

() ภาษาอาหรับ () ภาษาฮาวาย () ภาษาพม่า

() อื่นๆ

ตอนที่ 2 สภาพพื้นฐานทั่วไปของบริษัท/ หจก./ ร้านการท่องเที่ยว

1. บริษัท/ หจก./ ร้านของท่านได้จัดตั้งและดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวตั้งแต่มื่อปี พ.ศ.

2. จำนวนผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานของท่านทั้งหมด (รวมมัคคุเทศก์) คือ

2.1 จำนวนผู้ปฏิบัติงานเฉพาะภายในประเทศ คน

2.2 จำนวนผู้ปฏิบัติงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ คน

2.3 จำนวนผู้ปฏิบัติงานเฉพาะในต่างประเทศ คน

3. จำนวนมัคคุเทศก์ของหน่วยงานของท่าน
- 3.1 จำนวนมัคคุเทศก์เฉพาะภายในประเทศ คน
- 3.2 จำนวนมัคคุเทศก์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ คน
- 3.3 จำนวนมัคคุเทศก์เฉพาะในต่างประเทศ คน
4. สถานที่ตั้งเพื่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานของท่าน
- 4.1 ในประเทศ () กรุงเทพฯ
() จังหวัดอื่น(โปรดระบุ)
- 4.2 ในต่างประเทศ () ไม่มี
() มี -ประเทศ..... เมือง
- ประเทศ..... เมือง
- ประเทศ..... เมือง
- ประเทศ..... เมือง
- ประเทศ..... เมือง
- ประเทศ..... เมือง
5. ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ท่านได้มีการจัดการนำเที่ยวจำนวนทั้งหมดกี่รายการ ?
- 5.1 ภายในประเทศ จำนวน รายการ
- 5.2 ในต่างประเทศ จำนวน รายการ
6. รายการท่องเที่ยวที่ท่านได้จัดการนำเที่ยวมากที่สุดในปีที่ผ่านมา (ตอบเพียง 1 คำตอบ)
- 6.1 ภายในประเทศ คือ
- 6.2 ในต่างประเทศ คือ
7. หน่วยงานของท่าน ได้จัดรายการนำเที่ยวประเภทใดที่นักท่องเที่ยวนิยมมากที่สุดในปีที่ผ่านมา (ตอบเพียง 1 ประเภท)
- 7.1 ภายในประเทศ
- () การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ () การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- () การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย () การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- () การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ () การท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- () การท่องเที่ยว อื่นๆ
- 7.2 ในต่างประเทศ
- () การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ () การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- () การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย () การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- () การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ () การท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- () การท่องเที่ยว อื่นๆ

ตอนที่ 3 การดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทท่องเที่ยว

1. การวางแผนการจัดการท่องเที่ยว ท่านดำเนินงานอย่างไร ? (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทของท่านที่ผ่านมา
- () ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทอื่น
- () ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของประเทศไทย
- () ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของต่างประเทศ
- () อื่นๆ

2. การกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวของบริษัท โดย

- () ใช้ผลจากการประเมินผลการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทที่ผ่านมา
- () การประชุมของผู้บริหารของบริษัท
- () อื่นๆ

3. การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวภายในประเทศ สำหรับปีต่อไป

- () การสำรวจแหล่งท่องเที่ยว และกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว
- () การติดต่อกับแหล่งท่องเที่ยวทางสื่อที่สะดวก คือ
- () การติดต่อกับแหล่งบริการที่พัก และอาหารทางสื่อที่สะดวก คือ
- () อื่นๆ

4. การเตรียมการดำเนินงานท่องเที่ยวในต่างประเทศ สำหรับปีต่อไป

- () การสำรวจแหล่งท่องเที่ยว และกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว
- () การติดต่อกับแหล่งท่องเที่ยวทางสื่อที่สะดวก คือ
- () การติดต่อกับแหล่งบริการที่พัก และอาหารทางสื่อที่สะดวก คือ
- () อื่นๆ

5. สื่อที่ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของบริษัทของท่าน

5.1 ในประเทศ คือ

5.2 ต่างประเทศ คือ

6. ขนพาหนะที่ใช้ในการท่องเที่ยวของบริษัทของท่าน

6.1 ในประเทศ คือ

6.2 ต่างประเทศ คือ

7. การประเมินผล การดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทของท่าน

- () มี โดยวิธี 1.....
 2
 3.....
- () ไม่มี เหตุผล

8. ปัญหาการดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทของท่าน

- 8.1 ในประเทศ () มี 1.....
 2
 3.....

() ไม่มี

- 8.2 ต่างประเทศ () มี 1.....
 2
 3.....

() ไม่มี

9. ข้อเสนอแนะ การดำเนินงานการท่องเที่ยวของบริษัทของท่าน

- 9.1 ในประเทศ () มี 1.....
 2
 3.....

() ไม่มี

- 9.2 ต่างประเทศ () มี 1.....
 2
 3.....

() ไม่มี

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรของบริษัทท่องเที่ยว

1. ในปีที่ผ่านมา บริษัทของท่านได้มีการจัดการท่องเที่ยวเกษตรหรือไม่

- () มี 1.....
 2
- () ไม่มี

2. ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรของประเทศไทยที่น่าสนใจและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว คือ

- 1.....
 2
 3.....

3. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตรอย่างไร ?

	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
3.1 ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้โดยสะดวกเพราะเป็นประเทศเกษตรกรรม	()	()	()	()	()
3.2 ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยากเพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวนจำกัด	()	()	()	()	()
3.3 ท่านคิดว่าการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้อย่างมีระบบเช่นเดียวกับการวางแผนการจัดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	()	()	()	()	()
3.4 ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้สะดวก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวเกษตรอยู่มากมายและเป็นที่ยูจักกันดี	()	()	()	()	()
3.5 ท่านคิดว่าการกำหนดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวเกษตรในประเทศไทยทำได้ยากเพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวไม่ค่อยรู้จักและไม่เป็นที่นิยม	()	()	()	()	()
3.6 ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรต้องทำการสำรวจเส้นทางอย่างละเอียดก่อนกำหนดเส้นทางเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม	()	()	()	()	()
3.7 ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเกษตรเป็นผู้มีอายุมากกว่า 40 ปีมากที่สุด	()	()	()	()	()
3.8 ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่การเดินทางเป็นไปได้ยากลำบากเพื่อความตื่นเต้น	()	()	()	()	()
3.9 ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสนใจเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่ไปถึงได้สะดวกเพื่อความสบายและปลอดภัย	()	()	()	()	()

	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
3.10 ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรที่มีความ พร้อม จำเป็นต้องมีวิทยากรเพื่อช่วยอธิบาย ความรู้ทางการเกษตรอย่างชัดเจนให้ นักท่องเที่ยว	()	()	()	()	()
3.11 ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมาก มีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาดและสวยงาม ตลอดเวลา	()	()	()	()	()
3.12 ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรส่วนมาก ไม่มีห้องสุขาที่สะดวก สะอาดและปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเยี่ยมชม	()	()	()	()	()
3.13 ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้รับการ ส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ	()	()	()	()	()
3.14 ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวสามารถซื้อผลผลิต ของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรได้ตลอดปี หรือ ทุกครั้งที่ได้ไปเยี่ยมชม	()	()	()	()	()
3.15 ท่านคิดว่ามัคคุเทศก์ควรขออนุญาตเจ้าของ แหล่งท่องเที่ยวเกษตร เพื่อช่วยอธิบายในสิ่งที่ มีความรู้ และไม่แสดงตัวเป็นวิทยากรเอง	()	()	()	()	()
3.16 ท่านคิดว่าการทำงานประเมินผลการ ท่องเที่ยวเกษตรจากนักท่องเที่ยวเป็นสิ่ง จำเป็น เพื่อการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว เกษตร	()	()	()	()	()
3.17 ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรมีความ คุ้มค่าเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เมื่อเทียบกับการ จัดการท่องเที่ยวอย่างอื่น เช่นการท่องเที่ยว Shopping	()	()	()	()	()
3.18 ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยสนใจการ ท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการท่องเที่ยวอย่างอื่น	()	()	()	()	()

	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
3.19 ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สนใจการท่องเที่ยวเกษตรมากกว่าการ ท่องเที่ยวอย่างอื่น	()	()	()	()	()
3.20 ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมการ ท่องเที่ยวแบบ Home Stay มาเป็นอันดับต้นๆ	()	()	()	()	()
3.21 ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตร สามารถดำเนินงานได้ในราคาต่ำกว่า การจัดการท่องเที่ยวแบบอื่น	()	()	()	()	()
3.22 ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยว เกษตรเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ	()	()	()	()	()

4. ท่านคิดว่าการจัดการท่องเที่ยวเกษตรมีปัญหา หรือไม่? อย่างไร ?

- () มีปัญหา
- 1.....
 - 2.....
 - 3.....
 - 4.....
 - 5.....

() ไม่มีปัญหา

5. ท่านมีข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเกษตรให้ประสบความสำเร็จหรือไม่? อย่างไร ?

- () มีข้อเสนอแนะ
- 1.....
 - 2.....
 - 3.....
 - 4.....
 - 5.....

() ไม่มีข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณในความกรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีอีกครั้ง